

مُنْدَسْش

(تالِلَانِما)

ج ک پ مهرکزیي كوميتېتىنىڭ
نەزەرپىئۇي ژۇرفىلى

10 1995

ئىزدىنىش

(تالانما) 1995-يىل 10-سان

(نۇمۇمىي 88-سان)

(ئايلق ژۇرنال)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ نەزەرىيەتلى ژۇرنىلى «ئىزدىنىش»نىڭ
1995-يىلىمك 15.-سانلىرىدىن تاللاپ تەرجىمە قىلىنىدى

مۇندەر بىچە

جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا
قارشى ئارمىيە، خلق—پوتۇن مىللەتنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى
ئۇرۇشتىكى مۇستەھكەم تۆۋرۈكى

— ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش غەلبىسىنىڭ 50 يىللەرنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى
بىلەن ..... لىۇ خۇاچىڭ(2)

جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيەتلىك شىزاڭدىكى شانلىق ئەمەلىيىتى

— شىراك ئابتونوم رايىنى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 30 يىللەرنى مۇناسىۋىتى بىلەن ..... يىن چىڭىيەن(26)

سوتسيالىزم تەلماتىدىكى ئۇچىنچى قېتىملق سەكىرىش

— دېڭ شياۋىتىنىڭ جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيەتلىك تۇرنى ۋە تۆھپىسى
يۇي يۈجۈن(39)

★ 10-ئاينىڭ 5-كۈنى نەشىدىن چىقىتى★

نشر قىلغۇچى: مىللەتلەر نەشرىيەتى ئەمەنلىك ..... بىيچىك خېلىنىڭ شىمالىي كوچا 14-قورو. بوجاتا نومۇرى: 100013

مەملکەت تۇچىدە بىرلىككە كەلەن بوجاتا ۋە كالىت نومۇرى: CN11-2498

باشقۇچى: مىللەتلەر باسما زاۋۇتى ..... تىزىغۇچى: مىللەتلەر نەشرىيەتى ئېلىپتەرونلۇق مەتبىە سىتېمىسى

باش تارقىتشىش تۇرنى: بىيچىك گېزىت-ژۇرنال تارقىتشىش ئىدارىسى

ژۇرناقا يېزىلىش تۇرنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدىكى پۇچىخانىلار

پاچە سېتىش ۋە ۋە كالىتنى سېتىش تۇرنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدىكى پۇچىخانىلار ۋە شىنخۇا كتابخانىلىرى

چەت ئەللەرگە تارقىتشىش تۇرنى: جۇڭگو خلقئارا كىتاب سودىسى باش شرکىتى (بىيچىك «399» خەت ساندۇقى)

جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى
 ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمېيە، خەلق—
 پۈتون مىللەتنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا
 قارشى ئۇرۇشتىكى مۇستەھكەم تۈۋەرۈكى

— ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش غەلبىسىنىڭ 50 يىللەقنى

خاتىرلەش مۇناسىۋتى بىلەن

لىۇ خۇاچىڭ

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش غەلبىه سىلغىنغا توپتوغرا 50 يىل بولدى. بۇ قايىام-تاشقىنلىق ئۇرۇش يېقىنى زامان تارىخىدا جۇڭگو خەلقى تاشقى دۇشمەننىڭ تاجاۋۇزغا قارشى تۇرۇش يولىدا تۇنجى قېتىم تولۇق غەلبىگە تېرىشكەن مىللىي ئازادلىق ئۇرۇشى بولۇپ، تۇ يۈز يىلدىن ئارتاۇق ۋاقتىن بۇيانقى مىللى نومۇسىنى ئاقلاپ، جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ خارابلىشىتىن گۈلنلىشىكە يۈزلىنىشىدىكى بۇرۇلۇش نۇقتىسى بولدى، شۇنداقلا، دۇنيانىڭ فاشزمىغا قارشى ئۇرۇشىنىڭ غەلبىسى ئۇچۇنۇ مۇچەمس تۆھىپه قوشتى. مۇشۇ تۇلۇغوار مىللىي ئازادلىق ئۇرۇشىغا قاتناشقاڭ پېشقەدەم جەڭچى بولۇش سۈپىتىم بىلەن تارىخىنى ئىسلىسمەم، جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمېيە، خەلقنىڭ پۈتون مىللەتنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتىكى مۇستەھكەم تۈۋەرۈكى بولۇشا مۇناسىپ ئىكەنلىكىنى چۈڭقۇر ھېس قىلدىم. پارتىيىمىزنىڭ توغرا لۇشىم، فائىجىن، سىياسەت ۋە ئۆزىنىڭ نەمۇنىلىك ھەرىكەتلەرى ئارقىلىق، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشقا يېتەكچىلىك قىلىپ، ئۇنى ئەگرى-توقاي يۈلەردا ئۆزلۈكىسز حالدا غەلبىگە يېنەكلەپ مېگىشتىكى تەجرىبىلىرى بىزنىڭ بۈگۈنلىك كۈندە ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى ئۇرغۇتىپ، پارتىيە رەھبەرلىكىدە سوتىيالىزم ئىشلىرىنىڭ تەرقىيەتىنى ئالغا سۈرە-شىمىز ۋە يېڭى دەۋرىدىكى ئارمېيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشمىزدە مۇھىم دېئال ئەھمىيەتكە ئىكە.

1. جۇڭگو كومپارتىيىسى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنى تەشەببۈس قىلىش، ۋۇجۇدقا چىقىرىش ۋە قوغداشتا يېتەكچىلىك رولىنى ئويىناپ،

پوتون مللەتنىڭ ئىتتىپا قلىشىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش ئېلىپ بېرىشە-
تىكى يادروسى بولۇپ قالدى.

يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش يېرىم مۇستەملىكە ۋە يېرىم فېئوداللۇق جەمتىيەتتىكى جۇڭگو
خەلقنىڭ مللەتنىڭ ياشاش هوقولۇنى قوغداش يولىدا يايپون تاجاۋۇزچى ئارمىيىسى بىلەن ئېلىپ بارغان
بىر مەيدان ھيات-ماماڭىلىق ئېلىشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئىينى ۋاقتىتا، گومىندالىڭ مىلتارىستلىرىنىڭ
ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدا، دۆلەت ئىچىدىكى سىنپى زۇلۇم ئېغىر ئىدى، جۇڭگو كومپارتبىيىسى رەبىرلەكىدىكى
يەر ئىقلابى ئۇرۇشى گومىندالىڭ قوشۇنلىرى ۋە مىلتارىست قوراللۇق كۈچلىرىنىڭ "قورشاپ يوقىتىش"غا
ئۇچراۋاتقانىدى، 1931-يىلى "18-سېنتىبر ۋەقەسى" يۈز بېرىپ، يايپون ئارمىيىسى شەرقىي شەمالدىكى ئۇچ
ئۆلکىمىزنى ئىشغال قىلىۋالدى. 1935-يىلى "شىمالىي جۇڭگونى ۋەقەسى" يۈز بېرىپ، يايپون ئارمىيىسى
شىمالىي جۇڭگونى ئىشغال قىلىۋېلىپ، پوتون جۇڭگونى بېسىۋېلىشقا ئۇرۇنىدى. جۇڭگو بىلەن يايپونىيە
ئۇتۇرسىدىكى مىللىي زىددىيەت ئاساسلىق زىددىيەتكە ئايلىنىپ قالدى. جۇڭخۇزا مللەتلرى ھيات-ماماڭىلىق
پەيتتە تۇرغان ئەھۋالدا، گومىندالى-جىڭىچىنى ھۆكۈمىتى چوڭ پومېشچىك ۋە چوڭ بۇرۇز ئۇزايىنىڭ
منىپەتتىنى قوغداش ئۇچۇن، "تاشقى دۇشمەنگە قارشى تۇرۇش ئۇچۇن ئالدى بىلەن مەملىكتە ئىچىنى
تىنچلاندۇرۇش لازم" دېكەندىن ئىبارەت ئىچكى ئۇرۇش سىياستىدە جاھىللۇق بىلەن چىڭ تۇردى. بۇنداق
ئەھۋال ئاستىدا، دۆلەت ئىچىدىكى ھەرقايىسى مللەتلەر، ھەرقايىسى سىنپىلار ۋە ھەرقايىسى تەبىقە خەلقلىرىنى
ئۇستىدىن غەلبە قىلىشنىڭ ئاچقۇچى ئىدى. جۇڭگو كومۇنىستلىرى جۇڭخۇزا مللەتلرىنىڭ توب مەنپەتتى-
نى چىش قىلىپ، قوراللىنىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنى شەككەندۇرۇپ، پوتون
تەشەببۈسىنى ۋە يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش قىلىشىن ئىبارەت ۋەتەنپەرەپ بىرلىك
ئۇتۇرۇغا قويدى. "18-سېنتىبر ۋەقەسى" يۈز بېرىپ 3-كۈنى پارتىيىمىز يايپون جاھانگىرلىرىنىڭ تاجاۋۇزغا
قارشى تۇرۇش ھەققىدە ختابىنامە ئىلان قىلدى. 1931-يىل 1-ئايدا، پارتىيىمىز يەنە بىر قىتم ختابىنامە
ئىلان قىلىپ، سوۋېت رايوندىكى قىزىل ئارمىيىگە ھۇجۇم قىلىشنى دەرھال توختىش، خەلق ئاممىسىغا
دېمقراتىيە هوقولۇق بېرىش ۋە ئىشچى-دېقانلارنى قوراللاندۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇچ تۈرلۈك شەرت ئاستىدا،
گومىندائىنىڭ ھەرقانداق قىسىملىرى بىلەن يايپون باسقۇنچىلىرىغا ئورتاق قارشى تۇرۇش ھەققىدە كېلىشىم
تۆزۈشكە تەيار ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى. 1935-يىل 8-ئايدا، پارتىيىمىز يەنە مەشھۇر «1-ئاۋاغۇست ختابىنامە-
سى»نى ئىلان قىلىپ، كومپارتبىيە ۋە قىزىل ئارمىيە جۇڭگودىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ
ۋەتەننى قۇتفۇزۇش ئىشلىرىغا قاتىنىشىنى خالايدىغان پارتىيە-گۈرۈھلار، تەشكىلاتلار، گومىندائىنى ئۆز

ئىچىكە ئالغان بارلىق يېرىلىك ئارميه، ھۆكۈمىت نۇرگانلىرى بىلەن سۆھبەت ئېلىپ بېرىپ، بىرلىكتە دۆلەت مۇداپىشە ھۆكۈمىتى ۋە يাপۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلەشمە ئارميه تەسىس قىلىشنى خالايدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈردى. دۆلەتنىڭ بارلىق كۈچلىرىنى مەركەز لەشتۈرۈش بىلەن يাপۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى قۇتقۇزۇشتن ئىبارەت مۇقەددەس ئىش ئۇچۇن كۈرمەش قىلىش يولدا ھەرقايىسى پارتىيە-گۇرۇھلار ۋە ھەربىي قوشۇنلار بۇرۇنقى ۋە ھازىرقى ئۇخشاش بولمىغان سىياسىي قاراش ۋە مەنپەتتىكە نىسبەتىن "قېرىنداشلار ئۆزىئارا سوقۇشماي، چەت ئەلنىڭ تاجاۋۇزىدىن مۇداپىشەلىنىش" تەك سەممىي ئاكغا ئىكە بولۇپ، ئالدى بىلەن ئىچىكى ئۇرۇشنى توختىشى لازىملىقىنى ئوتتۇرۇغا قويدى. جۇڭگو كومپاراتىيىسىنىڭ يۇقىرقىدەك تەشەببۈسى پۇتۇن مەملىكتىكى ھەرقايىسى تېبقلەر ئارسىدا كۈچلۈك ئىنكاڭ قوزغاب، يাপۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى مۇنقةزلىكتىن قۇتۇلدۇرۇش ھەرىكتىنىڭ ھەۋچ ئېلىشغا كۈچلۈك تۇرتىكە بولدى. 1935-يىلىدىكى "يانۋار ھەرىكتى"نىڭ پارتىىمىزنىڭ "ئىچىكى ئۇرۇشنى توختىپ، بىرلىكتە يাপۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش" تەشەببۈسىنىڭ ئامىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكتىكە ئايلىنىشقا باشلىغانلىقىنى كۆرسەتتى.

يآپۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى دېمۆکراتىك ھەرىكتىكە ئۆقىرى دولقۇنى بېتىپ كەلگەن پەيتتە، جۇڭگو كومپاراتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى 1935-يىل 12-ئايدا مەھھۇر ۋایاۋىۇ يېغىننى ئاچتى. يېغىننىڭ قارارى ۋە ماۋ زىدۇنىڭ دوكلاتىدا نەزەرييە ۋە سىياسەت جەھەتتە جۇڭگو كومپاراتىيىسىنىڭ يآپۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللەي بىرلىك سەپ قۇرۇش تاكتىكىسى توغرىسىدىكى باش لوشىھىنى رەسمىي بەريا قىلىنىپ، پارتىيىنىڭ ۋەزپىسى قىزىل ئارمېيىنىڭ پائالىيەتلەرنى پۇتۇن مەملىكتىكى ئىشچىلار، دېھقانلار، ئۇقۇغۇچەلار، ئۇششاق بۇرۇۋاڭىزىيە ۋە مىللەي بۇرۇۋاڭىزىيەنىڭ بارلىق پائالىيەتلەرى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، بۇنى بىر پۇتۇن مىللەي ئىنقالابىي سەپ قىلىشتن ئىبارەت" («ماۋ زىدۇڭ ئاللانما ئەسەرلىرى»، 1-توم، ئۇيغۇرچە 3-نەشرى، 301-بىت) دەپ ئوتتۇرۇغا قويۇلدى. ماۋ زىدۇڭ "سول" چىل بېكىنمىچىلىك خاتالقىنى تەنقىد قىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر چاغدا كومپاراتىيىنىڭ بىرلىك سەپتىكى رەھبەرلىك ھوقۇقىنى تەكتىلىدى.

شۇندىن باشلاپ پارتىيىمىز بىر تەرمەپتىن پۇتۇن مەملىكتە بويىچە يآپۇن باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى مۇنقةزلىكتىن قۇتۇلدۇرۇش ئامىتى ھەرىكتىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈردى، يەنە بىر تەرمەپتىن، گومىندالىڭ سىياستىنىڭ ئۆزگەرىشنى ئىلگىرى سۈرۈش مەقسىتىدە گومىندائىنىڭ يۇقىرى قاتلىمى ۋە ئۇنىڭ ئارمېيىسگە، گومىندالىڭ ئىچىدىكى ۋەتەنپەرۋەر دېمۆکراتىك زاتلار ۋە ۋەتەنپەرۋەر گېپىراللار قاتارلىق جەمئىيەتنىڭ ھەرقايىسى ساھەللىرىدىكى زاتلارغا قارىتلىغان بىرلىك سەپ خىزمىتىنى پائال قانات يايىدۇردى. 1936-يىل 2-ئايدا، "كومپاراتىيىنى يوقىتىش" ئۇچۇن مەجبۇرىي ھالدا ھەربىي شىمالدا ئىچىكى ئۇرۇش ئېلىپ بېرىۋاتقان شەرقىي شىمال ئارمېيىسى ۋە ھەربىي شىمال ئارمېيىسى پارتىيىمىز بىلەن ئۇرۇش توختىشنى كېلىشىمى تۈزدى. 9-ئاينىڭ 1-كۈنى، جۇڭگو كومپاراتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى پۇتۇن پارتىيىگە «جىاڭ

جىپىشنى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈشقا زورلاش مەسىلسى توغرىسىدا يولىورۇق» چىقىرىپ، بۇرۇنقى «ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىپ، جياڭ جىپىشگە قارشى تۇرايىلى!» دېگەن شوئارنى تۆزگەرتىپ، «جياڭ جىپىشنى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈشقا زورلاش» باش فاڭچىنى بەلكىلەپ، بىر تەرىپتەن كومىندالىڭ، جياڭ جىپىشنىڭ يول قويۇش، مۇرمىسىچىلىك قىلىش، ئىكلىك هوقۇقىنى يوقىتىپ ۋەتەنگە ھاقارەت كەلتۈرۈش جەھەتكىكى ھەر بىر سۆز ۋە ھەرىتكىنى داۋاملىق پاش قىلىش، يەنە بىر تەرىپتەن كومىندالىڭغا ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلىك سەپ قۇرۇش ۋە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش كېلىشمى تۈرۈش توغرىسىدا تەكلىپ ۋە تەلەپ قويۇش لازىملىقىنى ئېنىق ئىچىكە ئالغان كەڭ خەلق كومپارتىيىسىنىڭ بۇ تەشەببۈسى كومىندالىڭ ئىچىدىكى ۋەتەنپەرۋەر زاتلارنى تۆز ئىچىكە ئالغان كەڭ ئاممىسىنىڭ ماختىشىغا تېرىشتى. 1936-يىل 12-ئاينىڭ 12-كۈنى جۇڭگۇ ۋە چەت ئەللەرنى زىلزىلگە كەلتۈرگەن «شىئەن ۋەقەسى» پارتىلىدى، جۇڭگۇ كومپارتىيىسى مىللەتكەن مەنپەتىنى مۇھىم بىلىپ، بۇرۇنقى ئاداۋەتلەردىن قەتىشى ۋاز كېچىپ، «تىنج يول بىلەن ھەل قىلىش» فاڭچىنى تېزلىك بىلەن تۈزۈپ چقتى ۋە جاك شۆلىڭ بىلەن ياك خۇچىكىڭ تەكلىپىكە ئاساسەن، جۇ ئېلىي، يې جىهەننىڭ قاتارلىق كىشىلەرنى سۆھبەتلىشىش تۈچۈن شىئەنگە نەۋەتىپ، جياڭ جىپىشنى ئىچكى تۇرۇشنى توختىپ، كومپارتىيە بىلەن بىرلىشىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش قاتارلىق ئالىتە تۈرۈلۈك شەرتى قوبۇل قىلىشقا زورلىدى. «شىئەن ۋەقەسى»نىڭ يۈز بېرىشى ۋە تىنج يول بىلەن ھەل قىلىنىشى جۇڭگۇ كومپارتىيىسى تەشەببۈس قىلغان ۋە پۇتۇن كۈچى بىلەن ئەمەلدە كۆرسەتكەن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللى بىرلىك سەپ سىياستىنىڭ كۈچلۈك تەسر كۆرسەتكەنلىكىنىڭ نەتىجىسى بولۇپ، تۇ كومپارتىيە بىلەن كومىندالىڭنىڭ ئىككىنچى قىتىلىق ھەمكارلىقىنى ئىلگىزى سۈرۈپ، جۇڭگۇنىڭ ۋەزىيتىنى تۆزگەرتى. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللەي بىرلىك سەپنىڭ ئىشقا ئېشىنى ئىلگىزى سۈرۈش تۈچۈن، جۇڭگۇ كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى 1937-يىل 2-ئايدا كومىندالى 5-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىنى چاقرىلىش ھارپىسىدا، كومىندالىڭغا تېلىگرامما يوللاپ، ئىچكى تۇرۇشنى توختىپ، بىرلىكتە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش توغرىسىدىكى بەش تۈرۈلۈك تەلەپ ۋە پارتىيىمىزنىڭ كومىندالى ھۆكۈمىتىنى قولالىق كۈچ بىلەن ئاغدۇرۇپ تاشلاشنى توختىتىشى ھەقىدىكى تۆت تۈرۈلۈك كاپالەتى تۇتتۇرۇغا قويىدى. بۇ پارتىيىمىزنىڭ كومپارتىيە بىلەن كومىندالىڭنىڭ ھەمكارلىقىنى ئىلگىزى سۈرۈش تۈچۈن كومىندالى 5-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىنىدا جىددىي كۈرمىشلەر ئارقىلىق، ئەڭ ئاخىرىدا جۇڭگۇ كومپارتىيىسىنىڭ كومىندالى بىلەن كومپارتىيە ھەمكارلىشىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش تەشەببۈسى 5-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىندالى بىلەن كومپارتىيە ھەمكارلىشىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللەي كومپارتىيىسىنىڭ قوبۇل قىلىنىپ، بۇ ھەقتىكى قارار لايىھىسى ماقۇللاندى. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللەي

بىرلىك سەپ شۇنىڭ بىلەن دەسلەپكى قەددەمە شەكىللەندى. 1937-يىل 2-ئايدىن 9-ئايىچە، پارتىيىمىز يەنە ئىلگىر-كېيىن بولۇپ جۇ تېنلىي، يې جىهەنپىڭ قاتارلىق كىشىلەرنى ئەۋەتىپ شەنشى-گەنسۇ-نىڭشىا چىڭرا رايوننىڭ ھاكىمىيىتى، قىزىل ئارمىنىڭ ئۆزگەرتىپ تەشكىللەنىشى، گومىنداڭ-كۆمپارتبىيە ھەمكارلە- قىنىڭ تەشكىلىي شەكلى ۋە ئۇمۇمىي پروگرامما قاتارلىق مەسىلىلەر ئۇستىدە گومىنداڭ دائىرىلىرى بىلەن ئالىتە قېتىم سۆھىبەت ئېلىپ باردى، پېرىنىپتا چىك تۈرۈش بىلەن بىلە يەنە مۇھىم مەسىلىلەرde زۆرۈ دەرىجىدە يىول قويۇپ، گومىنداڭنىڭ قەددەمە قەددەم تىنچلىق، دېموکراتىيە ۋە يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش تەرىپكە بۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈردى. 1937-يىل 9-ئاينىڭ 22-كۈنى، گومىنداڭنىڭ ھەركىزىي ئاخبارات ئاڭپەتلىقى «جۇڭگو كۆمپارتبىيىسىنىڭ گومىنداڭ-كۆمپارتبىيە ھەمكارلىقى ئۇرۇنى ئېتىرپ ختابىنامىسى»نى ئېلان قىلدى؛ 23-كۈنى، جىاڭ-جىيشى جۇڭگو كۆمپارتبىيىسىنىڭ قانۇنىي ئۇرۇنى ئېتىرپ قىلغانلىقى ھەقىدىكى سۆھىبىتىنى ئېلان قىلدى. شۇنىڭ بىلەن گومىنداڭ-كۆمپارتبىيە ھەمكارلىقى ئاساسدە- كى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپ رەسمىي شەكىللەندى. تارىخنىڭ بۇنداق بىر جىددىي بۇرۇلۇش پەيتىدە جۇڭگو كۆمپارتبىيىسىنىڭ سىياسەتنى ئۆز ۋاقتىدا تەڭشەپ، ئىككىنچىي قېتىملق گومىنداڭ-كۆمپارتبىيە ھەمكارلىقنى ئاكتىپلىق بىلەن ۋۇجۇدقا چىرىشى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنىڭ قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پۇتۇن مىللهتنىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۈرۈش قىلىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتا يېتەكلىكىچى ۋە ھەل قىلغۇچۇ رول ئۇينىدى. خۇددى ماۋ زىبۇڭ ئېتىقاندەك: «ئەگەر كۆمپارتبىيە، 8-ئارمىيە، يېڭى 4-ئارمىيە ۋە شەنشى-گەنسۇ-نىڭشىا چىڭرا رايونى ئىچكى تۇرۇشنى توختىشى، بىرلىكتە يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنى چىن دىلىدىن تەشەببۈس قىلمىغان بولسا ئىدى، ئۇ ھالدا يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنى ھېچكىم تەشەببۈس قىلمىغان، شىئەن ۋەقەسىنى تېنچ يول بىلەن ھەل قىلىشقا ھېچكىم رەھبەرلىك قىلمىغان بولاتى، ئۇ ھالدا يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش مۇمكىن بولمىغان بولاتى.» («ماۋ زىبۇڭ ئاللانما ئىسرەلىرى»، 2-توم، ئۇيغۇرچە 3-ئەشىرى، 1407-بەت) جۇڭگو خەلقنىڭ يايپونىيىنىڭ تاجاۋۇزىغا قارشى تۇرۇشى شۇنىڭدىن باشلاپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپ بايرىقى ئاستىدا، پۇتۇنلىي يېڭى بىر باسقۇچقا كىردى. يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، گومىنداڭ سىياسەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسى — يايپون جاھانگىرلىرىگە قارشى تۇرۇشتىن ئىبارەت بولۇپ، پۇتۇن مەملىكت بويىچە بىر مەھەل دادغۇغلىق يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىش مەنزىرسى بارلىقا كەلگەندى. لېكىن تۇرۇش تىركىشىش باسقۇچىغا كىرگەندىن كېيىن، گومىنداڭ ئۇرۇشتا يېڭىلىپ قالغانلىقى ۋە تەرقىقەرەر كۈچلەر- ئىڭ تەرقىياتغا ئۆچەنلىك بىلەن قارىغانلىقى، ئۇنىڭ ئۇستىكە يايپونىيىنىڭ سىياسىي جەھەتتە گومىنداڭنى تەسىلىم بولۇشقا قىزىقتوغانلىقى ۋە ئەنگلىيە بىلەن ئامېرىكىنىڭ يايپونىيىگە قاراقان ماداراچىلىق سىياسەتنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن، سىياسەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى سىرقا قارىتشتىن ئىچكى قىسىغا قارىشقا بۇرۇپ،

يابون باسقۇنچىلىرىغا پاسىسىپ قارشى تۇرۇش، كومپارتىيىكە ئاكتىپ قارشى تۇرۇش سىياستىنى يولغا قويۇشقا يۈزىلەندى. گومىنداڭ- كومپارتىيە ھەمكارلىقىنىڭ داۋاملىشىش- داۋاملىشالماسلىقى، يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلىك سەپنىڭ مۇستەھكەملەنىش- مۇستەھكەملەنىڭ ۋە كېتىيىش- كېتىيەلمەسىلىكى يەنە يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش داۋامدىكى ئىنتايىن مۇھىم بىر مەسىلە بولۇپ قالدى. خۇددى ماؤ زىدۇڭنىڭ كۆرسەتكىنندەك: «جۇڭگۇنىڭ مۇشۇنداق بىغىر مىللەي بوهاران ۋە ئىجتىمائىي بوهاراندىن ئازاد بولالىشى ياكى ئازاد بولالماسلىقى مۇشۇ بىرلىك سەپنىڭ راۋاجلىنىش ھەۋالغا باغلىق بولىدۇ.» («ماۇ زىدۇڭ تالالىما ئىسمىلىرى»، 2-توم، تۈبىغۇرچە 3-ئەشىرى، 722-بىت) گومىنداڭ بىلەن كومپارتىيىنەك ھەمكارلىشىپ يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىشدا بۆلۈنۈش خەۋپىنىڭ پەيدا بولۇشىدىن ساقلىنىش تۇچۇن، پارتىيىمىز تارىختىن بۇرۇۋاتىزىيە بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى بىر تەرمىپ قىلىش جەھەتتىكى تەجربى- ساۋاقلارنى قوبۇل قىلىپ، گومىنداڭنىڭ شۇ چاغدىكى ئىككى يۈزلىملىكلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، ھەم بىرلىشىش، ھەم كۈرەش قىلىش سىياستىنى تۇتۇرۇغا قويىدى ھەمەدە تۇنى يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلىك سەپنىڭ باش سىياستى قىلدى. بىرلىشىش — سىياسەتنىڭ چىقىش نۇقتىسى، شۇنداقلا ئاخىرقى مەقسىتى، بۇ بىرنىچى تۇرۇندا تۇرىدۇ؛ كۈرەش قىلىش — بىرلىشىنىڭ كەم بولسا بولمايدىغان ۋاسىتىسى، بۇ بىرلىشىپ يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتىن ئىبارەت باش مەقسەتكە بويىسۇندۇ، ئىككىنچى تۇرۇندا تۇرىدۇ. لېكىن خەلقئارادىكى ماداراچىلىق پىكىر بېقىمىنىڭ يامراپ كېتىشكە ئەگىشىپ، بىرلىشىش داۋامدىكى بۇ خىل كۈرمىشۇ چىلى كەسکىنلىشىپ كەتكەندى. ياخۇپا تۇرۇش مەيدانىدا، كېرمانىيە ئارمىيىسى پولشاغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەندىن كېيىن، ئەنگىللىيە، ئامېرىكا قاتارلىق دۆلەتلەر بۇ ئاپەتتى شەرقە باشلىماقچى بولدى، دۆلەتىمىز ئىچىدىكى چوڭ پومېشىچىك، چوڭ بۇرۇۋاتىزىسىمۇ خەلقئارادىكى بۇ ماداراچىلىق پىكىر بېقىمىغا ئەگىشىپ، كومپارتىيىكە قارشى تۇرۇش، يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنى قەتىي داۋاملاشتۇرۇش- جۇڭگۇ كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنى قەتىي داۋاملاشتۇرۇش- تەسىمىچىلىككە قارشى تۇرۇش، ئىتتىپاقلقىنى قەتىي داۋاملاشتۇرۇش- بۆلۈنۈشكە قارشى تۇرۇش، ئالغا بېسىنى قەتىي داۋاملاشتۇرۇش- چىكىنىشكە قارشى تۇرۇشتىن ئىبارەت ئۆچ چوڭ سىياسىي شۇئارنى تۇز ۋاقتىدا تۇتۇرۇغا قويىپ، بىرلىك سەپنى تىرىشىپ قوغىداب، تەسىمىچىلىك خەۋپىنى تۇگەتتى. پارتىيىمىز بىرلىك سەپنىڭ ئىچىكى قىسىدا سولچىلار، ئارىلىقىتىكىلەر ۋە تۇڭچىلاردىن ئىبارەت ئۆچ خىل سىياسىي كۆچ مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان دېئاللىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، يەنە "تەرىققىبەرۇم كۈچلەرنى راۋاجلاندۇرۇش، ئارىلىقىتىكى كۈچلەرنى قولغا كەلتۈرۈش، جاھىل كۈچلەرنى يېتىم قالدۇرۇش" تەك تاكتىكىلىق فاڭچىنىنى تۇتۇرۇغا قويىدى.

تەسىمىچىلەر، كومپارتىيىكە قارشى جاھىللار قوزغۇغان ھەربىي سۈركىلىشەزىنى ئارمىيىمىز "باشقىلار بىزىگە چېقىلىمسا، بىزمو باشقىلارغا چېقىلىمايمىز، باشقىلار بىزىگە چېقىلىدىكەن، بىزمو باشقىلارغا چېقىلىمىز"

دېگەن پىرىنسىپ بويچە قەتىي چىكىندۇردى: بۇ جىاڭ جىېشىنىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا پاسىسىپ قارشى تۇرۇپ، كومپارتىيىگە ئاكتىپ قارشى تۇرغانلىقىغا قارشى كۈرمىشنىڭ ئېتىياجى ئىدى. ئەڭدە ئۇنىڭ قۇترىشقا يول قويۇلدىكەن، بىرلىك سەپ بۇزۇلۇدۇ، پۇتكۈل يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشۇ توڭىپ كېتىدۇ. 1939-يىل قىشتىن 1940-يىل ئېتىيازغىچە، كومىندالىڭ جاھىللەرى شىمالىي جۇڭگۈدىكى 8-ئارمىيىگە قارشى كەڭ كۆلەمde هەربىي ھوجۇم قوزغمىدى. ئىتتىپاقلىشىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىش ۋەزىيتىنى قوغداش ئۈچۈن، ئارمىيىمىز يوللۇق، پايدىلىق، چەكلەك بولۇش پىرىنسىپ ئاستىدا قەتىي زەربە بېرىپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بازىلارنى مۇستەھكەملەپ، ۋەزىيەتنىڭ يامانلىشىپ كېتىشنى ئۇنۇملىك حالدا توسوپ قالدى. "جهنۇبىي ئەنخۇي ۋەقسى" يۈز بەرگەندىن كېپىن، يوتۇن مەملىكتىكى تەرقىپەرۋەر كۈچلەر كومىندالىڭ، جىاڭ جىېشىنىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى كۈچلەرنى نابۇت قىلىش ھەربىكتىكە قارىتا ئىنتايىن قاتقىق غەزپەنگەنلىكىنى ئىپادىلىدى. جىددىي ۋەزىيەت ئالدىدا، پارتىيىمىز بۇرۇنقىدە كلا يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيتىنى مۇھىم بىلىپ، سىياسىي جەھەتە ھوجۇم قىلىش، ھەربىي جەھەتە مۇداپىئەلىنىش تاكتىكىسىنى قوللاندى، بۇنىڭ بىلەن كومىندالىڭ بىلەن كومپارتىيىنىڭ بىرلىك سېپى زادىلا بۇزۇلمىدى. پارتىيىنىڭ بىرلىك سەپ سىياستى، تاكتىكىسى، فائچىنلىرىنىڭ تۇزۇلگەنلىكى ۋە ئەمەلىيەتە كۆرسى- تىلگەنلىكى پارتىيىمىزنىڭ "تۇزۇشلىرىنىمۇ، ئىتتىپاقداشلار بىلەن بولغان مۇناسىۋەتىسمۇ مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلايىدۇ" گانلىقىنى چۈشەندۈردى، پارتىيىمىزنىڭ پىشىپ يېتىلگەنلىكى ۋە ماڭ زېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ پىشىپ يېتىلگەنلىكىنى ئەكس ئەتتۈردى. كومىندالىڭ كومپارتىيە ھەمكارلىشىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا تۇرتاق قارشى تۇرۇش قىلىش داۋامىدا، پارتىيىمىز جاھىللارنىڭ تەسلىمچىلىك، بۆلگۈنچىلىك خۇپىنى ئارقا-ئارقىدىن يېڭىپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنى مۇستەھكەملەپ، يوتۇن مەملىكت خەلقىنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىشىن ئىبارەت توغرا يولىنى بوبىلاب تاكى ئاخىرقى غەلبىنى قولغا كەلتۈرگەچە ئالغا ئىلگىرىلىشكە يېتەكەلەپ ماڭدى. يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ غەلبىسى — جۇڭگو كومپارتىيىنىڭ بىرلىك سەپ سىياستىنىڭ غەلبىسى دېمەكتۇر. كومىندالىڭ كومپارتىيە ھەمكارلىقى ئاساسىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنىڭ بايرىقى ۋەتەنپەرۋەرلىك بايرىقى بولۇپ، تۇ قۇدرەتلىك چاقرىق كۈچىگە ۋە تۇرىۋەتتۈرۈش كۈچىگە ئىكىدۇر. بىرلىك سەپنى تەشەببۈس قىلىش، ۋۆجۈدقَا چىقىرىش، قوغداش، قەتىي داۋاملاشتۇرۇش ۋە مۇستەھكەملەشنىڭ پۇتكۈل جەريانىدا، جۇڭگو كومپارتىيىسى يېتەكلىك كۈچى رول، ئوبىناب، ئىتتىپاقلىشىپ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىشنىڭ يادروسى بولۇپ قالدى.

2. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ئوتتۇرۇغا قويغان ئومۇمىيۈزلىك يايپون

با سقوں چیلریغا قارشی ئۇرۇش لۇشىھنى ۋە ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ئۇرۇشنى ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت ستراتېگىيلىك ئومۇمىي فاڭچىنى — پۇتون مەملىكت دائىرېلىك ياپون با سقوں چیلریغا قارشى ئۇرۇشقا يېتە كچىلىك قىلىشنىڭ ئۇلۇغ پروگراممىسى، ياپون با سقوں چیلریغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ئۈزۈل-كېسىل غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈ-شىنىڭ قىبلىنا مىسى.

پارتیمیز جوگو-یاپونیه تکی تعریف‌نیک ناساسی ئالاه‌مدیلکىگە ئاساسەن، گومندانىنىڭ خلق ئارمیسسىنى ھەرنىكەتلەندۈرمەي ۋە قوراللاندۇرمائى، نوقۇل ھۆكۈمەت ۋە ئارمیبىلا ئېلىپ بارىدىغان بىر تەرمىلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش لۇشىھەنى يۈرگۈزگەنلىكىنى كۆزدە تۈنۈپ، پوتۇن مىللەت ئېلىپ بارىدىغان ئۇرمۇمىزۇلۇك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش لۇشىھەنى ھەم ئۇزاققا سوزۇلدى- غان ئۇرۇش ۋە ئاكتىپ مۇداپىئەلنىش توغرىسىدىكى ستراتېكىلىك فاكچىنى ئوتتۇرۇغا قويۇپ، پوتۇن مەملىكتە خەلقىنى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە يىتەكلەشتە ئىستايىن قىممەتلەك تۆھپە قوشتى.

يابونىيە جۇڭگۇغا ئومۇمىيۇزلۇك تاجاۋۇز قىلىش ئۇرۇشىنى قولغان چاغدا، يابونىيە-جۇڭگۇ ئىككى تەرىپىنىڭ ئومۇمىي كۈچ سېلىشتۈرمىسىدا دۇشىمەن كۈچلۈك، بىز ئاجىز ئىدۇق. يابونىيە زامانىۋىلاشقان سانائەت دۆلتى بولۇپ، 1937-يىلى يىللەق ئىشلەپچىقىرىلغان پولات 5 مىليون 800 مىڭ توننا، ئايروپلان 1500 دانە، تانكا 300 دانە، چوڭ ئېغىزلىق زەمبىرەك 744 دانە، هەربىي كېمە توننارى 52422 توننا بولۇپ، دېڭىز ئارمىيىسى كۈچى ئەنگلەيە، ئامېرىكىدىن قالسلا ئۇچىنچى ئۇرۇنىدا تۇراتتى. جۇڭگۇ بولسا ئارقدا قالغان بىزى ئىككى دۆلتى بولۇپ، بىر قىسم يىنىك تېپتىكى قورالاردىن باشقىنى ئاساسەن ياسىيالمايتى. لېكىن يابونىيىنىڭ نۇرغۇنلۇغان ئۇرۇشقا پايدىسىز ئاسىللەرىمۇ بار ئىدى. بىرنىچىدىن، ئۇنىڭ يەر زېمىنى كىچىك بولۇپ، تەخىنەن جۇڭگۇ زېمىنىنىڭ 28 دن بىر قىسىغا، ئاھالىسى 90 مiliوندىن كۆپرەك بولۇپ، پەقت جۇڭگۇ ئاھالىسىنىڭ بەشىن بىر قىسىغا توغرا كېلەتتى، يەنە كېلىپ ئۇنىڭ كان بايلىقى كەمچىل بولۇپ، سانائەت خام ئەشىالىرىنىڭ كۆپ قىسىنى ئېكىسپورت قىلىشقا تايىناتتى؛ ئىككىتىچىدىن، ئۇرۇشنىڭ ئادالەتسىزلىكى، ۋەھشىلىكى ئۇنى مۇقەدرەر حالدا يار-يۈلەكسىز قالدۇراتتى. جۇڭگۇ كەرچە يېرىم فېئوداللىق، يېرىم مۇستەملەكە ھالەتتىكى ئاجىز دۆلەت بولسىمۇ، تەرقىقىيات باسقۇچىدا تۇراتتى، كومپارتىيە ۋە ئۇنىڭ ئارمىيىسى ئىتتىپاقلىشىپ يابون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش قىلىشنىڭ يادروسى بولغاننىڭ ئۇستىگە، زېمىنىمىز كەڭ، بايلىقىمىز مول، ئادىممىز كۆپ، ئەسکەرىمىز كۆپ بولۇش شۇنىڭدەك ئۇرۇشىمىزنىڭ ئادالەتلەكلىكى مۇقەدرەر حالدا بىزنى پۇتۇن خەلقنىڭ قوللىشىغا ۋە خەلقئارانىڭ ياردىمكە ئېرىشتۈرمەتتى.

جۇڭگو كوممۇنىستك پارتىيىسى دۇشمن بىلەن تۇزىمىزنىڭ دۆلەت ئەھۋالى ۋە ئارمييە ئەھۋالى ئۆستىدىكى ئىلمىي تەھلىلىنى ئاساس قىلىپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش باشلىنىشى بىلەنلا پۇتون مىللەت ئېلىپ بارىدىغان تۇمۇمىيۇزلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش لۇشىھىنى يۈرگۈزۈشنى تەشەببۈس قىلدى ھەمە پۇتون بىر يۈرۈش چارە-تەدبرلەرنى تۇتۇرۇغا قويدى. 1937-يىل 7-ئاينىڭ 23-كۈنى ماۋىزىدۇڭ «يايپون باسقۇنچىلىرىنىڭ ھۆجۈمىغا قارشى تۇرۇشنىڭ فاڭچىنى، چارسى ۋە ئىستىقبالى» دېگەن ماقالىسىدە پۇتون مەملىكتى ئۇمۇمىي سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈپ، پۇتون مەملىكتە خەلقى، ھۆكۈمەت ۋە ئارمييە ئىستىپاقلىشپ ئۇمۇمىيۇزلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قىلىش توغرىسىدىكى سەككىز ماددىلىق پروگراممىنى يولغا قويۇشنى تۇتۇرۇغا قويدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: «خەلق كۈچى بىلەن ھەربىي كۈچ بىرلەشىم، يايپون جاھانگىرلىككە ئەجەللەك زەربە بېرىدۇ. مىللىي تۇرۇشتا خەلق ئاممىسىغا بىللەنمىكەندە، قىلچە شەك-شوبە يوقكى، غەلبىه قازانلى بولمايدۇ.» (ماۋ زېدۇڭ تاللانىا ئەسرلەرى، 2-توم، تۇغىزۇرچە 3-نىشىرى، 689-بەت) جۇڭگو كوممۇنىستك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بىيۇرۇسى 8-ئاينىڭ ئاخىرلەرى چاقرغان لوچۇن يىعىنىدا «بۈگۈنكى كۈندە يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ مەركىزىي ھالقىسى قوزغالغان يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشقا ئىيلاندۇرۇش» دەپ كۆرسەتى ھەمە مەشھۇر «يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى قۇنقۇزۇشنىڭ ئۇن ماددىلىق پروگراممىسى»نى ماقۇللەدى. ئۇن ماددىلىق پروگرامما پۇتون مىللەت ئېلىپ بارىدىغان تۇمۇمىيۇزلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش لۇشىھىنىڭ كونكربىت ئىپادىسى، ئاجز دۆلەت كۈچلۈك دۆلەتنى يېڭىپ چىقشىنىڭ بىردىنبر توغرا بىتەكچى فاڭچىنى. كومىنداڭ ھۆكۈمىتى ھەربىي دائىرلىرىنىڭ پۇتون مەملىكتە دائىرلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ستراتېكىيلىك فاڭچىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشقا بولغان بىتەكچىلىكى كۈچەيتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، جۇڭگو كوممۇنىستك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى «7-ئىيۇل ۋەقەسى» دىن كېيىن تۇزاق تۇتەمیلا «پۇتون مەملىكتە دائىرلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ستراتېكىيلىك پىلانى ۋە تۇرۇش قىلىش پىنسىپلىرىنى تۇرغۇزۇش توغرىسىدا تەكلىپ» نى تۇتۇرۇغا قويدى. بۇ «تەكلىپ» تە پۇتون مەملىكتە دائىرلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتا قوللىشقا تېكشىلىك ستراتېكىيلىك ئاساسىي فاڭچىن ۋە تۇرۇش قىلىش پىنسىپلىرى سىستېمىلىق حالدا بىيان قلىنىدى: ستراتېكىيلىك ئاساسىي فاڭچىن — تۇزاققا سوزۇلىدىغان مۇداپىيە تۇرۇشى؛ تۇرۇشتا تېز ھەل قىلىش تۇرۇشنى ئاساس قىلىش؛ تۇرۇش قىلىشتىكى ئاساسىي پىنسىپ ھەربىكەتچان تۇرۇش، بەلكىلەنگەن جايىدا، مۇۋاپىق پەيتە، مۇتلەق تۇستۇن بولغان ئىسکەرى كۈچ ۋە ھەربىي قورال-ياراقلارنى توپلاپ كەسکىنىلىك بىلەن تۇشتۇرمۇت ھۆجۈم قىلىش، تۇزاققا سوزۇلىدىغان ئىستېكاملىق خورىتىش تۇرۇشىدىن

ساقلىنىش؛ كەڭ داڭرىدە پارتىزان ئۇرۇشنى قانات يايىدۇرۇپ، ئۇرۇش سېپىنى دۇشمەننىڭ تۆت ئەتراپىغا ئورۇنلاشتۇرۇش، شۇ ئارقىلىق دۇشمەننى تارقىتىپ، ئازدۇرۇپ ۋە هاردۇرۇپ، پايدىلىق شارائىت ۋە پۇرسەت يارىتىپ، ئاساسىي قىسىمىزنى ھەركەت داۋامدا دۇشمەننى تارمار قىلىش ئىمكانييىتىگە ئىگە قىلىش، ۋەهاكاڭالار. 1937-يىل 8-ئايدا گومىندىڭ ھۆكۈمىتى نەنجىڭدا دۆلەت مۇدابىيە يىغىنى ئاچتى. تەكلىپكە بىنائەن يىغىنغا قاتناشقان جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە كىللەرىدىن جۇ ئىنلىي، جۇ دې، يې جىئىنگىلەر پۇتون مەملىكتە داڭرىلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ستراتېگىيلىك فاڭچىنى ۋە ئۇرۇش قىلىش پىنسىپلىرىنى بایان قىلىپ، پۇتون مەملىكتە داڭرىلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتا ستراتېگىيە جەھەتتە ئۇزاققا سوزۇلدىغان مۇدابىيەنى بولغا قويۇش، تاكتىكا جەھەتتە ھۇجۇم قىلىش يولىنى تۇنۇش كېرە كلىكىنى؛ ئالدىنىقى سەپتىكى ئۇرۇش رايونلىرىدا مۇۋاپق پەيتتە، نىستەكام ئۇرۇشدىن ھەرىكەتچان ئۇرۇشقا تۇنۇش، شۇنىڭ بىلەن بىرگە دۇشمەننىڭ يان تەرىپىدىكى ئارقا سەپتە خلق ئاممىسىنى تەشكىلەپ پارتىزان ئۇرۇشى ئېلىپ بېرىپ، دۇشمەننىڭ قاتناش-ترانسپورتغا بۇزغۇنچىلىق قىلىپ، دۇشمەننى تىسکەذ-چىكە ئېلىش ۋە تارمار قىلىش كېرە كلىكىنى ئوتتۇرۇغا قويىدى ھەممە پۇتون مەملىكتەتكى ئارمىيە ۋە خلقنى سەپەرۋەر قىلغاندila ئاخىرقى غەلبىنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدىغانلىقنى تەكتىلىدى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىنىڭ يۇقىرىقى فاڭچىن، پىرىنسىپ ۋە ئۇرۇش قىلىش ئۇسۇللەرنىڭ ئوتتۇرۇغا قويۇلۇشنى گومىندىڭ ھۆكۈمىتى ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ پۇتون مەملىكتە داڭرىلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنى فاڭچىنىنى تۈزۈپ چىشىغا ئىجابىي تەسر كۆرسەتتى. نەنجىڭ دۆلەت مۇدابىيە يىغىنى "ئۇزاققا سوزۇلدى-خان خورتىش" دېگەن ستراتېگىيلىك فاڭچىنىنى قوللىنىشنى رەسمىي بېكىتتى. گەرچە گومىندىڭ ھۆكۈمىتى كېيىنكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش جەريانىدا بۇ ستراتېگىيلىك فاڭچىنىنى ياخشى ئىزچىللاشتۇر-ماي، داۋاملىق ھالدا بىر تەرەپلىملىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش لۇشىھەننى يۈرگۈزگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ كەڭ ۋە تەنپەرۋەر زاتلار ۋە بىر قىسىم گومىندىڭ گېنېراللىرىدا ياخشى تەسر پەيدا قىلدى، ئۇنىڭ تۈرتكىسى بىلەن، ئۇدۇل تەرمەپتىكى ئۇرۇش مەيدانىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش قىسىمن غەلبىلەرگە تېرىشتى. شۇنداق دېيشىكە بولىدۇكى، پارتىيىمىز ئوتتۇرۇغا قويغان ئومۇمۇيۇزلۇك ياپون باسقۇن-چىلىرىغا قارشى ئۇرۇش قىلىشتن ئىبارەت ستراتېگىيلىك پىلان ۋە ئۇرۇش قىلىش پىنسىپلىرى پۇتون مىللەت ئېلىپ پارىدىغان ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشقا بىتە كېچىلىك قىلىشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. جۇڭگونىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ئىستىقبالىنى نەزەربىيە چەھەتنىن ئىلمىي يوسوۇندا شەرھەلەپ بېرىش، مۇنھەرزەزچىلىك قارشى ۋە تىز غەلسە قىلىش قارشىغا رەددىبىيە بېرىش، پۇتكۈل خلقنىڭ ئىشىنچى ۋە كۆرمىش ئىرادىسىكە مەدەت بېرىش ئۇچۇن، ماۋ زېدۇڭ «ئۇزاققا سوزۇلدىغان ئۇرۇش توغرىسىدا» ۋە «ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان ئۇرۇشنىڭ ستراتېگىيە مەسىلسىسى» قاتارلىق مۇھىم

ئەسەرلەرنى ئېلان قلىپ، جۇڭگونىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشىدا نېمە ئۈچۈن ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش نەزەرىيىسىنى بىرگۈزۈش كېرەكلىكىنى ئىلمىي يوسوۇندا شەرھەلەپ، ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش ئېلىپ بېرىشنىڭ پۇتۇن بىر بىرگۈزۈش كونكىرت تۇرۇش قىلىش فاڭچىن ۋە پىرىنسىپلىرىنى تولۇق ئوتتۇرۇغا قويۇپ، پارتزان تۇرۇشنىڭ ستراتېتكىيلىك ئۇرنىنى ئېنىق كۆرسىتىپ بەردى. ئۇنىڭ ئالدىن كۆرمەركىنىڭ ئىلمىلىكىنى، ھۆكۈملەرنىڭ توغرىلىقىنى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ پۇتۇن جەريانىدىكى ئەمدلىيەت تولۇق ئىسپاتلىدى.

ماۋ زېدۇڭ جۇڭگونىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش ئارقىلىق غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ مۇكىنلىكى ۋە چوقۇم شۇنداق قىلىشى كېرەكلىكىنىڭ ئاساسنى ئەتپاپلىق تەكشۈرۈپ ۋە دەلىللەپ چىتى. ئۇ دەۋر ئالاھىدىلىكىنى تەكتىلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «جۇڭگو-يايپونىيە تۇرۇشى ھېچقانداق باشقىچە تۇرۇش ئەمەس، يېرىم مۇستەملىكە، يېرىم فەئووالتىق جۇڭگو بىلەن جاھانگىر يايپونىيە ئوتتۇرسىدا 20-ئەسەرنىڭ 30-يىللەردا ئېلىپ بېرىلۋاتقان ھايات-مامات تۇرۇشىدۇر. ھەممە مەسىلىنىڭ ئاساسى ئەنە شۇ يەردە.» («ماۋ زېدۇڭ تاللانا ئەسەرلىرى»، 2-توم، ئۇيغۇرچە 3-نشرى، 887-بىت) شۇنىڭغا ئاساسەن ماۋ زېدۇڭ جۇڭگو بىلەن يايپونىيە ئوتتۇرسىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان، بىر-بىرگە زىت بولغان تۆت ئاساسىي ئالاھىدىلىكىنى تەھلىل قىلدى، ئۇ بولىسىمۇ دۇشمن كۈچلۈك، بىز ئاجز، دۇشمن ئېلىپ بېرىۋاتقان تۇرۇش ئەكسىيەتچىل تۇرۇش، بىز ئېلىپ بېرىۋاتقان تۇرۇش سىلغار تۇرۇش، يايپونىيە كىچىك دۆلەت، جۇڭگو چوڭ دۆلەت، دۇشمنىڭ ياردەم ئاز، بىزگە ياردەم كۆپ دېگەندىن ئىبارەت. بۇ ئالاھىدىلىكىلەر يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش بولىدىغانلىقىنى، ئاھىرىنىڭ غەلبىنىڭ جۇڭگونىڭ بولىدىغانلىقىنى، جۇڭگونىڭ مۇنەززەمۇ بولىمايدىغانلىقىنى، تېز غەلبىسىمۇ قىلامايدىغانلىقىنى، پەقەت ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش ئارقىلىقا ئاخىرقى غەلبىگە بېرىشەلەيدىغانلىقىنى بەلكىلىدى.

ماۋ زېدۇڭ دۇشمن بىلەن ئۆزىمىز ئوتتۇرسىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان، بىر-بىرگە زىت بولغان ئاساسىي ئالاھىدىلىكىلەرگە ئاساسەن، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ستراتېتكىيلىك مۇداپىئە، ستراتېتكىيلىك تىركىشىش ۋە ستراتېتكىيلىك قايتۇرما ھۇجۇمدىن ئىبارەت ئۆزچىنى بېسىپ ئۆتىدىغانلىقىنى ئىلمىي يوسوۇندا ئالدىن كۆرۈپ ئوتتۇرۇغا قويىدى. ئۇ بۇ ئۆزچىنى باسقۇچلۇق تۇرۇشنىڭ ئۆمۈمىي كۆرۈنۈشىنى تەسۋىرلىكەنде دۇشمن بىلەن ئۆزىمىزنىڭ مقدار ۋە سۈپەت جەھەتسىكى ئۆزىارا تەسلىر كۆرستىش مۇناسىۋىتىنى كۆرسىتىپ بەردى، تىركىش باسقۇچىنىڭ يېتىپ كېلىشىدىكى شەرتىنى نۇقتىلىق تەھلىل قلىپ، تىركىش باسقۇچى ئۆزاققا سوزۇلدىغان يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ئاخىرقى غەلبىگە ئۆتۈشىدىكى تۈگۈن دەپ ھېسابلىدى. بۇ، ماۋ زېدۇڭنىڭ ئۆزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ جەۋەمىرى. تىركىش باسقۇچىدا، پارتزان تۇرۇشى بىزنىڭ ئاساسلىق تۇرۇش قىلىش شەكلمىز، ھەرىكەتچان تۇرۇش ۋە ئىستەمەكام تۇرۇشى بولسا قوشۇمچە شەكل بولىدۇ. تىركىش باسقۇچى جاپالقى،

ۋاقتى نەڭ تۇزۇن بولغان باسقۇچ بىرغا قارشى تۇرۇش كۈچى ئاساسەن مۇشۇ باسقۇچتا تۇسۇپ يېتىلىدۇ. تىركىشىش باسقۇچىدىكى تىرىشچانلىق ئارقىلىق، جۇڭگونىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش كۈچى ئاجىزلىقتىن كۈچىيپ، دۇشمن بىلەن تۇزىمىزنىڭ كۈچ سېلىشتۈرمىسىدا تۇپ خاراكتېرىلىك تۇزىگىرىش پەيدا بولىدۇ. تۇ چاغدا ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش قولدىن كەتكەن ذېمىننى قايتۇرۇۋالدىغان ستراتېكىيلىك قايتۇرما ھۆجۈم باسقۇچغا كىرىدۇ. تۇچىنچى باسقۇچتا، ھەرىكەتچان تۇرۇش ئاساسىي تۇرۇش شەكلى بولۇپ قالدى. ماۋ زېدۇڭ يەنە تۇزاققا سوزۇلدىغان تۇرۇشتىن ئىبارەت باش فاڭچىنى قىلىش، قۇيۇشتا قوللىنىشا تېكشىلىك بىر يۈرۈش كونكرېت تۇرۇش قىلىش فاڭچىنى ۋە پېنسىپلىرىنى چوڭقۇر بايان قىلدى. تۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: ستراتېكىيە جەھەتتە ئىچكى سەپتە بولىدىغان تۇزاققا سوزۇلدىغان مۇداپىتە تۇرۇشى قىلىش، جەننى ۋە جەڭ جەھەتتە تاشقى سەپتە بولىدىغان تېز غەلبە قىلىدىغان ھۆجۈم تۇرۇشى قىلىش، ستراتېكىيە جەھەتتىكى تۆۋەنلىك، پاسىپ پايىدىسىز ھالتنى جەننى ۋە جەڭدىكى تۇستۇنلۇككە، تەشەببۈس-كار پايدىلىق ھالتكە تۇزىگەرتىش كېرەك؛ تاشقى سەپتە بولىدىغان، تېز ھەل قىلىدىغان ھۆجۈم تۇرۇشى بؤسکارلىق، جانلىقلق ۋە پىلانچانلىقنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. تۇرۇش قىلىش شەكلى جەھەتتە، تۇرۇش تەرقىيەتىنىڭ تۇخشاش بولىغان باسقۇچلىرىغا ئاساسەن، ھەرىكەتچان تۇرۇش، پارتزان تۇرۇشى، تىستە-كام تۇرۇشدىن ئىبارەت تۇچ خىل تۇخشاش بولىغان تۇرۇش شەكلنى توغرا قوللىنىشا ماھر بولۇش لازىم. ماۋ زېدۇڭ يەنمۇ ئىلگىلىكىن ھالدا 8-ئارمىيە ۋە يېڭى 4-ئارمىيەنىڭ تۇرۇش قىلىش فاڭچىنى "ئاساسەن پارتزان تۇرۇشى قىلىش، لېكىن ئېپلىك شارائىتتا ھەرىكەتچان تۇرۇشىنىمۇ قولدىن بەرمەسىلىك" دەپ ئېنىق كۆرسەتى. ئۇنىڭدىن باشقا، ماۋ زېدۇڭ يەنە خورىتىش تۇرۇشى بىلەن يوقىتىش تۇرۇشىنىڭ مۇناسىۋىتى مەسىلىسىنى شۇنىڭدەك پايدىلىق ھەل قىلغۇچ تۇرۇشلارنى ئېلىپ بېرىش، پايىدىسىز ھەل قىلغۇچ تۇرۇشلاردىن ساقلىنىش قاتارلىق مەسىلىمەرنى توغرا ھەل قىلدى. تۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتىكى توغرا تەلەپ مۇمكىنچەدەر يوقىتىش تۇرۇشى ئېلىپ بېرىش، جەننى دائىرىلىك يوقىتىش تۇرۇشى ئارقىلىق ستراتېكىيلىك خورىتىش تۇرۇشى مەقسىتىكە يېتىشتىن ئىبارەت بولۇشى، كېرەك. تۇرۇش تارىخىدا، پارتزان تۇرۇشى چوڭ تۇرۇشى ھەرىكتىنىڭ ياردەمچى ۋاستىسى قىلىناتى، ماۋ زېدۇڭ بۇنى تۈنگى قېتىم ستراتېكىيلىك تۇرۇنغا كۆتۈردى. تۇ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ ئالاھىدىلىككە بىرلەشتۈرۈپ، پارتزان تۇرۇشنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ پۇتۇن جەريانى- بىكى مۇھىم ستراتېكىيلىك تۇرۇنى سىستېمىلىق شەرھەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: جۇڭگو-ياپونىيە تۇرۇشى دۇشمن كۈچلۈك، بىز ئاجىز، ياپونىيە كىچىك دولەت، جۇڭگو چوڭ دولەت، دۇشمننىڭ ئېلىپ

بېرىۋاتقىنى ئەكسىيەتچىل تۇرۇش، بىزنىڭ ئېلىپ بېرىۋاتقىنىمىز شىلغار تۇرۇش، دۇشمەنگە ياردەم ئاز، بىزگە ياردەم كۆپ بولۇشتىك ئالاھىدىلىكىلەرگە ئىكە بولغانلىقتىن، دۇشمەن بېسىۋالغان يەر بەك كەڭ بولۇش ھادىسىسى ۋە تۇرۇشنىڭ تۇزاق مۇددەتلىكلىكى يۈز بەردى، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشى، ئاساسەن، ئىچكى سەپتە، جەننى، جەڭلەرەدە مۇنتىزم ئارمىيىكە ماسلىشىپ ئېلىپ بېرىلىدىغان تۇرۇش ئەمەس، بەلكى تاشقى سەپتە يەنى دۇشەننىڭ ئارقا سېپىدە تۆز ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىدىغان تۇرۇش جەھەتتە تۇدۇل تەرەپتىكى دوست ئارمىيىنىڭ مۇنتىزم تۇرۇشغا ماسلىشىپ ئېلىپ بېرىلىدىغان تۇرۇش بولىدۇ، شۇنىڭ ئۇستىكە كومپاراتىينىڭ مۇستەھكم رەھبەرلىكىدىكى خەلق ئارمىيىسى ۋە كەڭ ئامما قاتاشقانلىقتىن، پارتىزان تۇرۇشنى كىچىك مقىياستىكى تۇرۇش ئەمەس، بەلكى چوڭ مقىياستىكى تۇرۇش بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ستراتېكىلىك مۇداپىئە، ستراتېكىلىك ھۇجۇم قاتارلىق بىر يۈرۈش مەسىلىم تۇغۇلدى. يەنە كېلىپ توختىماي دۇشمەننى ئاجىزلاشتۇرۇش، ئۆزىمىزنى زورايىتش يولىدىكى تۇزاق مۇددەتلىك كۈرەش ئارقىلىق پارتىزانلار قوشۇنى ۋە پارتىزان تۇرۇشى مۇقەررەر حالدا مۇنتىزم ئارمىيە ۋە هەرنىڭ تەچان تۇرۇشقا قاراپ راۋاجلىنىپ، ئەڭ ئاخىرىدا دۇشمەن ئۇستىدىن غالىپ كېلىدىغان قۇدرەتلىك تۇرۇش كۈچكە ئايلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن، جۇڭگۈنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشى تاكتىكا دائىرسىدىن ھالقىپ چىقىپ ستراتېكىنىڭ ئىشكىنى قېقىپ، پارتىزان تۇرۇشى مەسىلىسىنى ستراتېكىيە نۇقتىنىزىرىدىن تەكشۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. ماۋ زېدۇڭ تەشىبۈسکارلىق بىلەن، جانلىق، پىلانلىق حالدا مۇداپىئە تۇرۇشى داۋامىدىكى ھۇجۇم تۇرۇشنى، تۇزاققا سوزۇلىدىغان تۇرۇش داۋامىدىكى تېز ھەل قىلىش تۇرۇشنى، ئىچكى سەپ تۇرۇشى داۋامىدىكى تاشقى سەپ تۇرۇشنى ئېلىپ بېرىش، مۇنتىزم تۇرۇش بىلەن ماسلىشىش، تايانچ بازىلارنى قۇرۇش، ستراتېكىلىك مۇداپىئە ۋە ستراتېكىلىك ھۇجۇم، هەرنىڭ تەچان تۇرۇشقا قاراپ تەرەققىي قىلىش، توغرا قوماندانلىق قىلىش مۇناسىۋىتى قاتارلىق تەرەپلەردىن، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشنىڭ ستراتېكىيە مەسىلىسىنى كونگرېت شەرھىلىدى. ماۋ زېدۇڭنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشنىڭ ستراتېكىلىك تۇرنى توغرىسىدىكى ئىلمىي بىيانى پۇتۇن پارتىيە، پۇتۇن ئارمىيىنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشنىڭ ستراتېكىلىك تۇرنىغا بولغان تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ۋە ئۆستۈرۈش، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزان تۇرۇشنىڭ دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى كەڭ تۇرۇش مەيدانلىرىدا تېز راۋاجلىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە غايىت زور رول ئۇينىدى. ماۋ زېدۇڭ ۋە كەللەكىدىكى جۇڭگۇ كوممۇنىستلىرىنىڭ تۇزاققا سوزۇلىدىغان تۇرۇش توغرىسىدىكى ستراتېكىلىك ئىدىيىسى ۋە پارتىزان تۇرۇشى نەزەرىيىسى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنى قەدەممۇ قەدمەم عەلبىگە يېتە كەلەپىن قىبلىنامە. دەل مۇشۇنداق پارلاق ھەربىي ئىدىيە، توغرا ستراتېكىيە ۋە تاكتىكا پېنسىپلىرى بولغانلىقى تۇچۇنلا، دۇنيانىڭ شەرقىدە ھېيۋەتلىك تۇرۇش مەنزاپىسى ھاسىل قىلىنىپ، ئىنسانىيەت تۇرۇش تارىخىدا مۆجزە يارتىلدى. بەزى چەت ئەللىك ئەربابلارنىڭ ماۋ زېدۇڭنى "تۇزاققا"

سوزۇلدىغان ئۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ پىشواسى، "ھازىرقى زامان پارتىزان ئۇرۇشنىڭ ئاتسى" دەپ تەرىپلىشى ھەققەتىنە ئۇرۇنلۇق نىدى.

3. جۇڭگو گومپارتىيىسى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمېيە ۋە خەلقە رەھبەرلىك قىلىپ ئاچقان دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى كەڭ ئۇرۇش مەيدانلىرى قەدەممۇقەدەم پۇتون مەملىكتە دائىرەلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتە - كى ئاساسلىق ئۇرۇش مەيدانىنىپ، پۇتون مىللەت ئېلىپ بارىدىغان ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتا ھەل قىلغۇچ دول ئوينىدى.

پۇتون مەملىكتە دائىرەلىك ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش باشلانغاندىن كېيىن، بىز دۈچ كەلگەن دۇشمەن ئارمېيىسى قورال-ياراقلىرى سەرخىل، ھەربىي مەشقەتە پېشقان ياپون فاشىست ئارمېيىسى؛ دوست ئارمېيىمىز گومىنداڭ ئارمېيىسىدىن ئىبارەت بولدى. گەرچە گومىنداڭ- كومپارتىيە ھەمكارلىشپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا ئۇرتاق قارشى تۇرغان بولسىمۇ، لېكىن گومىنداڭ دائىرەلىرى بىزگە نىسبەتنى يەنلا يامان نىبەتنە نىدى؛ ئەسکەرلىرىنىزنىڭ روهى كۆتۈرەڭگو بولسىمۇ، لېكىن ئادەم سانى ئاز، قورال-ياراقلىرى ناچار نىدى. ئەگەر ئاران نەچىچە ئۇن مىڭ كىشىلىك ئارمېيىسىنى ئۇدۇل تەرىپتىكى ئۇرۇش مەيدانىغا سېلىپ، ياپون ئارمېيىسى بىلەن جان تىكىپ ئېلىشىق، كۈچمىز خوراپ تېزلا تۈگەپ كېتەتى، بۇنداق قىلىش ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ تۇمۇمىي ۋەزىيەتكە پايدىسىز نىدى. بىز "ھەيۋەتلىك قوشۇنغا چىقلىماسلق، مۇستەھەم قورغانغا ھۈجۈم قىلماسلىق" دېگەن داۋلىنى ئوبدان بىلەتتۈق. ئارمېيىمىز دۇشمەن-نىڭ ئارقا سېپىگە ئىلگىرىلەپ كىرسە، ئەھۋال پۇنۇنلىي باشقىچە بولاتى. ياپون ئارمېيىسىنىڭ ئەسکەرىي كۈچى يېتىرسىز بولغانلىقتىن، ئۇنىڭ ئارقا سېپىدىكى بېسىۋالغان يەرلەر بەك بوش نىدى، بۇ ھال ئارمېيىمىزنىڭ پارتىزان ئۇرۇشى قىلىش ھۇنرىنى كۆرستىشىكە مەيدان ھازىرلاپ بەرگەندى؛ ئارمېيىمىز خەلقنىڭ ئارمېيىسى بولۇپ، خەلق ئاممىسى بىلەن قان بىلەن گۆشتەك يېقىن مۇناسىۋەتتە نىدى. ئۇ خەلق ئۇرۇشى ئېلىپ بېرىش ۋە ئىنلىكابىي تايانچ بازىلارنى قۇرۇش جەھەتتە مول تەجربىگە ئىگە نىدى. ئارمېيىمىز دۇشمەننىڭ ئارقا سېپىگە ئىچكىرىلەپ كىرسە، بېلىق سۇغا ئىگە بولغاندەك، چوقۇم ئۆز دولنى جارى قىلدۇرالايتى. مانا مۇشۇنداق تارىخي ئارقا كۆرۈنۈش ئاستىدا، جۇڭگو گوممۇنىسىنىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كۆمىتېتى ئارمېيىمىزنىڭ ئىچكى ئىنلىكابىي ئۇرۇش دەۋرىدىكى مۇنتىزم ئۇرۇشتىن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي ئۇرۇش دەۋرىدىكى پارتىزان ئۇرۇشغا بۇرۇلۇشتەك ھەربىي ستراتېتكىي جەھەتتىكى بۇرۇلۇشنى يولغا قويۇشنى ئۆز ۋاقتىدا ۋە كەسکىنلىك بىلەن ئوتتۇرما قويۇپ، ئارمېيىمىزنىڭ تېزلىك بىلەن دۇشمەننىڭ ئارقا سېپىگە يۇرۇش قىلىپ، دۇشمەننىڭ ئارقا سېپىدە ئۇرۇش مەيدانى ئېچىپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارنى بەرپا قىلىپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى

خالق قوراللئى كۈچلىرىنى مۇلغايىتىپ، ستراتېكىيە جەھەته ئۇدۇل تەرمەپتىكى دوست ئارميىنىڭ ئۇرۇش قىلىشغا ماسلىشىشىن ئىبارەت ستراتېكىيلىك ۋەزپىنى ئۆستىكە بېلىشىنى قارار قىلدى. جۇڭگو كومپارتبىيە-سېنىڭ بۇ ئۇلۇغ تەدبىرى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش داۋامىدا، دۇشمن بىلەن ئۆزىمىز ئۇتتۇرسىدىكى ستراتېكىيلىك ۋەزبىيەتنى ناھايىتى تېزدىن ئۆزگەرتى، شۇنداقلا يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلبە قازىنىش ئىستېقىلىنى بەلكىلىدى.

تەبىءەن قولدىن كېتىشىن بۇرۇن، 8-ئارميىمە ئاساسەن جەننىي جەھەته گۇمنداڭ ئارميىسىكە ماسلىشىپ ئۇرۇش قىلاتتى، شۇنىڭ بىلەن بىرگە، ئاز بىر قىسىم ئەسکىرىي كۈچ بىلەن ئامىنى فوراللىنىشقا ھەركەتلەندۈرەتتى ۋە تەشكىللەيتتى. پىشىڭگۈھەننە بولغان تۈنجى قېتىملىق ئۇرۇشنىڭ زور غەلبىسى پۇتون مەملىكتە دائىرىلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش باشلانغاندىن كېپىن جۇڭگو ئارميىسى تېرىشكەن تۈنجى زور غەلبە بولۇپ، ئۇ ئاتالىمۇش ”يايپون خان ئارميىسى يېڭىلەستۇر“ دەيدىغان ئەپسانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، پۇتون مەملىكتەتكى ئارميىمە ۋە خەلقنىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلبىسىكە بولغان ئىشەچىنى زور دەرىجىدە ئاشۇردى، كومپارتبىيە ۋە 8-ئارميىنىڭ ئابرويىنى مۇستوردى. تەبىءەن قولدىن كەتكەندىن كېپىن، شىمالىي جۇڭگودىكى گۇمنداڭنى ئاساس قىلغان مۇنتزىم ئۇرۇش ئاساسىي جەھەتتىن ئاخىرىلىشىپ، كومپارتبىيەنى ئاساس قىلغان پارتىزان ئۇرۇشى ئاساسىي ئۇرۇنغا ئوتتى. يايپون ئارميىسىنىڭ ستراتېكىيلىك ھۇجۇمنىڭ چوڭقۇرلىشىشى ۋە گۇمنداڭ ئارميىسىنىڭ قەدەم مۇقىدەم چىكىنى-شى ئارقىسىدا، 8-ئارميىنىڭ ئاساسىي كۈچى ئۇرۇشتىكى پايدىلىق پۇرسەتتى چىڭ تۇتۇپ، تېزلىك ھەم يۈرەكلىك بىلەن دۇشمننىڭ ئارقا سېپىگە ئىچكىرىلەپ كىرىپ، ستراتېكىيلىك يېلىش بېلىپ بېرىپ، ئامىنى چوڭقۇر ھەركەتلەندۈرۈپ، پارتىزان ئۇرۇشنى كەڭ قانات يايىدۇرۇپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارنى بەرپا قىلىدى. 1938-يىل 4-ئايىغىچە 8-ئارميىمە شىمالىي جۇڭگودا ئارقا-ئارقىدىن سەنشى-چاخار-خېبىي، غەربىي شىمالىي شەنشى، سەنشى-خېبىي-خېنەن قاتارلىق يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارنى بەرپا قىلىدى. ئارقىدىنلا ئەسکىرىي كۈچىنى خېبىي، شەندۈڭ، خېنەن تۈزەڭلىكى ۋە چاخار، سۈبىءەن كەڭ رايونلىرىغا تارقىتىپ، دۇشمن ئارقا سېپىدىكى ئۇرۇش مەيدانىنى تېزلىكتە پۇتون شىمالى جۇڭگو رايونىغىچە كېڭەيتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتىتا، يېڭى 4-ئارميىمۇ چاڭچىاڭ دەرياسىنىڭ جەنۇب شىماللىرىغا ئىچكىرىلەپ كىرىپ، ئۇتتۇرا جۇڭگودا دۇشمن ئارقا سېپى ئۇرۇش مەيدانىنى ئاچتى. 1938-يىل 10-ئايىغىچە، كەڭ شىمالىي جۇڭگو ۋە ئۇتتۇرا جۇڭگو دۇشمن ئارقا سېپى ئۇرۇش مەيدانلىرى ئاساسىي جەھەتتىن شەكتىلىنىپ بولدى. پۇتكۈل ستراتېكىيلىك مۇداپىئە باسقۇچىدا 8-ئارميىمە بىلەن يېڭى 4-ئارميىمە جەمئىي مىڭ قېتىملاپ ئۇرۇش قىلىپ، نەچە ئۇن مىڭ دۇشمننى يوقتىپ، زور كۆلەمدىكى زىسىنمىزنى قايتۇرۇۋالدى، دۇشمن ئارقا سېپىدە كەڭ ئۇرۇش مەيدانلىرىنى ئېچىپ، زور مقداردىكى يايپون ئارميىسىنى ئىسکەنچىك بېلىپ، دوست ئارميىمىزنىڭ ئۇدۇل تەرمەپتىكى ئۇرۇش مەيدانىدا ئۇرۇش قىلىشغا كۈچلۈك

ياردهم بەردى، ئارمييىزنىك ئادم سانىمۇ نەسکەر چقاڭغان چاغىدىكى 50 نەچچە مىگدىن كۆپپىتپ 180 مىگدىن ئاشتى. ياپون ئارمييىسى گۈاڭجۇ، ۋۇخەنلەرنى ئىگەللەنۋالغاندىن كېيىن، ئۇدۇل تەرمىتىكى ئۇرۇش مەيدانغا بولغان ستراتېكىيلىك ھۇجۇمنى توختىپ، "تېز ئۇرۇش قىلىپ تېز ھەل قىلىش" تىن ئىبارەت ستراتېكىيلىك فاكچىنىنى تاشلاپ، ئىگەللەنۋالغان رايونلەرنى مۇستەھەكەملەشتى ئاساس قىلىش فاكچىنىنى قوللىنىپ، ئەسکريي كۈچنى شەھەر ۋە ئاساسلىق قاتىاش لىنبىلىرىگە چىچىۋىتشكە مەجۇر بولدى، بۇ — ستراتېكىيلىك تەركىشىش باسقۇچىنىڭ يېتىپ كېلىشنى تېزلىتىشە مۇھىم رول ئويىندى. خۇددى باش قوماندان جۇ دى ئېتقاندەك، "ئەگەر 8-ئارمييە، يېڭى 4-ئارمييىنىڭ دۇشىمنكە قاراقان قايتۇرما ھۇجۇمى بولىغان بولسا، ستراتېكىيلىك تەركىشىش باسقۇچىنىڭ مەيدانغا كېلىشنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايتى". («جۇ دى ئالاننا ئىسرەلىرى»، 139-بىت)

دۇشىمنىڭ ئارقا سېپىدىكى ئۇرۇش مەيداننىڭ بېچىلىشى بىلەن، ئارمييىز ئۆز ئالدىغا ئۇرۇش قىلىدىغان ستراتېكىيلىك ھالەت شەككەللىنىپ، دۇشىمنىڭ ئۇرۇش قىلىشتىكى ئالدىنىقى سەپ بىلەن ئارقا سەپلىرىنىڭ ئايىمىسى بۇزۇپ تاشلاندى، ستراتېكىيلىك نىچكى سەپ ستراتېكىيلىك ناشقى سەپكە، پاسسېلىق تەشەببۈسكارلىقعا، ستراتېكىيلىك قورشۇپلىنىش ستراتېكىيلىك قارشى قورشۇپلىشقا ئايلاندى. دۇشىمنىڭ ئارقا سېپىدىكى ئۇرۇش مەيدانى بىلەن ئۇدۇل تەرمىتىكى ئۇرۇش مەيداننىڭ تەڭ مەتھۇت بولۇشىدەك ستراتېكىيلىك ئۇرۇنلاشتۇرما دۇشىمنكە ئىككى تەرمىتىن قىستاپ ھۇجۇم قىلىدىغان پايدىلىق ستراتېكىيلىك ۋەزىيەتنى شەككەلندۈردى. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قادرى ئۇرۇش ستراتېكىيلىك تەركىشىش باسقۇنچىغا كىرگەندىن كېيىن، ياپون ئارمييىسى ئاساسىي ئەسکريي كۈچنى قەدەممەقەدم دۇشىمن ئارقا سېپى ئۇرۇش مەيدانىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمييە ۋە خەلقە تاقابىل تۇرۇشقا يېتىكەپ، گومىنداڭغا قارىتا سىياسىي جەھەتنىن تەسلىم بولۇشقا قىزىقتۇرۇشنى ئاساس، ھەربىي جەھەتنى زەربە بېرىشنى قوشۇمچە قىلىش سىياستنى قوللاندى. گومىنداڭمۇ ئارقىغا چېكىنىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ دەسلىكپىكى مەزگىلىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا بىر قەدەر ئاكتىپ قارشى تۇرۇشتنىن پاسسېپ قارشى تۇرۇشقا، جۇڭگو كومپارتىيىسى بىلەن ھەمكارلىشىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتنى ئاكتىپ حالدا كومپارتىيىگە قارشى تۇرۇشقا ئۆتتى. شۇنىڭ بىلەن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ بېغىر يۈكى تارىخي يوسۇندا جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكدىكى دۇشىمن ئارقا سېپىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمييە ۋە خەلقىڭ زېممىسگە چۈشتى. ئىتايىن قىيىن، مۇرەككەپ شارائىتتا، جۇڭگو كوممۇنىستلىرى قورقماي، تايانچ بازىلاردىكى خەلقە قەتىي تايىنىپ، كەڭ كۆلمەدە پارتسان ئۇرۇشى ۋە پايدىلىق شارائىتتىكى ھەرىكەتچان ئۇرۇشنى قانات يايىدۇرۇپ، ياپون ئارمييىسى ۋە قورچاق ئارمييىنى كۆپلەپ يوقتىپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى قوراللىق كۈچلەرنى زورايتىپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى دېمۆكراتىك تايانچ بازىلارنى ئۆزلۈكىسز كېڭىتىپ ۋە مۇستەھەكەملەپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش

مەيدانىدىكى دۇشمن بىلەن ئۆزىمىز ئوتتۇرسىدىكى كۈچ سېلىشتۈرمسىنى ئۆزگەرتىپ، جاھىلارنىڭ تەسىم بولۇش سۈيىقەستىنى تارمار قىلىپ، ئۇرۇش ۋەزىيتىنىڭ جۇڭگو خەلقىغە پايدىلىق تەرىپكە بۇرۇلۇشى-نى ئىلگىرى سۇردى. پۇتكۈل ستراتېكىيلىك تىركىشىش باسقۇچىدا دۇشمن ئارقا سېپىدىكى ئارمۇيە ۋە خەلق جۇڭگوغە تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەن يايپون ئارمۇيىسىنى (گۇهندۇڭ ئارمۇيىسىنى ئۆز ئىچىكە ئالمايدۇ) 62 پېرسەنتىدىن 75 پېرسەنتىكىچە بولغان ئەسکەرىي كۈچىكە ۋە بارلىق قورچاق قورچاق ئارمۇيىكە دېكۈدەك تاقابىل تۇردى. ھالبۇكى، يايپون ئارمۇيىسى بۇ مەزگىلدە گومىنداكىنىڭ ئۇدۇل تەرىپتىكى ئۇرۇش مەيدانىغا ئۇن نەچە قېتىملا كۆللىمى چوڭراق ھۇجۇم قىلدى، قالغان ۋاقتىتا ئاساسەن يېرىم ئۇرۇش توختىش ھالىتىدە تۇردى. قىلچە شەك-شوبەھ يوقكى، دۇشمن ئارقا سېپىدىكى ئۇرۇش مەيدانلىرى يايپون باسقۇنچىلىرىغا فارشى ئۇرۇشنىڭ ستراتېكىيلىك تىركىشىش باسقۇچىدا باشىن-ئاخىر مەملىكتە دائىرەلىك يايپون باسقۇن-چىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ئاساسلىق ئۇرۇش مەيدانى بولدى.

دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارنىڭ مۇستەھكەملەنىشى، راۋاجلىنى-شى ئىنتايىن مۇشكۈل بىر جەريانى بېسىپ ئۆتتى. 1940-يىل 8-ئايدا 8-ئارمۇيە شىمالىي جۇڭگو دۇشمن ئارقا سېپىدىكى ئۇرۇش مەيدانىدا ئۇچ يېرىم ئاي داۋام قىلغان مەشھۇر يۈز ئۇن قوشۇنلۇق ئۇرۇشنى قوزغاب، 40 مىڭدىن ئارتۇق دۇشمنى يوقتىپ، يايپون ئارمۇيىسى ۋە قورچاق ئارمۇيىكە قاتىق زەرە بەردى. يايپون ئارمۇيىسى مۇشۇ چاغدىلا ئۆزىنىڭ جۇڭگو ئۇرۇش مەيدانىدىكى ئاساسلىق رەقبى گومىنداك ۋە ئۇنىڭ ئارمۇيىسى بولماستىن، بەلكى كومپارتىيە رەھبەرلىكىدىكى دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى قوراللىق كۈچلەر تىكەنلىكىنى تولۇق تونۇپ يەتتى. يايپون ئارمۇيىسى ئۆزلىرى يېسۋالغان رايونلارنى تېخىمۇ مۇستەھكەملەپ، توسقۇنسىز حالدا جەنۇبىقا يۈرۈش قىلىپ تنچ ئۆكىان ئۇرۇشى قوزغاش ھەمەدە ئۆز ئىشغالىيەتىدىكى رايونلارنى تنچ ئۆكىان ئۇرۇشنىڭ ئارقا سەپ بازىسى قىلىش ئۇچۇن، 1941-يىدىن باشلاپ، كۈچىنى تېخىمۇ مەركەزەشتۈرۈپ، جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمۇيە ۋە خەلقە زەربە بەردى، ئۇلار ئاتالىميش ھەربىي، سىياسىي، ئۇقتىسادىي، مەددەنئىيەت ۋە ئىشپېيونلۇق جەھەتلەردىن "ئۇمۇمىي كۈچ ئۇرۇشى" ئېلىپ بېرىپ، جۇڭگوغە تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەن ئۇمۇمىي ئەسکەرىي كۈچى (گۇهندۇڭ ئارمۇيىسىنى ئۆز ئىچىكە ئالمايدۇ) نىڭ 75 پېرسەنتىنى ۋە بارلىق قورچاق ئارمۇيىنى ئىشقا سېلىپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارغا قارىتا زور كۆلمەدە، ئارقا-ئارقىدىن "تازىلاش"، "بىز-كەنەتلەرنى تازىلاش"، "پەلە قۇرتىدەك بېيىش" ۋە "ئامانلىقنى كۈچەيتىش ھەربىكتى"نى ئېلىپ بېرىپ، دەھشەتلىك "ئۇچ تۈگىتىش" سىياستىنى يۈرگۈزۈپ، ئادەمسىز رايونلارنى بەرپا قىلىپ، جۇڭگو كومپارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلارنى ئۆزۈل-كېسىل بىتچىت قىلىۋەتىمەكچى بولدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتىتا، گومىنداك جاھىللەرى ئىككىنچى قېتىملق كومپارتىيىكە قارشى دوقۇننى قوزغىدى

هەمەدە كومپارتييگە قارشى كۆپ قىتسىم ھەربىي سۈركىلىش پەيدا قىلدى. يايپون ئارمييسى بىلەن جاھىللار ئارمييسىنىڭ نىككى تەرەپتىن قىستاپ ھۇجۇم قىلىشى ۋە بېغىر تەبىئى ئاپەت تۈپەيلىدىن، دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش ئىنتايىن بېغىر قىيىنچىلىققا دۈچ كەلدى. تايانج بازىلاردىكى ئاھالى 100 مiliوندىن ئازىيىپ 50 مiliونىغىمۇ يەتمەيدىغان بولۇپ قالدى، قوشۇن 500 نەچە مىڭدىن 400 نەچە مىڭغا چۈشۈپ قالدى، تايانج بازىلارنىڭ ئالىدىن بىر قىسى ئازىيىپ كەتتى. بېغىر قىيىنچىلىقنى يېڭىپ، دۇشمن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنى داۋاملاشتۇرۇش ۋە ئالغا سۇرۇش، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانج بازىلارنى مۇستەھكەملەش پۇتۇن مەملىكت داشرىلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ئاخىرقى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى نىدى. دەھشەت-لىك كۈرمەش شارائىتغا ماسلىشىش ئۈچۈن، جۇڭگو كومپارتييسى ھەربىي، سىياسىي، ئىقتىسادىي، ئىدىيە-مەدەننەيت قاتارلىق جەھەتلەرde دەل ۋاقتىدا سىياسەت بەلكىلمەپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانج بازىلاردا پارتىيىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىنى يولغا قوبۇپ، پارتىيە، ھۆكۈمت، ئارمىيە ۋە خلقنىڭ بىر پۇتۇن كۈچىنى ۋە خلق ئۇرۇشنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ھەربىي كۈرمەشنى مەركىز قىلىپ، دۇشمنىڭ قارشى ئۇمۇمیيۈزۈك كۈرمەشنى قانات يايىدۇردى. ھەربىي جەھەتتە، دۇشمن بىللىپ بارغان تورسمان ”تازىلاش“، ”بىزرا-كەنلىرنى تازىلاش“قا قارىتا دۇشمن ئارقا سېپىدىكى ئارمىيە ۋە خەلقىمىز ”دۇشمن ئىلگىرسە بىزمۇ ئىلگىرلەيمىز“ دېگەن فاكچىنى قوللىنىپ، مىنا ئۇرۇشى، لەخەن ئۇرۇشى، قۇچاج ئۇرۇشى، سۇ ئۇستىدىكى پارتىزان ئۇرۇشى قاتارلىق كۈرمەش شەكىللەرى بىلەن دۇشمنىنى كۆپلەپ يوقاتى ۋە سىكەنجىكە ئالدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتىتا، ئۇمۇمیيۈزۈك حالدا ھەم ئىجارە ھەققىنى كېمەيتىش، ئۇسۇمنى كېمەيتىش، ھەم ئىجارە ھەققىنى تاپشۇرۇش، ئۇسۇمنى تاپشۇرۇشتن ئىبارەت يەر سىياستىنى يولغا قويۇپ، تايانج بازىلاردىكى ھەرقايسى تەبىقە خەلقلىرىنىڭ يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش ئاكتىپلىقى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللىي بىرلىك سەپنى مۇستەھكەملىدى ۋە راۋاجلاندۇردى؛ ھەر دەرىجىلىك ھاكىمىيەتلەرde ”ئۇچ ئۇچتن بىر تۈزۈمى“ سىياستىنى ئۇمۇمیيۈزۈك يولغا قويۇپ، پروپلتاريانقا ۋە كەمبەغەل دېقانلارغا ۋە كىللەك قىلىدىغان كومپارтиيە ئەزىزلىرى، ئۇشاڭ بۇرۇۋاتازىيىكە ۋە كىللەك قىلىدىغان سول قانات ئىلغارلار شۇنىڭدەك ئوتتۇرما بۇرۇۋاتازىيە ۋە تەرەققىپەرۋەر مۆتتۈرلەرگە ۋە كىللەك قىلىدىغان ئۇتتۇرىدىكىلەردىن بولۇپ ئۇچتن بىر نىسبەتتە ئۇرتاق ھاكىمىيەت تەشكىللەدى، شۇ ئارقلقى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى سىنىپلارنىڭ مۇناسىۋەتنى تەڭشەپ، ھەرقايسى سىنىپ، تەبىقىلەرنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتتى؛ ئۇمۇمیيۈزۈك حالدا ”قوشۇنلارنى خىل، مەمۇريي ئۇرۇقلارنى ئىچچام قىلىش“ سىياستىنى يولغا قويۇپ، پارتىيە، ھۆكۈمت، ئارمىيىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئۇرۇكانلارنى تېخىمۇ سەرخىللاشتۇردى، پارتىزان ئۇرۇشى شارائىتغا تېخىمۇ ماسلاشتۇردى؛ ئاساسىي ئارمىيىنى يەرلىككەشتۈرۈش، ئاممىۋىلاشتۇرۇش ئارقلقى، يەرلىك ئارمىيە ۋە خلق ئەسکەرلىرىنى كۈچەيتپ، ئاساسىي

ئارمبيه، يەرلىك ئارمبيه ۋە خەلق نۇسکەرلىرى بىرلەشكەن قوراللىق كۈچ تۈزۈلىسىنى شەكتىللەندۈرۈپ، كەڭ كۆلەملەك، ئاممىۋى خاراكتېرىلىك پارتىزان تۇرۇشىنىڭ قانات بىيىشنى ئىلگىرى سۈردى. بىغىر ئۇقتىسادىي قىيىنچىلىققا قاربىتا، ماۋ زىدۇڭ جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېغا ۋە كالىتەن ”تۈزىي قول سلىپ ئىشلەپ، كىيىم-كېچەك، تۇزۇق-تۈلۈكىنى ھەل قىلىش“ دېگەن شوتارىنى تۇتتۇرغا قوبىدى، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلاردىكى ئارمبيه ۋە خەلق جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى-نىڭ بۇ شوتارىغا ئاكىتىپ ئاۋاز قوشۇپ، تۇز كۈچگە تايىنپ ئىش كۆرۈش، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روهىنى جارى قىلدۇرۇپ، كەڭ كۆلەملەك ئىشلەپچىقىرىش ھەرىكتىنى تۇمۇمۇزلىك قانات يايىدۇردى، شۇ ئارقىلىق ماددىي جەھەتكى قىيىنچىلىقلارنى بارا-بارا بېكىپ، ياپون ئارمبييىسى ۋە جاھىللار ئارمبيىسىنىڭ سۆپۈش، ئارمبيىنى ھمايمە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىشلارغا بېتىبار بېرىش پائالىيىتىنى ئېلىپ بېرىپ، ئارمبيه بىلەن ھۆكۈمت، ئارمبيه بىلەن خەلقنىڭ مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ قويۇفلاشتۇردى. پارتىيىمىز يەنە مدەشەر يەنەن ئىستىل تۈزۈتىش ھەرىكتىنى قانات يايىدۇرۇپ، ئىدىيىشى لۇشىنى توغرىلاپ، تەشكىلاتنى مۇستەھكەملىپ، ئىتتىپاقلقىنى كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ جاڭىڭوارلىقنى يەنمۇ ئاشۇردى. پارتىيىنىڭ ھەرقايىسى مۇھىمم سىياسەتلەرنىڭ ئىزچىلاشتۇرۇلۇشى ۋە يولغا قويۇلۇشى چېكىدىن ئاشقان قىيىنچىلىق تۈستىدىن غەلبە قىلىش، دۈشمەن ئارقا سېپىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنى داۋاملاشتۇرۇشتا ھەل قىلغۇچ دول ئۇينابلا قالماي، بەلكى قايتۇرما ھۈجۈمغا ئۆتۈش، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە مەنۋى ۋە ماددىي ئاساس سېلىپ بەردى.

دۈشمەن ئارقا سېپىدىكى ئارمبيه ۋە خەلقنىڭ مىسىز مۇشەقەتلىك كۈرمىشلەرنى ئېلىپ بېرىشى ئارقىسىدا، 1943-يىلى دۈشمەن ئارقا سېپىدىكى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىلار ئەسلىك كېلىپ، قايتا راۋاجلىنىش باسقۇچىغا كىردى. سەنشى-خېبىي-شەندۇڭ-خېنەن رايونلەرنىكى 8-ئارمبيه قوزغۇغان ۋېنىن، لىنەن تۇرۇشلىرىنى باشلىنىش قىلىپ، بىر قەدر زور نۇسکەرىي كۈچىنى توپلاپ ياپون ئارمبييى ۋە قورچاق ئارمبييگە ھۈجۈم تۇرۇشى قىلىشقا باشلىدى ھەمدە قەدەممۇقەددم پارتىزان تۇرۇشىدىن مۇنتىزم ئۇرۇشقا ئۆتۈشىك ھەربىي ستراتېكىيلىك بۇرۇلۇشنى يولغا قوبىدى. ئارقىدىنلا 1944-يىلى باهاردا قىسىمن دائىرىلىك قايتۇرما ھۈجۈمغا ئۆتى. 1945-يىلى يازغا كەلگەندە دۈشمەن ئارقا سېپىدىكى ياپون باسقۇنچىلىق رىغا قارشى ئارمبيه ۋە خەلق ئىلگىر-كېسىن بولۇپ بەش قېتىم كەڭ كۆلەملەك ھۈجۈم تۇرۇشى قىلىپ، ئازاد رايونلارنى شىددەت بىلەن كېڭەيتىپ، قولدىن كەتكەن رايونلارنى تارايتىپ، ياپون ئارمبيىسىنى كۆپلەپ نۇسکەنچىكە ئالدى ۋە خوراتى، ياپون ئارمبيىسىنى چوڭ-تۇتتۇرا شەھەرلەر ۋە قاتناش تۈگۈنلەرنىڭ قىستاپ كېلىپ، تۇمۇمۇزلىك قايتۇرما ھۈجۈمغا ئۆتۈشكە شارائىت ھازىرلىدى ھەم ستراتېكىيە جەھەتىن تىنج ئۆكىان تۇرۇش مەيدانىدىكى ئىتتىپاچى ئارمبيىنىڭ قايتۇرما ھۈجۈمغا ئۆتۈشكە ياردەم بەردى.

مەملىكت بويچە چوڭ قايتۇرما ھۈجۈمغا تۇتۇش ۋە نەسلام بولۇشنى رەت قىلغان دۇشمەننى يوقىتىش جەريانىدىكى تۇرۇشلاردا، دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمەيە ۋە خلق يەنە يايپون ئارمەيسى ۋە قورچاق ئارمەيدىن 400 مىڭغا يېقىن ئادەمنى يوقىتىپ، تۇتۇرا، كىچىك شەھەردەن 250 نەچچىسىنى قايتۇرۇۋالدى، شىمالىي جۇڭگو، تۇتۇرا جۇڭگو ۋە جەنۇبىي جۇڭگودىكى كەڭ زېمىننى قايتۇرۇۋالدى ھەممە سوۋىت ئارمەيسىكە ماسلىشىپ پۇتكۈل شەرقىي شىمالىي ئازاد قىلدى. دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى تۇرۇش مەيدانلىرىنىڭ پۇت دەسىسەپ تۇرۇشى ۋە راواجلەنىشى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ تەرمەققىياتى ۋە ئاخىرلىشىدا ھەل قىلغۇچ ئەھمىيەتكە ئىگە بولدى.

يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش — بىر مەيدان ئۇلۇغ مىللەي ئازادلىق تۇرۇشىدىن ئىبارەت. جۇڭگو كوممۇنىستلىرى جۇڭگو مىللەي ئازادلىقنى قولغا كەلتۈرۈش كۈرۈشى جەريانىدا، مىللەي ئىقلەپ ۋە دېمۆکراتىك ئىقلەپنى ماھىرلىق بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، دېمۆکراتىك ئىقلەپ ئارقىلىق ئاممىنى تولۇق ھەربىكەتلەندۈرۈپ ۋە تەشكىللەپ، ئامىغا تايىننىپ خلق تۇرۇشى ئېلىپ بارغان بولغاچا، تەسەۋۋۇر قىلىپ بولمايدىغان قىيىنچىلىقلار ئۇستىدىن غالپ كېلىپ، دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى دېمۆکراتىك تايانچ بازىلارنى مؤسەتەكەملىدى ۋە راواجلاندۇردى ھەممە پۇتۇن مەملىكت خەلقىغە يېڭى ئۇمىد ۋە يورۇقلۇقنى ئېلىپ كەلدى. پۇتكۈل يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش مەزگىلىدە، جۇڭگو كومپارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمەيە ۋە خلق ئىلگىر-كېيىن بولۇپ شىمالىي جۇڭگو، تۇتۇرا جۇڭگو ۋە جەنۇبىي جۇڭگودىكى 19 ئۆلکە ۋە رايوندا يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى 19 تايانچ بازىنى قۇردى، ئۇنىڭ پەر كۆلىمى بىر كۆلىم كۈۋەتلىرىنى ئاشتى، ئاھالىسى تەخىنەن 120 مىليونغا يەتتى؛ 8-ئارمەيە، يېڭى 4-ئارمەيە قاتارلىق يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى خلق قوراللىق كۈچلىرىنىڭ ئاساسىي قىسىملىرىنىڭ ئادەم سانى كۆپىيپ 1 مىليون 200 مىڭدىن ئاشتى، خلق ئىسکەرلە-رىنىڭ سانى كۆپىيپ 2 مىليون 600 مىڭدىن ئاشتى. دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئارمەيە ۋە خلق جەمئىي 125 مىڭ قېتىدىن كۆپرەك تۇرۇش قىلىپ، يايپون ئارمەيسى ۋە قورچاق ئارمەينىڭ 1 مىليون 700 مىڭدىن كۆپرەك ئادىمىنى يوقاتى. بۇ — جۇڭگو كوممۇنىستلىرىنىڭ مىللەي ئازادلىق تۇرۇشغا رەھبەرلىك قىلىشىدىكى بىر قېتىملق ئۇلۇغ ۋە مۇۋەپپەقىيەتلىك ئەمەلىيەتى بولۇپ، ئىككىنچى دۇنيا تۇرۇشى ھەمتا پۇتكۈل دۇنيا تۇرۇش تارىخىدا كەمدىن كەم كۆرۈلدىغان تىجادىيەتتۈر. يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشنىڭ تارىخى كىشىلمەركە شۇنى تۇقتۇردىكى، جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى دۇشمەن ئارقا سېپى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىسىدىكى ئارمەيە ۋە خلق پۇتۇن مىللەتلىك يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتىكى مؤسەتەكەم تۇرۇر كىدۇر. جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى دۇشمەن ئارقا سېپى يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تايانچ بازىسىدىكى ئارمەيە ۋە خەلقنىڭ قەھرىمانلىق كۈرۈشى بولىغان بولسا، يايپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش ئۇمۇمۇيۇز-

لۇك، ئۆزۈل-كېسىل غەلبىكە ئېرىشەلىكىن بولاتى.

4. جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ وەھبەرلىكىدە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتىكى تارихى تەجربە — يېڭى تارىخى شارائىتنا دۆلەت ۋە مىللەتنىڭ ئۇيۇشچانلىقنى كۈچەيتىپ، تۆتىنى زامانئىلاشتۇ- رۇش قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى غايىت زور مەنىي بايلىقتۇر.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ ئىستۇتەكلىرى بېسىلغىنىغا يېرىم ئەسر بولدى، دۇنىا ۋەزىيىتىدە زور ئۆزگەرلىرى بولدى. لېكىن بۇ مىلسىز مۇشەقەتلىك ئۇرۇشتىن بارلىققا كەلكىن تارىخى تەجربىلەر تولۇپ تاشقان ئىشىنج بىلەن 21-ئەسىرگە قەدم قوبۇۋاتقان جۇڭگو خەلقى ئۇچۇن يەنلا چوڭقۇر ئىلەملانىدۇرۇش رولغا ئىكەن.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ تارىخى شۇنى چۈشەندۈردىكى، دۆلەتنىڭ بىرلىكى، مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلقى جۇڭۇم مىللەتلەرنىڭ دۇيىادىكى مىللەتلەر قاتارىدا پۇت دەسلەپ تۇرۇشنىڭ تۈپ كاپالىتى. بۆلگۈنچىلىكتىن دۆلەت خارابلىشىدۇ، بىرلىكتىن مىللەت روناق تاپىدۇ. ئەينى يىللاردا جىاڭ جىبىشى "تاشقى دوشىمنىڭ قارشى تۇرۇش ئۇچۇن ئالدى بىلەن مەملىكتە ئىچىنى تىنچلاندۇرۇش كېرەك" دەيدىغان ئىچكى تۇرۇش سىياستىنى بولغا قويغانلىقى ئۇچۇنلا ئاچ كۆزلۈكى تۇتۇپ كەتكەن ياپون تاجاۋۇزچىلىرى يوچۇقتىن پايدىلىنىپ تاجاۋۇز قىلىپ كردى، جۇڭگو كومپارتىيىسى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى مىللەي بىرلىك سەپ قۇرۇشنى ئۇتتۇرۇغا قويغانلىقى ۋە بۇزىنىڭ تىرىشچانلىقى ئارقىلىق ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرغانلىقى ئۇچۇنلا، پۇتۇن مەملىكتە خەلقى بىردىك قاتاشقان ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنى قوزغاشقا ئىمکانىيەت يارىتىلدى. گومىنداڭ بىلەن كومپارتىيە ھەمكارلىشىپ، ۋەتەننى قۇتۇزۇش ئۇچۇن بىرلىكتە كۈچ چىقىرىپ، پۇتۇن مىللەت ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى سەككىز يىل قانلىق تۇرۇش قىلىپ، ياپون تاجاۋۇزچىلىرىنى مەغلۇب قىلدى، قانچىلىغان جۇڭخوا پەرزەتلىرى بۇنىڭ بىلەن پەخىرىلىنىدۇ! ئەپسۈلىنارلىقى شۇكى، بۇنىڭدىن 50 يىل بۇرۇن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش غەلبە قىلغاندا ياپون تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئىبلىس چاڭكىلىدىن قۇتۇلۇپ چىققان تەيۋەن بۇگۈنكە قەدر يەنلا چوڭ قۇرۇقۇقۇ بىلەن ئايىلىپ تۇرماقتا. خەلقئارادىكى بەزى كىشىلەرمۇ جۇڭگونىڭ بىرلىكە كېلىپ قۇدرەت تېپىپ كېتىشنى كۆرەلمىي، ھەممە تەيۋەن مەسىلىسىدىن پايدىلىنىپ ئۆزى پايدا ئېلىشنى ئۆيلايدۇ. تارىخى ساۋاقلارنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەك. جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ بىر پۇتۇن مەنپەئىتى ئۇچۇن، دېڭىز بوغزىنىڭ ئىككى قىرغىنلىكى جۇڭخوا ئوغۇل-قىزلىرى ئوخشاش پىكىرلەردە بىرلىكە كېلىپ، ئوخشاش بولىغان پىكىرلەردە ئۆز قاراشلىرىمىزنى ساقلاپ قىلىپ، "بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش" ئاساسدا يېڭىباشتىن قول تۇتىشىپ، گومىنداڭ بىلەن كومپارتىيىنىڭ 3-قىتىمىلىق ھەمكارلىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ۋەتەننى بىرلىكە

كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلغۇ نىشى مۇرۇنداب، جۇڭخوا مللەتلەرنىڭ يالتراب تۈرىدىغان شانلىق بىڭى سەھىپىسىنى يېزىپ چىقىشىز لازم.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتىن تارىخى شۇنى چۈشەندۈردىكى، ۋەتەنپەرۋەرلىك مەگىلە جۇڭكۇ خەلقىنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ جاسارەت بىلەن ئالغا ئىلگىرىلىشىدىكى قۇدرەتلىك منىۋى تۇرۇرۇكى ۋە كۈج-قۇۋە-ۋەت مەنبىسىدۇر. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش دەۋرىدە، جۇڭكۇ بىر ئاجزى دۆلەت تۇرۇفيمۇ كۈچلۈك تاجاۋۇزچى كۈچلەرنى مەغلۇب قىلىپ غەلبە قازىنالىشىدىكى ئاچقۇچلۇق ئامىل شۇنىڭدىن ئىبارەتكى، ۋەتەنپەرۋەرلىك تۇغى ئاستىدا مىليونلىغان-ئۇن مىليونلىغان يۇقىرار سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈلۈپ، تەشكىللە-نىپ ۋە قورالاندۇرۇلۇپ، دۇشمەنگە قارشى بىر سەپتە تۇرۇپ، قان تۆكۈپ قۇربان بېرىپ، ياپون تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن قەھرىمانلارچە كۈرەش قىلىپ، ئۇلارنى خالق ئۇرۇشتىن پايانىز دېگىزىغا غەرق قىلدى. ۋەتەنپەرۋەرلىك بولغانلىقى ئۇچۇن، بىز جۇڭخوا مللەتلەرنىڭ ئىنتايىن زور ئۇيۇشۇش كۈچمىز ۋە جەلپ قىلىش كۈچمىز بولدى، دۇشمەنمىز بىلەن ئاخىرغىچە قانلىق جەڭ قىلىدىغان قەھرىمانلىق جاسارتىمىز ۋە ئۆز كۈچمىزگە تايىغان ئاساستا قولدىن كەتكەن زېمىنلىرىنى قايتۇرۇۋېلىش شەرادىمىز بولدى. بىڭى تارىخي شارائىتا، ۋەتەنپەرۋەرلىك ۋە سوتسيالزەمنىڭ نىشانى جۇڭكۇنى كۈللەندۈرۈش ۋە قۇدرەت ئاپقۇزۇشتىن ئىبارەت. جۇڭكۈچە سوتسيالزم قۇرۇش بىڭى دەۋردىكى ۋەتەنپەرۋەرلىككىن ئاساسىي مەزمۇنى، بىز ۋەتەنپەرۋەر كۈچلەرنى يەنمۇ ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، بارلىق ئاكىپ ئامىلارنى ئىشقا سېلىپ، بىر نىيەت-بىر مەقسىتە جاپا-مۇشەقەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، جۇڭكۈچە سوتسيالزم قۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇلغۇوار نىشى ئالغا ئىلگىرىلىشىمىز لازم.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتىن تارىخى شۇنى چۈشەندۈردىكى، ئارقىدا قالساق بوزەك قىلىنىمىز. ئېپۇن ئۇرۇشدىن تارتىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشىقە بولغان 100 يىل ئىچىدە دۇنيادىكى كۈچلۈك جاھانگىر دۆلەتلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك جۇڭكۈغا تاجاۋۇز قىلغان ۋە جۇڭكۇنى بوزەك قىلغان. بولۇمۇ ياپون مىلتارىستلىرى ئىنسان قىلىپىدىن چىققان ۋەھشىلىك بىلەن ھەممە ئەسکىلىكەرنى قىلدى، ئۇلارنىڭ جۇڭكودا ئۆتكۈزگەن غايىت زور جىنايەتلەرى ھەددى-ھېسابىز. بۇ ، بىر تەرمەپتن كونا جۇڭكۇنىڭ سىياسىي جەھەتتە چىرىكلىشىپ زاۋالغا يۈز تۇقانلىقىدىن بولغان بولسا، يەنە بىر تەرمەپتن كونا جۇڭكۇنىڭ ئۇقتىسادىي جەھەتتە بەكمۇ نامراتلىقى، بەكمۇ ئاجزىلىقىدىن بولغان. شۇڭى سانسزلىغان ئىرادىلىك ۋە غايىلىك كىشىلەر ۋەتەننى مۇنقىرەزلىكتىن ساقلاپ قىلىشقا تىرىشىپ، جۇڭخوا مللەتلەرنى كۈللەندۈرۈشكە ئىتتىلگەن. بىڭى جۇڭكۇنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن جۇڭكۇ خالقى ئۇرسىدىن دەس تۇردى، ئەمما جۇڭخوا مللەتلەرنىڭ تېز يۈكىلىشى ئۇچۇن بىزنىڭ يەنە ئۇزاققىچە جاپالق تىرىشىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. ئۇتكەنكىنى ئۇنۇتماي، كېيىنكىكە ساۋاق قىلىش لازم. تارىخي پاچىئىنىڭ قايتا يۈز بېرىشىدىن

ساقلىنىش ئۇچۇن، ئىكلىكىنى راۋاجلاندۇرۇپ، پەن-تېخنىكىنى كۈللەندۈرۈپ، دۆلەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشى- مىز كېرەك. 21-ئەسر پەن-تېخنىكا ۋە دۆلەتنىڭ ئۇنىۋېرسال كۈچى جەھەتتە رىقاپەتلىشىدىغان نۇسرا. بىز پۇرەتتى چىڭ تۇتۇپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، دۆلەتىمىزنى باي-قۇدرەتلەك، دېمۇكراٰتىك، مەدەننەتلىك، سوتىيالىستىك زامانىۋلاشقان كۈچلۈك دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، نەچە ئەۋلاد جۇڭخۇا مىللەتلىرى تەلپۈنگەن ۋە ئىنتىلگەن ئۇلغۇ نىشانى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز، جۇڭگۇنى ھەققىسى تۈرددە دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغىدايدىغان مۇھىم كۈچكە ئايىلاندۇرۇشىمىز كېرەك.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ تارىخى شۇنى چۈشەندۈردىكى، بىرەر دەلتەت، بىرەر مىللەت ئۆزىنىڭ مۇستەقلەلىكى ۋە ئىكلىكى هووقۇنى، ئۆزىنىڭ ئىزەت-ھۈرمىتىنى قوغىدىماقچى بولىدىكەن، ئارمېيىنى زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، كۈچلۈك دۆلەت مۇداپىئەسىنى بەرپا قىلىشى كېرەك. دۆلەت مۇداپىئەسىز بولسا، ئۇغرىنى ئۆيىكە باشلىغان بىلەن باراۋەر. ماۋ زىدۇڭ كەلەپ ئاپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشتا، خەلقنىڭ ئارمېيىسى بولمسا، خەلقنىڭ ھېچ نەرسىسى بولمايدۇ، دەپ ئۇتۇرۇغا قويغانىدى. بۇ، قانلىق ساواق بەدىلىكە كەلگەن ھەققەت. ئارمېيىمىز يولداش دېڭ شىاۋىپىڭىنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمېيى قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى ئىدىيىسىنى يېتەكچى قىلىپ، رەئىس جىاڭ زېمىن ئۇتۇرۇغا قويغان "سياسىي جەھەتتە لایاھەتلىك بولۇش، هەربىي جەھەتتە قاتىق سىناقلارغا بەرەدەشلىق بېرەلەيدىغان بولۇش، بېسىل ئىستىلغا ئىگە بولۇش، قاتىق ئىنتىزامچان بولۇش، كۈچلۈك كاپالەت بولۇش" دېڭن ئۇمۇمىي تەلەپ بويىچە يېڭى دەۋردىكى هەربىي ستراتېجىلىك فاڭچىنى ئەستايىدىل ئىزچىلاشتۇرۇپ، سۈپىت قۇرۇلۇشغا ئەھمىيەت بېرىپ، مەملىكتىمىزنىڭ ئىسلاھات-تېچىۋېتىش ۋە زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى بىخە- تەرلىك جەھەتنى كۈچلۈك كاپالەتەندۈرۈشى كېرەك.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ تارىخى شۇنى چۈشەندۈردىكى، ئارمېيىدە پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ ئارمېيىكە بولغان مۇتلۇق رەبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇش ئارمېيىمىزنىڭ توغرا يۆنلىشى بويالاپ ئالغا بېسىشنىڭ توب كاپالىتى. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلدە، پارتىيىمىز بېرلىك سەپ تۈچىدىكى مۇستەقىل-ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش پېرىنىسىپدا چىڭ تۇرۇپ، كومىندائىنىڭ توسىقۇلۇقىنى سۈپۈرۈپ تاشلاپ، 8-ئارمېيى، يېڭى 4-ئارمېيى قاتارلىق ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى قوراللىق كۈچلەرگە تېغىشماي رەبەرلىك قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئارمېيىمىز خەلق ئارمېيىسىنىڭ خىلسلىتنى ساقلاپ، ئۇزلۇكىسىز تۈرددە ئۇرۇش غەلبىسىنى قولغا كەلتۈردى ھەممە زور تەرقىيەتا ئېرىشتى. بۈگۈنكى كۈنده، كەرچە ئارمېيىمىز تۇرۇۋاتقان تارىخي شاراشتى ۋە زېمىسىكە ئالغان ۋەزىپەرەدە توب ئۆزگەرىش بولغان بولسىمۇ، ئارمېيىمىزنىڭ پارتىيىنىڭ رەبەرلىكىدە ئەللىك ئارمېيىسى بولۇش خاراكتېرىدە ئۆزگەرىش بولغىنى يوق. بىز ھەرقانداق ۋاقتىتا پارتىيىنىڭ ئارمېيىكە بولغان مۇتلۇق رەبەرلىكىدە قىلچە تەۋەرنەمەي چىڭ تۇرۇپ، يولداش جىاڭ زېمىن يادولۇقىدىكى 3-ئۇلاد مەركىزىي كومىتېت رەبەرلىك

كوللېكتىپىنىڭ ئابرويىنى قەتىي فوغدانپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، مەركىزىي ھەربىي نۇشلار كومىتېتى-
ئىنگ قوماندانلىقىغا قەتىي بويىسۇنۇپ، تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى تىرىشىپ ئورۇندانپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ
ئامىمىزدىن كۈتكەن زور ئۇمىدىنى يەردە قويماسلىقىمىز لازم.

تەرجىمە قىلغۇچىلار: ياسىن مۇھەممەت

ئادالەت مۇھەممەت

ئەخىمەتجان ھوشۇر

مەسئۇل مۇھەممەر: ئەركىنچان

جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ شزاڭدىكى شانلىق ئەمەلىيىتى

— شزاڭ ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 30 يىللەقى مۇناسىۋىتى بىلەن

ين چىيەن

بۇ يىل 9-ئاينىڭ 1-كۈنى شزاڭ ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىغا 30 يىل بولدى. 30 يىلدىن بۇيىان، بولۇپمۇ پارتىيە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىندىن بۇيىان، شزاڭ ئاپتونوم رايونلوق پارتىيە كومىتېتى بىلدەش دېڭ شياۋىپىنىڭ جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى شزاڭنىڭ كونكربىت ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۈرۈپ، شزاڭنىڭ سىياسىي، ئۇقتىسادىي، ئىجتىمائىي قىياپىتىدە تارىخىي خاراكتېرلىك چوڭقۇر نۆزگىرىش ھاسلىقلىدى. شزاڭدا جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئەمەلىيەتنىن ئۆتكۈزۈش ئىشى غايىت زور مۇۋەhipقىيەتلەرگە تېرىشتى.

1. تەرەققىياتنى تېزلىتىپ، مىللەتلەرنىڭ ئورتاق بىيىشنى ۋە گۈللەنىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا تىرىشىتۇق.

ئۇقتىسادى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش سوتسيالىزمنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى، شۇنداقلا مەملىكتىمىز-نىڭ ھازىرقى باسقۇچىدىكى مىللەي رايونلارنىڭ، مىللەي خزمەتىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى. 50-يىللاردىلا دېڭ شياۋىپىڭ مۇنداق دەپ ئۆتۈرۈغا قويغانىدى: «مىللەي تېرىتىورىيەلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇشا، ئۇقتىسادىنى يۈكىسلەدۈرمىسىك، ئاپتونومىيە دېگىنلىك قۇرۇق گەپ بولۇپ قالدۇ.» («دېڭ شياۋىپىڭ ماقالىلەرىدىن تاللانما» 1-توم، ئۇيغۇرچە نەشرى، 386-بىت) پارتىيە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىنى دىن كېيىن، ئۇ يەنە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۆسۈلى بىلەن مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىملىقىنى كۆپ قىسم تەكتىلىدى. دېڭ شياۋىپىڭ شزاڭ خزمەتىگە يېتەكچىلىك قىلىدىغان پروگرامما خاراكتېرلىك ھۈججەت — «مەۋقەنى مىللەي باراۋەرلىك ئۆستىگە قويۇپ، شزاڭنىڭ تەرەققىياتنى تېزلىتىلەيلى» دېگەن ھۈججەتتە يەنمۇ كونكربىت قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شزاڭ خزمەتىگە نىسبەتەن ئېيتقاندا، «قانداق قىلغاندا شزاڭ خەلقى ئۇچۇن پايدىلىق شارائىت يارىتىلىدىغانلىقىغا، قانداق قىلغاندا شزاڭنى تېز تەرەققىي تاپقۇزۇپ، جۇڭگونىڭ توتى زامانىۋد-

لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى داۋامىدا ئالدىنىقى قاتارغا تۇتكۈزگىلى بولدىغانلىقىغا قاراش — بۇنىڭ ئاپقۇچى“ («دېڭ شياۋىپىك ماقالىلىرىدىن تاللانما»، 3-توم، تۈبىغۇرچە نەشرى، 510-بىت) بىلدىش دېڭ شياۋىپىڭىنىڭ بۇ بايانلىرى شىزاڭدا جۇڭكوحە سوتسيالىزم قۇرۇشنىڭ توغرا يۆنلىشىنى توب ئاساسدىن كۆرسىتىپ بەردى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونى فېۇodalىق يانچىلىق جەمئىيەتىنىڭ خارابىسىدە سوتسيالىستىك قۇرۇلۇش ئىلىپ بارغان بولغاچقا، تارىختا شەكىللەنگەن غايىت زور پەرق شىزاڭنىڭ زامانىۋىلىشىش جەربىاندىكى ”كەفتىڭ جىلغىسى“ بولۇپ قىلىپ، ئۇقتىسادىنىڭ قالاقلىقى بىر قاتار قالاقلىقلارنى كەلتۈرۈپ چقارادى. شۇنىڭ تۇچۇن شىزاڭدا ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش تېخىمۇ مۇھىم ۋە تېخىمۇ زۇرۇر. بۇ يالغۇز ئۇقتىسادىي مەسىلە بولۇپلا قالماستىن، بەلكى شىزاڭ جەمئىيەتىنى تەبەدى ئامان قىلىش، مۇقىملەقىنى ساقلاشىنىڭ ئاساسى، تۇ شىزاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ ۋورتاق ئازىزۇسىنىڭ مەركەزلىك سپادىسىدۇر. پارتىيە 11-نۆھەتلەك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىندىن كېيىن، بولۇپمۇ 1980-يىلى مەركەز چاقىرغان 1-قېتىملق شىزاڭ خىزمىتى سۆھبەت يېغىندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىكۆم مەركەزنىڭ شىزاڭ خىزمىتى توغرىسىدىكى بىر قاتار مۇھىم كۆرسەتمىسکە ئاساسن، شىزاڭنىڭ تەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ تۇرۇپ، شىزاڭدا ھەم خەنزو رايونلىرىغا تۇخشاش بولىغان، ھەم باشقى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىن پەرقلىق بولغان تۇزىنى تۆكشۈپلىش، قويۇپتىش-جانلاندۇرۇش، ئىسلاھات-تېچىۋېتىشىن ئىبارەت ئۇقتىسادىي سىياسەتى بولغا قويدى. مەسىلەن: بەلكىلەك مۇددەت تېچىدە دېقاچىلىق، چارۋىچىلىق ۋە سودا-سانائەت بېجىنى ئالماسىلىق؛ يەر، تۇرمان، ئۇتلاقلارنىڭ دۆلەت ئىگىدار-چىلىقىدا بولۇشىنى قەتىي داۋاملاشتۇرۇش شەرتى ئاستىدا، دېقاچىلىق رايونلىرىدا “يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئائىللىرگە بېرىش، تۇز ئالدىغا باشقۇرۇش، تۇزاققىچە تۇزگەرتەسلەك” سىياسەتنى بولغا قويۇش، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا “ئات-تۇلاقلارنى ئائىللىرگە بېرىش، شەخسىي ئىكىدارچىلىق قىلىش، شەخسىي بېقىش، تۇز ئالدىغا باشقۇرۇش، تۇزاققىچە تۇزگەرتەسلەك” سىياسەتنى بولغا قويۇش؛ دۆلەت ئىكىلىكدىكى سودا ئىشلىرنى ياخشى بولغا قويۇش بىلەن بىرگە، شەھەر-بىزى بازار سودىلىرىنى ئاكتىپ راۋاجلاندۇرۇش، كۆپ قاتلاملىق تۇبوروت بوللىرىنى تېچىش؛ كارخانىلارغا قارىتا ھوقۇقىنى چوشۇرۇپ بېرىش، پايدىنى تۇتونۇپ بېرىش، ھۆددىكە بېرىش، ئىجارىگە بېرىش؛ ئىشكىنى كەڭ تېچىۋېتىپ، بېكىتىمە حالاتى بۇزۇپ تاشلاپ، چەت ئەللەرگە ۋە مەملىكتە تېچىدىكى ھەرقايىسى تۇلەك، ئاپتونوم رايون، شەھەرلەرگە ئىشكىنى تېچىۋېتىشى يولغا قويۇپ، تاشقى ئۇقتىسادىي، سودا ئالاقلىرىنى ئاكتىپ راۋاجلاندۇرۇش، توغرا لىنىيلىك ئالاقنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، چەتتىن مەبلەغ، ئىختىسالىق خادىم، تېخنىكا ۋە باشقۇرۇش تەجربىلىرىنى قوبۇل قىلىش، ۋە باشقىلار. بۇ سىياسەتلەرنى يولغا قويۇش ئارقىسىدا، شىزاڭنىڭ خەلق ئاممىسىنىڭ سەممىي ھىمایىسگە تېرىشتى. بۇ سىياسەتلەرنى يولغا قويۇش ئارقىسىدا، شىزاڭنىڭ ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى داۋاملىق ئازاد بولۇپ ۋە راۋاجلىنىپ، خەلق ئىكىلىكى ئۇمۇمىي

جهههەتىن يېڭى بىر بالداق كۆتۈرۈلدى. 1994-يىلى، ئاپتونوم رايون بويىچە مىللەي ئىشلەپچىقىرىش نۇمۇمىي قىممىتى 4 مiliارد 230 مiliyon يۈەن (شۇ يىلىكى باها بويىچە) كە يەتتى، سېلىشتۈرگۈلى بولىدىغان تۈلچەم بويىچە ھېسالىلغاندا، 1980-134.9% يىلىكىدىن 1993-يىلىكىدىن 8.6% ئاشتى. قاتناش ئىقتىسادنى تەرقىقىي قىلدۈرۈشنىڭ جان تومۇرى. شىزاڭدا ئىلگىرى لاسادىكى داچاۋ ئىبادەتخا- نىسىدىن لو böىلنىكاغچە مەحسۇس دالاي لاما ئىشلىدىغان ماشىنا يولى بولغاندىن باشقا تۈزۈگەك بىرەرمۇ تاشىول يوق ئىدى، ھازىر بولسا ئاپتونوم رايون بويىچە 210 مىڭ كلىومېتىدىن تۈزۈن تاشىول، 700 دىن ئارتۇق كۆزۈرۈك سېلىنىپ، لاسانى مەركەز قىلغان حالدا، 15 تال غول لىنىيە بىلەن 315 تال تارماق لىنىيىدىن تەركىب تاپقان تاشىول تورى شەكىللەندى، ئاپتونوم رايون بويىچە ناهىيەلەرنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك ۋە بېزىلارنىڭ 77 پرسەنتىگە ماشىنا قاتنايدىغان بولدى. شۇنىڭ بىلەن بىلە، لاسادىن چىڭدۇ، بېيجىڭ، چۈچىڭ قاتارلىق جايلارغى قاتنايدىغان ئىچىكى تۈچۈش لىنىيلىرى ۋە لاسادىن نېپالنىڭ مەركىزى كاتماندۇغا قاتنايدىغان خەلقئارالق تۈچۈش لىنىيى ئېچىلدى.

پىزا ئىكلىكى خەلق ئىكلىكىنىڭ ئاساسى. كونا شىزاڭنىڭ دېقاچىلىقى ۋە چارۋىچىلىقى ئىنتايىن ئارقىدا قالغاندى، ئىشلەپچىقىرىش قوراللىرى ئىنتايىن ئاددىي ئىدى، دېقاچىلىق رايونلىرىدا يەر تېرىشى ياغاج ساپان، ياغاج تۇتغۇچ ئىشلىتىلەتتى، ئېلىنىدىغان مەھسۇلات مقدارى تۇرۇقنىڭ 4-5 ھەسىسىگلا تەڭ كېلەتتى. كالا، قويىلارنىڭ ئەي بولۇش نسبىتى 50 پىرسەنت ۋە 30 پىرسەنتلا ئىدى، پۇتۇن شىزاڭنىڭ ئاشلىق نۇمۇمىي مەھسۇلاتى ئازان 150 مiliyon كلىوگرام ئىدى. 80-يىللارغى قىدەم قويغاندىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتىکوم ۋە ھۆكۈمەت دېقاچىلىق، چارۋىچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتتى، ئاپتونوم رايون بويىچە مالىيە چىقىمىنى تۇرۇنلاشتۇرۇشتا دېقاچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى مۇھىم تۇرۇنغا قويدى. تۇتۇرا ھېساب بىلەن يىلغا يىزى ئىكلىكى كەيىدىم قىلىغان مەبلەغ مالىيە نۇمۇمىي چىقىمىنىڭ 12.65 پىرسەنتىنى تەشكىل قىلدى. 1994-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە يىزى ئىكلىك ئۇمۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 2 مiliارد 320 مiliyon يۈەنگە يەتتى (1990-يىلىكى مۇقىم باها بويىچە)، ئاشلىقنىڭ ئۇمۇمىي مەھسۇلات مقدارى 640 مiliyon كلىوگرامغا، قىچىنىڭ ئۇمۇمىي مەھسۇلات مقدارى 29 مiliyon 400 مىڭ كلىوگرامغا يەتتى، ئاپتونوم رايون بويىچە چارۋىچىلىقنىمۇ خېلى ياخشى هوسۇل ئېلىنىدى. چارۋا مەھسۇلاتلىرىنىڭ تاواارلىشىش نسبىتى يىلىدىن يىلغا ئېشىپ، بۇ ئالدىنىقى يىلىكىدىن ئىككى پىرسەنت يۇقىرى بولدى.

زامانىۋى سانائەت يوقلۇقىن بارلىققا كېلىپ، سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى بەلكلىك سۈرئەتتە ئېشىپ تۇردى. ئازادلىقتىن ئىلگىرىكى شىزاڭدا سودىگەرلەر تۈچ قاب سەرەگىكە بىر تۇباق قوي تېكشەتتى، زامانىۋى سانائەت دېگەندىن پەقفت سۆز ئاچقلى بولمايتى، ھازىر ئېلىكتىر، توقۇمچىلىق، خىمىيە سانائىتى، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى، ماشىنسازلىق قاتارلىق زامانىۋى كارخانىلار بارلىققا كەلدى. 1994-يىلى ئاپتونوم

رايون بويچه سانائهت نومؤمي مههسولات قيممتي 535 مليون يومن (1990-يلديكى مۇقىم باها بويچه) بولۇپ، 1980-يلديكىدىن 74.28 %، 1993-يلديكىدىن 13.1% ئاشتى. سۇقتىسانىڭ تەرقىقى قىلىشغا ئېگىشىپ، شىزاخ خەلقنىڭ تۈرمۇشى داۋاملىق ياخشىلانماقتا. هازىر شەھەر-بىزا بازارلىرىدا تاۋارلار كەڭرى بولۇپ، ئېلىم-سېتىم ئىشلىرى جانلانماقتا. شىزاخ جەمئىيەتى بويچە تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش نومؤمىي سوممىسى 2 مiliارد 250 مليون يومن بولۇپ، 1993-يلديكىدىن 14.68 % ئاشتى. ئاپتونوم رايون بويچە دېھقان-چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 1983-يلدىكى سېتىۋېلىنىش تاختاي باھاسى بويچە ھېسابلىغاندا 555 يومنگە يەتتى (هازىرقى ئۇنىۋېرسال ئوتتۇرۇچە باها بويچە ھېسابلىغاندا 817 يومنگە يەتكەن بولىدۇ)، 1993-يلدىكىدىن 6.5% ئاشتى. شەھەر-بازارلاردا ئىسقا ئۇرۇنلىشىش يوللىرى يەنمۇ كەڭ بېچىلدى. ئىشچى-خزمەتچىلەرنىڭ كىرىمىنىڭ پېشىسى بىر قەدر تىز بولدى. شىزائىنىڭ بۈگۈنكى كۈندىكى گۈللەپ ياشناۋاتقان قىياپتى بلەن كونا شىزائىنىڭ نامرات، قالاق بولغان خارابلىشىش مەنزىرىسى روشهن سېلىشتۈرۈما بوللايدۇ. شىزائىنىڭ تەرقىقىا- قىرىش نومؤمىي قىممىتى 6 مiliارد 600 مليون يومنگە يېتىپ، 1993-يلدىكىنىڭ ئاساسىدا بىر قاتلايدۇ، ئاپتونوم رايون بويچە نامارالىقىن قۇتۇلدۇرۇش ۋەزىپىسى ئاساسن ئۇرۇندىلىپ، كۆپ ساندىكى ئامىنىڭ تۈرمۇشى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىدۇ، خەلق ئىككىلىكىنىڭ ۋە ئىجتىمائىي تەرقىقىياتنىڭ نومؤمىي سەۋىيىسى خېلى زور ھەجمىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ، كېلەر ئەسرىدە تېخىمۇ زور تەرقىقىياتقا ئېرىشىش ئۇچۇن ياخشى ئاساس سېلىنىدۇ.

2. مۇقىملەقىنى ساقلاپ، ۋە تەنلىك بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلقىنى قەتئى قوغدداد-

2. مۇقىملىقنى ساقلاپ، وەتەنلىكىنى ۋە مىلله تەرنىڭ ئىتىپاقلقىنى قەتئى قوغىددا.

دوق. بولداش دېڭ شياۋىپىڭ مۇنداق دېپ كۆرسەتى: «دۆلەتتىڭ ئىكلىك حقوقى ۋە بىخەتلەكىنى باشتىن-ئاھىر بىرىنچى ئورۇنغا قويۇش كېرەك.» (دېڭ شياۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما، 3-توم، تۈيغۇرچە نەشرى، 725-بىت) شىزاك ۋەتىمىزنىڭ غەربىي جەنۇب چىڭرا رايونىغا جايلاشقان بولۇپ، چىڭرا لىنييىسىنىڭ تۈزۈنلۈقى 4000 كىلومېترگە يېقىن، يەر كۆلسى 1 مىليون 200 مىڭ كۆادرات كىلومېتر كېلىدۇ، بۇ تەخminen پۇتۇن مەملىكتە زېمىننىڭ سەككىزدىن بىر قىسىنى تەشكىل قىلىدۇ، شىزاك ۋەتىمىزنىڭ غەربىي جەنۇب ۋە غەربىي شىمالنى قوغدان تۇرىدىغان تەبىئىي توسوق: شىزاك مەملىكتىمىزنىڭ چىڭرا رايونلىرىدىكى مىللەي خىزمەتتىڭ مۇھىم نۇقىتلىق رايونى بولۇپ، شىزاكنىڭ مۇقۇم بولۇشى ئۇنىڭغا قوشنا بولغان سىچۇن، چىتىخىي، گەنسۇ، يۈننەندىن ئىبارەت تۆت ئۆلکىدىكى زائۇ رايونلىرىنىڭ مۇقۇم بولۇشىغا

بیواسته تهسر کۆرسىتىدۇ، ئۇنىڭ تۇستىگە باشقا ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭمۇ مۇقىم بولۇشغا تەسىر كۆرسىتىدۇ. شىزائىنىڭ مۇقىملەقى دۆلەتنىڭ مۇقىملەقىغا چېتىلىدۇ. شىزائىنىڭ بىخەتلەركى دۆلەتنىڭ بىخەتلەركى چېتىلىدۇ. شىزاك خىزمىتىگە ستراتېتكىيلىك ئومۇمىي ۋەزىيەت يۈكىسەكلىكىدە تۈرۈپ قاراش لازىم.

دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىشىش نەندىزسىگە قاراپ ئۆزىگىرىۋاتقان جەرياندا، پۇتون دۇنيا مەقياسدا مىللىي، دىننىي زىددىيەت گەۋدىلىنىپ چىقماقتا. مىللەتپەرەرلىك ئۇقىمىنىڭ باش كۆتۈرۈشى ئارقىسىدا، خەلقئارادىكى دۇشمەن كۈچلەر مىللىي تالاش-تارتىش ۋە دىننىي زىددىيەتلىرنىڭ مىللەت كۆپ، دىنغا بېتقاد قىلغۇچى ئامما كۆپ دۆلەتلەركە ياكى رايونلارغا يوشۇرۇن تەھدىت سېلىۋاتقانلىقىغا كۆزى يەتتى. ئۇلار پۇتون ئۇيى-پىكىرىنى ئىشقا سېلىپ، مىللىي ۋە دىننىي مەسىلەرنى دۆلتىمىزنى "غەربچىلەشتۈرۈش" ۋە "بۇلۇب-تىش" تىكى بۆسۈش بېغىزى قىلىۋىلىپ، ئاتالىمۇش شىزاك مەسىلسىنى بىزگە تاقابىل تۈرۈشتىكى بىر فاشكا دەپ قاراپ، ستراتېكىيە جەھەتنى جۇڭگۇنى بېسىپ، جۇڭگۇنى قالايمىقانلاشتۇرۇپ، ئىسلاھات-تېچىۋېتىش ئىشمىزىغا كاشلا سېلىشقا، خەلقئارادىكى ئابرويمىزغا دەخلى يەتكۈزۈشكە ئورۇنمەقتا. خەلقئارادىكى جۇڭگۇغا قارشى كۈچلەرنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا، دالاي كۆرۈھى ھەددىدىن ئاشقان حالدا "شىزائىنى مۇستەقىل قىلىش" ھەركىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، دۆلتىمىز ئىچىدىكى بۆلگۈنچى ئۇسۇرلارنى قۇرتىتىپ ئارقاڭ ئارقىدىن توپلاڭ قوزىعىدى.

بىلداش جىاڭ زىمەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بىزنىڭ دالاي كۆرۈھى بىلەن بولغان بۇختىلاپمىز دىنغا بېتقاد قىلىش-بېتقاد قىلماسلق، ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇش-يولغا قويىاسلىق مەسىلسى بولماستىن، بەلكى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ۋە بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۈرۈش مەسىلسىدۇر. «خەلق گېزتى» نىڭ 1994-يىل 7-ئاينىڭ 27-كۈنىدىكى سانىنىڭ 1-بېتىدىن بېلىنىدى) بىز بۇڭۇنكى كۈنده قانات يايىدۇرۇۋاتقان بۆلگۈن-چىلىككە قارشى تۈرۈش كۆرسىتىتە جۇڭگو خەلقنىڭ يۈز بىلدىن بۇيان كاپىتالزم، جاھانگىرلىك تاجاۋۇزچى كۈچلەرنىڭ جۇڭگۇنى بۆلۈۋېتىش سۈييقەستىگە قارشى ئېلىپ بارغان كۆرسىنىڭ داۋامىدۇر. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كۆرسەتمىسىگە ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلوق پارتىكوم پۇتون ئاپتونوم رايوندىكى خەلقە رەھبەرلىك قىلىپ، بايرىقى روشنەن حالدا بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۈرۈش كۆرسىنى قانات يايىدۇردى.

ئىككى قولدا تۈتۈش، ئىككىلا قول قاتىق بولۇشتا چىڭ تۈرۈق. بىلداش دېڭ شىاۋىپىڭ مۇنداق دەيدۇ: "جۇڭگۇنىڭ مەسىلسىدە ھەممىنى بېسىپ چۈشىدىغىنى مۇقىملەقىنىڭ بولۇشى، دېدىم. مۇقىملەققا دەخلى قىلغانلىكى كىشىلەركە تاقابىل تۈرۈش كېرەككى، يول قويۇشقا، ماذا را قىلىشقا بولمايدۇ." (دېڭ شىاۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما)، 3-توم، ئۇيىنۇرچە نەشرى، 589-بەت) ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر سوتىپالىستىك بازار ئىككىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش،

ئىشكى نېچۈپتىش ئىلىرىنىڭ ۋە نۇقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىشنى تەكتىلەش بىلەن بىلە، ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇشقا قىلىچىمۇ سەل قارىماستىن، ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇش خىزمىتىنى باشتنى-ئاخىر مۇھىم ئىشلار كۈن تەرتىپكە قويۇپ كەلدى. ئۆز رايوننىڭ، ئۆز تارماقنىڭ ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى يېڭى نەھۋالارنى، يېڭى مەسىلىرنى دائىم تەھلىل قىلىپ، بۆلگۈنچى كۈچلەرنىڭ يېڭى يۈزلىنىشىنى دائىم تەتقىق قىلىپ، كۈرەشتىكى تەشەببۈسكارلىقنى مەھكەم ئىكەللەپ تۇردى. مەيلى قانداق ۋاقتىتا بولسۇن، مەيلى شەھەر ياكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا بولسۇن، بۆلگۈنچى كۈچلەرنىڭ ۋەقە تۈغىدۇرۇشنى پىلانلاۋاتقانلىقنى بايقيۋاالسلا، قەتىي زەربە بەردى، يۈماشاق قوللۇق قىلىپ، يامانى رايغا قويۇپ بېرىدىغان ئىشلار زادىلا بولىمىدى. بۇ بىلنى ئالساق، دالاي كۈرۈھەنىڭ كۆڭۈل قويۇپ پىلانلىغان "شىزادەغا تىنج يول بىلەن يۈرۈش قىلىش" پىلاننى مەغلۇب قىلىپ، دالاينىڭ بەنچەن روھەنىڭ قايتا تۆرلىش خىزمىتىكە بولغان بۇزغۇنچىلىقغا كۈچلۈك زەربە بەردۇق. قىسىسى، ئۇزاق مۇددەتتن بۇيان، چىكىش-مۇرەككەپ نەھۋال ئاستىدا، دالاي كۈرۈھەنىڭ ۋەتىنمىزنى بۆلۈۋېتىش سۈيقەستىنى تارمار قىلىپ، شىزادە ۋەزىيەتنىڭ ئاساسەن مۇقمۇ بولۇشنى ساقلاپ قالدۇق.

سوتسيالىستىك مەنۋى مەدەننېيەت قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەرنىڭ ئىستىپاقلقىنى تىرىشىپ قوغىدىدۇق. ئاپتونوم رايونمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىکوم، ھۆكۈمەتلەر ئۆز جايىنىڭ ۋە ئۆز ئورۇنىڭ ئەمەلەي نەھۋالغا زىچ بىرلەشتۈرۈپ، مەنۋى مەدەننېيەت قۇرۇلۇشنىڭ نىشانىنى ۋە نەمەلەتىكە ئۇيغۇن بولغان كونكىرىت پىلاننى تۈزۈپ چىقىپ، ھەر يىلدا بىرنىچە ئەمەلەي ئىش قىلىشتا چىڭ تۇردى ھەمدە ئۇقتىسادىنىڭ تەرقىقىي قىلىشغا ئەگىشىپ، بۇ جەھەتكە سېلىنىدىغان سېلىنىمىنى ئۆزلۈكىسىز كۆپەيتىپ، مەنۋى مەدەننېيەت قۇرۇلۇشنى ماددىي كاپالەت بىلەن تەمنى ئېتىپ، مەنۋى مەدەننېيەت قۇرۇلۇشنى ھەققىي ئەمەلەلەشتۈردى. يېقىنلىق يىللاردىن بۇيان، بىز يولداش دېڭ شىاۋىپىنىڭ جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى قبلىنامە قىلىپ، غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەننېيەتلىك، ئىنتىزامچان يېڭى كىشىلەرنى تەربىيەشنى نىشان قىلىپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك، سوتسيالىزم ۋە ماركسىزملىق مىللەت قارشى، دىن قارشى توغرىسىدىكى تەربىيەنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، ئاپتونوم رايونمىزدا دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداش، بۆلگۈنچە لىككە، چىكىنىشكە قارشى تۇرۇشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى، مىللەتلەرنىڭ ئىستىپاقلقىنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان مىللەت سىياسەت تەربىيىسىنى، «جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى» ۋە «مىللەت تېرىتىورىيەلىك ئاپتونومييە قانۇنى»نى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان قانۇنچىلىق تەربىيىسىنى، 3-قىتىملق شىزادە خىزمىتى سۆھبەت يىغىنى ۋە ئاپتونوم رايونلوق 4-نۇۋەتلىك پارتىيە كۆمىتېتىنىڭ 6-قىتىملق كېڭىتىلگەن يېغىنىنىڭ روھىنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان ئۆكىنىش ۋە تەربىيىنى كەڭ ھەم چوڭقۇر ئېلىپ باردۇق. تەربىيە ئارقىلىق، كەڭ ئامىنىڭ مىللەتلەر ئىستىپاقلقىنى قوغداش، بۆلگۈنچىلىككە، چىكىنىشكە قارشى تۇرۇشتىكى ئاڭلىقلقى يەنمۇ كۈچەيتىلدى. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ

مۇنداق دېپ كۆرسىتى: "بىزىلەر شزاڭنى جۇڭگودىن تىبارەت چوڭ ئائىسىدىن پارچىلاپ ئېلىپ چىقىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىدۇ، مېنىڭچە ئۇلارنىڭ شزاڭنى ئايىرىپ چىقىپ كەتكىدەك بىئىسى يوق." («ئىزدىنىش» ۋۇنىلىنىڭ 1991-يىلىق 10-سالىنىڭ 6-بىتىدىن كۆچۈرۈپ ئېلىنى) تارىخىمۇ، رېئاللىق بىزگە شۇنى ئۇقتۇرىدىكى، شزاڭنى تۇلغۇغ ۋەتىنىمىزدىن پارچىلاپ ئېلىپ چىقىپ كېتىشكە ئۇرۇنىدىغان سۈيىقەستەرنىڭ ھەرقاندىقى، تۇنىڭغا قانداق كۈچلەرنىڭ مەدەت بېرىپ تۇرۇشىدىن قەتىينەزەر، مۇقەدرەرەر ھالدا مەغلىوب بولىدۇ. شزاڭدا، كىمكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىپ، بۆلگۈنچىلىك پەيدا فىلىدىكەن، ئۇ مۇقەدرەر ھالدا شزاڭ خەلقىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان پۇتۇن مەملىكتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قەتىي قارشى تۇرۇشغا تۇچرايدۇ.

3. مىللىي تېرىتىورىيلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇپ، زاڭزۇ خەلقىنىڭ ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش هوقوقىنى كاپاڭتەلەندۈرۈدۈق.

مىللىي تېرىتىورىيلىك ئاپتونومىيە—جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ ماركسىزملىق مىللەت قارشىدىن پايدىد. لىنىپ مەملىكتىمىزنىڭ مىللىي مەسىلىنى ئەل قىلىشتىكى ئاساسىي سىياسىتى، دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇندا تۈرگۈزۈلغان بىر تۈرلۈك مۇھىم سىياسىي تۈزۈم. مىللىي تېرىتىورىيلىك ئاپتونومىيە مۇنداق ئىككى تەرمەپتىكى مەزمۇنى ئۆز ئىچىگە ئالدى: بىر تەرمەپتىن، ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان ئاز سانلىق مىللەت خەلقى شۇ مىللىي ئاپتونوم جايىنىڭ ئىشلىرىدا ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولىدۇ، جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ رەبىرلىكىدە سوتىسيالىزم يولدا ماڭىدۇ؛ يەنە بىر تەرمەپتىن، مىللىي تېرىتىورىيلىك ئاپتونومىيىنى يۈرگۈزۈ- گەن جايilarنىڭ ھەممىسى ۋەتىنىمىزنىڭ ئايىرلماس بىر قىسى، دۆلەت بىلەن ئاپتونومىيلىك جايilarنىڭ مۇناسىۋىتى مەركەز بىلەن جايilarنىڭ مۇناسىۋىتىدىن تىبارەت. مىللىي تېرىتىورىيلىك ئاپتونومىيە سىياسىتى ھەم زاڭزۇ خەلقىنىڭ سىياسىي، تۇقتىسادىي، مەدەننەيت قاتارلىق جەھەتلىرەدە ئاپتونومىيە هوقوقىنى يۈرگۈزۈ- شىگە كاپاڭتەلىك قىلتىدۇ، ھەم ۋەتىنىمىزنىڭ بىرلىككە ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىغا ھەرقانداق شەكىلدە بۇزغۇنچىلىق سېلىشقا قەتىي قارشى تۇرىدۇ. خۇددى يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ كۆرسىتىپ ئۆتكەندەك: "جۇڭخوا خەلق جۇھۇرىيىتىدە مىللىي كەمىتىش يوق، بىزنىڭ شزاڭغا قارىتلەغان سىياستىمىزدە مەۋەق مىللىي باراۋەرلىك ئۆستىنگە قويۇلغان." (دېڭ شىاۋىپىڭ ماقالىرىدىن تاللانما، 3-توم، ئۇيغۇرچە نەشىرى، 508 -بىت)

ھەممەيلەنكە مەلۇمكى، دالاي ھۆكۈمرانلىقىدىكى كونا شزاڭدا، كەڭ زاڭزۇ خەلقى ئەڭ ئادىبىسى ئادىمەدە بولۇشقا تېگىشلىك ياشاش هوقوقىسى ئىكە بولماي، ئىنتايىن نامرات ۋە بېچىنىشلىق تۇرمۇش كەچۈرەتتى، سەرسان-سەرگەر دانلىقتا سوغاقتىن توڭلاپ، ئاچلىقتىن ئۆلگەن بېچىنىشلىق مەنزىرىنى كۆچ- نىڭ ھەممىلا جايلىرىدا ئۇچراقتىلى بولاتى. بىر تىيىنمۇ يوق كەڭ يانچىلار ھەسربەت بىلەن: "ئېلىپ كېتىدىغىنىمىز پەقەتلا سايىمىز، قالدۇرىدىغىنىمىز پەقەتلا ئىزىسىز" دېشىتى. 1951-يىغا كەلگەندە،

كاديرلىرى ئاپتونوم رايون دەرېجىلىك كاديرلارنىڭ 71.7 پىرسەنتىنى، ۋەلايەت، نازارەت دەرېجىلىك كاديرلارنىڭ 65.3 پىرسەنتىنى، ناهىيە دەرېجىلىك كاديرلارنىڭ 60.9 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ. ئاز سانلىق مىللەت كەسپىي تېخنىكىلار قوشۇنىمۇ ئۇزۇلوكسۇز زورىسىپ، نۆوهتىكى ئادەم سانى 20 مىڭدىن ئاشتى، بۇ پۇتون رايوندىكى پەن-تېخنىكا كاديرلىرى ئۇمۇمىي سانىڭ 70 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بەزى مۇتەخەسسىسلەر، ئالىملار دۆلتىمىزنىڭ ئىچى ۋە سەرتىدا ناھايىتى يۈقرى ئابرويغا ئىكەن. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئۆرپ-ئادەت ۋە تىل-بېزىقىغا ھۇرمەت قىلىش، مىللەتلەرنىڭ ئېسىل مەددەتىيەتىنى داۋاملاشتۇرۇش ۋە راۋاجلاندۇرۇش مىللىي تېرىرتوپسىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. پارتىيە 11-نۆوهتىلىك مەركىزىي كومىتەتنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىندىن بۇيان، رايونمىزدىكى ھەر دەرېجىلىك پارتىكوم ۋە ھۆكمەتلەر پارتىيەنىڭ مىللىي سىياستىنى چوڭقۇر تەشۈق قىلىپ، مىللىي ئۆرپ-ئادەتكە ھۇرمەت قىلىش توغرىسىدىكى ئالاقدار بەلكىلىمەرنى قايتا تەكتىلىدى: «شىزادە ئاپتونوم رايونىدا زاڭزۇ تىل-بېزىقىنى ئۆگۈنىش، قوللىنىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى بىرقانچە بەلكىلىمە قۇرۇلدى، ھۈججەت، لوزىنكا ۋە بىلەن قاتارلىقلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسىدا زاڭزۇچە ۋە خەنزۇچە ئىككى خىل بېزىق قوللىنىلىدى، قوش تىللەق ئوقۇنىش ئۇچۇن ئوقۇتقۇچى تەربىيەلەش پىلانى يولغا قويۇلۇۋاتىدۇ؛ زاڭزۇ تىبا بهتچىلىكى ۋە زاڭزۇ دورىگەرلىكى تېز تەرەققىي قىلىپ، مېدىتسىنا، دورا ياساش، پەن تەقىقاتى ۋە ئوقۇنىشنى ئۆز ئىچىكە ئالغان مۇكەممەل سىستېما دەسلىپكى قەدەمدە شەكىللەندى؛ مىللىي مەددەتىيەت مراسلىرىنى قېرىش، رەتلەش، تەتقىق قىلىپ نەشر قىلىش ئىشلىرىدا كۆزگە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى.

شىزادە مىللىي تېرىرتوپسىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇلۇش ئەملىيەتىدىن قارىغاندا، مىللىي تېرىرتوپسىلىك ئاپتونومىيە ئۆزۈمى مەملىكتىمىزنىڭ مىللىي مەسىلىستىنى ھەل قىلىشتىكى بىردىن بىر توغرا يول بولۇپ، مەملىكتىمىزنىڭ ئەھۋالغا پۇتونلەي ماس كېلىدۇ، ئۇ پۇتون مەملىكتىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ تۈپ مەنپەتتىنى گەۋىدىلەندۈرۈپ، رايونمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ چىن دىلىدىن ھىمایە قىلىشغا ئېرىشتى. چىكرا سىرتىدىكى بۆلگۈنچىلەر گۇرۇھى بۆگۈنكى شىزادەنىڭ كىشىلىك ھوقۇقى ئەملىيەتىدىن كۆز يۈمۈپ، بەزى غەرب ئەللىرىدىكى جۇڭگۇغا قارشى كۈچلەر بىلەن بىرلىشىۋېلىپ، ئاتالىمۇش «شىزادە كىشىلىك ھوقۇقى يوق»، «جۇڭگۇ ھۆكۈمىتى شىزادەلىقلارنىڭ كىشىلىك ھوقۇقعا دەخلى-تەرەز يەتكۈزدى» دېگەندەك پىتىنە پاساتلارنى ئوبىدۇرۇپ چىقىپ، دۇنيا جامائەتچىلىكىنى ئالدى. ئەملىيەتتە بۇ جىنىنىڭ قەستى شاپتۇلدا دېگەندەك بىر ئىش نىدى. ئۇلار شىزادەلىقلارنىڭ كىشىلىك ھوقۇقعا قىزقىمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاتالىمۇش «كىشىلىك ھوقۇقى» شىزادەنى غەرب ئەللىرىنىڭ بېقىندىسىغا ئايىلاندۇرۇپ، كونا شىزادەنىڭ يالچىلىق تۈزۈمىنى ئىسىلگە كەلتۈرۈشنى، ئۇچ چوڭ خوجايىن بەھرىنەن بولىدىغان كەڭ زاڭزۇ

خەلقىنى ئېكىسىپلا تاتسييە قىلىش، ئېزىش ئىمتىيازىنى ئەسلىكە كەلتۈرۈشى مەقسەت قىلىدۇ، خالاس، زاخزۇ خەلقىدە، قەھرىتان سوغاقنى تېتىغان كىشلا باهارنىڭ ئىللىقلقىنى بىلەلەيدۇ، دېگەن تەمىسىل بار، يانچى ۋە قول بولۇپ باققان كىشلا كىشلىك هوغۇقىنىڭ ھەققىي مەنسىنى ھېس قىلايىدۇ. ئۇلار دالاي كۈرۈھىنىڭ "مەربانلىق ۋە ھېسداشلىق" توغرىسىدىكى قۇرۇق سەپسىتلىرىنى ئاللىقاچان چۈشىنپ يەتكەن، شۇڭا ئۇلار شىراخنىڭ بۈگۈنكى كۈندىكى ئۇنتايىن قەدىرلەيدۇ، بۈگۈنكى كۈندىكى خۇشال-خۇرام ياشاؤاقان مۇقۇم بولغان چوڭ ياخشى ۋەزىيەتنى ئۇنتايىن قەدىرلەيدۇ. 4. ئىتتىپا قالاشتۇرۇشقا بولىدىغان بارلىق كۈچلەرنى ئىتتىپا قالاشتۇرۇپ، ئەڭ كە لە ۋە تەنپەر-ۋەرلىك بىرلىك سېپىنى مۇستەھكە ملىدۇق ۋە راۋاجلاندۇرۇق. يەتكەن بىرلىك بىرلىك سېپىنى مۇنداق دەپ كۆرسەتى: "سوتسىيالزم نىشقا ئاشقاندىن كېيىن، بۇرۇزۇئازىيە بولمايدۇ، لېكىن جەمئىيەتتە ئۇخشاش بولمىغان تېبىقلەر يەنلا مەۋجۇت بولۇپ تۇردى، شۇ تېبىقىدىكىلەر-نىڭ مۇتلۇق كۆپ قىسىمى بىزنىڭ دوستىمىز، ئۇنتايىن ئاز قىسىمى سوتسىيالزمغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان دۇشىمن ئۇنسۇرلار. دۇشىمنلەر، دوستلار بولغانلار يەردە دوستلار بىلەن ئىتتىپا قالىشىپ، دۇشىمننى بىتىم قالدۇرۇش ۋە ئۇنىڭغا زىربە پېرىش كېرەك. بۇنىڭ ئۇچۇنما بىرلىك سەپ خىزمەتنى ئىشلەشكە توغرا كېلىدۇ. شۇڭا، بىرلىك سەپ خىزمەتنى جەمئىيەتىمىزدە سوتسىيالزم نىشقا ئاشقاندىن كېيىنما داۋاملىق ئىشلەشكە توغرا كېلىدۇ." (دېڭ شىاۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما، 1-توم، تۈبىغۇرچە نەشرى، 430-بىت) بىيى تارىخي دەۋىردا، يەلداش دېڭ شىاۋىپىڭ ماۋ زىدۇگىنىڭ بىرلىك سەپ ئىدىيىسگە ۋارىسلق قىلىپ ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇپ، بىيى دەۋىدىكى بىرلىك سەپ توغرىسىدا زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ تۈبىكتىپ ئېمەتىياجىغا مۇۋاپىق كېلىدىغان، تارىخي قانۇنىيەتكە ۋە دەۋىننىڭ ئالاھىدىلىكىگە ماس كېلىدىغان بىر پۇتۇن نەزەرىيىنى تۇتتۇرۇغا قويىپ، ئۇنى بارلىق سوتسىياللىستىك ئەمگە كېلىلەر، سوتسىيالزمنى ھىمایە قىلىدىغان ۋە تەنپەرلەر ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ھىمایە قىلىدىغان ۋە تەنپەرلەرنىڭ ئەڭ كەڭ بىرلىك سېپىكە راۋاجلاندۇردى، شۇنىڭ بىلەن جۇڭگۈچە سوتسىيالزم قۇرۇش ئۇچۇن ئەڭ كەڭ ئىجتىمائىي ئاساس ۋە ئاممىشى ئاساس سېلىپ بەردى. شىراك زور ئالاھىدىلىكە ئىكە ئاز سانلىق مىللەت چىكرا رايونى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىكوم بىرلىك سەپ خىزمەتىدە ۋە تەنپەرلەرلىك، سوتسىيالزم بايرىقىنى ئېڭىز كۆتۈرۈپ، ئىتتىپا قالاشتۇرۇشقا بولىدىغان بارلىق كۈچلەرنى ئىتتىپا قالاشتۇرۇپ، بارلىق ئاكتىپ ئامىللارنى ئىشقا سېلىپ، پاسىسپ ئامىللارنى ئاكتىپ ئامىلغا ئابىلاندۇرۇپ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىننى قەتىي تۇرۇمنەي ئىزچىلاشتۇرۇپ، بىرلىك سەپ خىزمەتنى تىنچ-ئىتتىپا بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى قوغداش ئۇچۇن، سوتسىياللىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى ۋە ئىسلاھات-بېچۈپتىش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سورۇش ئۇچۇن خىزمەت قىلىدۇردى. 1990-بىلى

پۇتون رايونلۇق بىرلىك سەپ خىزمىتى يىغىنى تۈچىلغاندىن بۇيان، ھەر دەرىجىلىك پارتىكومىلارنىڭ رەبىرلىكىدە، رايونمىزنىڭ بىرلىك سەپ خىزمىتىدە يېڭى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى: بىرىنچىدىن، پارتىيىنىڭ بىرلىك سەپ سىياسىتى قەتىي تۈزچىلىلاشتۇرۇلۇپ، پارتىيىنىڭ بىرلىك سەپكە بولغان رەبىرلىك ھوقۇقى چىك ئىگەللەندى، بىرلىك سەپنىڭ تۈچكى قىسىدىكى ئىدىيىشى-سىياسى خىزمەت ئەستايىدىل تۈتۈلدى، ئۆز-ئۆزىنى تەربىيەلەش بىسىل ئەنئەنسى جارى قىلدۇرۇلۇپ، پارتىيە سىرتىدىكى زاتلار پارتىيە-نىڭ فاڭىجن، سىياسەتلەرنى ۋە ئىسلاھات-تۈچۈۋىتىشكە، ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشقا دائىر بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە، تۈكىسکۈرسىيە قىلىشقا، تەكشۈرۈشكە تەشكىللەندى، پارتىيە سىرتىدىكى زاتلارنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك ۋە سوتىسيالىستىك ئاڭ سەۋىيىسىدە يېڭى ئۆسۈش بولدى، بىرلىك سەپنىڭ ئۇيۇشتۇرۇش كۈچى ئاشۇرۇلدى. ئىككىنچىدىن، ھەر تۈرلۈك بىرلىك سەپ سىياسىتى، مىللەي سىياسەت ۋە دىنىي سىياسەتلەر ئەمەلىيەشتۇ-رۇلدى. سىياسەتنى ئەمەلىيەشتۇرۇشكە دائىر مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۇچۇن كۆپلەپ خىزمەت ئىشلىنىپ، 1700 دىن كۆپرەك ۋەتەنپەرۋەر زات سىياسىي، تۈرمۇش جەھەتتە ئورۇنلاشتۇرۇلدى. نۆۋەتتە پۇتون رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك خالق قۇرۇلمايسىرى، ھۆكۈمەتلەر، سىياسىي كېڭەش كومىتېتىرى، بۇددادا دىنىي كېڭەشلىرىدە ناھىيىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلىي ۋەزىپە ئۆتەۋاتقان كىشى 200 گە يىقىن بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە ئۆلکە دەرىجىلىكتىن يۇقىريلاردىن 16 سى بار. ئۇچىنچىدىن، كەڭ پارتىيە سىرتىدىكى زاتلار ئەمەلىي ھەرىكتى بىلەن بۆلگۈنچىلىككە، چىكىنىشكە قارشى تۈرۈپ، رايونمىزنىڭ تىنچ-ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيىتى قوغىدىي؛ پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت بىلەن ئاكتىپ ھەمكارلاشتى؛ سىياسىي جەھەتنى كېڭىشىنى دائىملاشتۇرۇش، تۈزۈملەشتۇرۇلغانلار كۆپەيتىلدى، ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھۆكۈمەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە ۋەزىپىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغانلار كۆپەيتىلدى. تۆتىنچىدىن، پارتىيىنىڭ دىنىي سىياسىتى ئومۇمۇزلىك ۋە توغرۇ ئۈزچىلاش-قىلىش دائىرىنى كېڭەيتىلدى. تۆتىنچىدىن، پارتىيىنىڭ دىنىي سىياسىتى ئومۇمۇزلىك ۋە توغرۇ ئۈزچىلاش-تۈرۈلدى، يۇقىرى قاتلام دىنىي زاتلىرىغا قارىتىلغان خىزمەتنى كۈچەيتىشكە ئالاھىدە بېتىبار بىلەن قارىلىپ، ئۇلارنىڭ بۇدخانا خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش، بۇدخانىنىڭ مۇقىملەقىنى ساقلاش ۋە كەڭ راھىب-راھىبلىر شۇنىڭدەك دىنغا بېتىقاد قىلىدىغان ئامىما بىلەن مۇناسىۋەت قىلىش جەھەتلەر دە ناھايىتى ياخشى رول ئۇينىشغا ئىمكانييەت ياردىلىدى. بەشىنچىدىن، مەدەنىي يادىكارلىقلارنى ئاپاراش ئىشى كۈچەيتىلىپ، بۇدا رەسەرنى مۇھىم نۇقتا قىلغان زور بىر تۈركۈم مەدەنىي يادىكارلىق، ئاسارە ئەتقىلەر دېمۇن ئەسلەك كەلتۈرۈلدى، بۇ جۈڭگۈدۈم، چەت ئەللەردىم چوڭقۇر تەمسىر پېيدا قىلدى. ئالىنچىدىن، ”ۋەتەننى سۆبىكۈچلىرى بىر ئائىلە كىشلىرى“، ”ۋەتەننى سۆيۈشتە ئىلگىرى-كېيىن دەپ ئايىرلىمايدۇ“ ۋە ”كېلىش-كې-تىشتە ئەرکىن بولۇش“ دېگەن پېننسپلار بويىچە، تۈخ坎 يوقلاش، تۈكىسکۈرسىيە قىلىش، ساپاھەت قىلىش ۋە ئۇلتۇرالقىلىشش ئۇچۇن چەت ئەلدىن ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن زاڭزۇ قېرىندىاشلارنى كۆتۈۋېلىش قاتارلىق جەھەتلەر دە كۆپلەپ خىزمەت ئىشلىنىپ، رايونمىزنىڭ ۋەتەنپەرۋەزلىك بىرلىك سېنىنىڭ يەنمۇ مۇستەھكەم-

لىنىشى ۋە راواجلىنىشىغا تۈرتكە بولدى. شىراك زاڭزۇلار ئومۇمىي نوپۇستا نەڭ زور نسبەتنى ئىككىلەيدىغان ئاپتونوم رايون بولۇپ، زاڭزۇلاردا ئار قالغان بۇددا دىنى ئاما ئارنىسىدا ناھايىتى ئۆزاقى ۋە چۈڭقۇر تەسرىگە ئىككە بولغاچا، مىللەي، دىنى خزمەتنى ياخشى ئىشلەش بىرلىك سەپ خىزمىتىكە ئىنتايىن مۇھىم تەسىر كۆرسىتىدۇ. بولداش ماۋىز بىدۈڭ شىراكغا يۈرۈش قىلىشىن بۇرۇنلا بىزگە سەممىي تەربىيە بېرىپ مۇنداق دېكەننىدى: شىراكدا ھەرقاندانى ئىشنى ئويلىغاندا، نەڭ ئاۋۇال مىللەت بىلەن دىندىن ئىبارەت ئىككى ئىشنى ئوبىلاش كېرەك. بولداش جىڭ زېمىنە: مىللەت، دىن ساھەسىدە كىچىك ئىش بولمايدۇ، دەپ كۆرسەتكەننىدى. رايونىمىزدا، بۇ ئىككى تۈرلۈك خزمەت ھەممىلا ۋاقتىتا ئومۇمىي ۋەزىيەتكە تەسىر كۆرسىتىدىغان مۇھىم خزمەت ھېسابلىنىدۇ، بۇرۇنمۇ شۇنداق نىدى، ھازىرمۇ شۇنداق، كەلگۈسىدىكى خېلى ئۆزاق تارىخىي دەۋرىدىمۇ شۇنداق بولدى. مىللەي خزمەت جەھەتتە، سوتسيالىستىك مىللەي مۇناسىۋەتتى مۇسەتھەكمەلەش ۋە راواجلاندۇرۇش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلقى تەربىيەنى كۈچەيتىش، مىللەي ئىقتىسادنىڭ راواجلىنىشنى ۋە جەھەتتە ئەقىدە، ياتنى ئېزلىنىش ئۇچۇن داۋاملىق حالدا كۆپلەپ خزمەت ئىشلەش كېرەك. دىنى خزمەت جەھەتتە، ماركسىزملق دىن قارىشىدا چىڭ تۈرۈپ، پارتىيەنىڭ دىنىي ئېتىقاد نەركىنلىكى سىياستىنى ئومۇمىيۈزلىك، توغرا ئۇچىللاشتۇرۇش لازىم. ھەم دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان ئاممىنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق-مەنەتتىنى قوغىداپ، دىنىي پېتە كەلەپ سوتسيالىزىمغا ماسلاشتۇرۇش، ھەم دىننىڭ دۆلەتتىك سىياسىي، مەمۇرىي، نەددلىيە ۋە مائارىپ ئىشلەرىغا ئارىلىشىشىغا، ئىشلەپچىقىرىشقا توسقۇنلۇق قىلىشىغا قەتىي يول قويىماسلق كېرەك؛ ھەم نورمال دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغىداش، ھەم دىندىن پايدىلىنىپ ۋەتەننى پارچىلاشتەك قانۇنغا خلاپ پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىپ، ئاللىقاچان بەمەلدىن قالدۇرۇلغان فېئۇداللىق ئىمتىيازلارنى ۋە فېئۇداللىق ئېكىسىپلاتاتسىيە قىلىش، ئېزىش تۈزۈمنى ئەسلىكە كەلتۈرۈشكە قەتىي يول قويىماسلق كېرەك؛ ھەم بۇقرالارنىڭ ئېتىقاد ئەركىنلىكى كاپالەتلىك قىلىش، ھەم ئىدىيىتى-سىياسىي خزمەتنى، ماركسىزملق خۇداسزلىق نەزەرىيىسى توغرىسىدىكى تەشۇنقات، تەربىيەنى كۈچەيتىش كېرەك. بىرلىك سەپنىڭ ماھىيىتى بۈيۈك ئىتتىپاقلقىتا، بۈيۈك بىرلىكتە. پۇئۇن رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەقىنىڭ ئىرادىسى، ئەقىل-پاراستى ۋە كۈچ-قۇدرىتتىنى سوتسيالىستىك يېڭى شىراكنى قۇرۇش نىشانغا مەركەزەشتۈرىدىغان بولساق، پۇتمەس-تۈكىمەس كۈچ-قۇۋۇھەت مەنبەسگە ئېرىشىمز، شۇنىڭ بىلەن تېخىمۇ كەڭ ۋە تېخىمۇ پۇختا ئىجتىمائىي ئاساس شەكلىنىندۇ، باش نىشان ۋە باش ۋەزىپىمىزنى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز كاپالەتكە ئىككە بولدى.

پارتىيە 11-نۆھەتلىك مەركىزىي كومىتېتتىنىڭ 3-ئومۇمىي يىغىنلىدىن بۇيان، شىراكدا يۈز بەرگەن چۈڭقۇر ئۆزگۈرشلەر بولداش دېڭ شىاۋپىڭنىڭ جۈڭكۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ يېتە كېلىدە كىدە قولغا كەلتۈرۈلەكەن، شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتىكۆمنىڭ ھەممە ئىشتا شىراكنىڭ ئەمەلىيەتنى چىقىش قىلغانلىقدىنیو ئاييرىلمايدۇ. ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، شىراكدا جۈڭكۈچە

سوتسيالزم قورۇش ئىشلىرى جەريانىدا، باشىن-ئاخىر كۈچنى مەركەزەشتۈرۈپ تەرقىيياتى تۇتۇش كېرەك، بۇ — جەمئىيەتنىڭ ئىلگىرىلىشنى تېزلىتش، ئىقتىسادنى كۈللەندۈرۈش، خەلقنىڭ تۇرمۇشنى ياخشلاشنىڭ توب يولى، شۇنداقلا سوتسيالزمنىڭ ماھىيىتى ۋە توب ۋەزپىسىنىڭ مۇقىرەر تەلپى؛ شىراك بولگۈنچىلىكە قارشى كۈرمىشنىڭ بىرىنچى سېپىدە تۇرغاچقا، بىر قولدا ئىسلامات-ئىچىۋېتىشنى، يەنە بىر قولدا ۋەزىيەتنى مۇقىلاشتۇرۇشنى تۇنۇپ، بايرىقى روشەن حالدا بولگۈنچى كۈچلەر بىلەن كۈرمىش قىلىش كېرەك، بۇ تۆت ئاساسىي پىرنىسىتا چىڭ تۇرۇشنىڭ رايونمىزدىكى كونكرېت ئىپادىسى؛ مىللەتلىك ئاپتونومىيە تۈزۈمىنى ئۇزلىكىز مۇكەممەلةشتۈرۈش كېرەك، بۇ — سوتسيالىستىك يېڭى تىپتىكى مىللەتلىك ئۇرتىشنىڭ ۋە زاڭزۇ خەلقنىڭ ئۆزىكە ئۆزى خوجا بولۇش هوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنىڭ تۇپ كاپالتى؛ ئەڭ كەڭ بولغان ۋەتەنپەرەرلىك بىرلىك سېپىنى قورۇش كېرەك، بۇ—بارلىق ئاپتىپ ئامىلارنى ئىشقا سېلىپ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداش ۋە سوتسيالىستىك يېڭى شىراك قورۇشنىڭ كۈچ-قۇۋۇھەت بۇلۇقى. رايونمىزنىڭ مۇشو يىللاردىن بۇيانقى ئۇلغۇ ئەمەلىيىتىدە توپلانغان تەجربىلەر كۆپ تەرمىلىك بولۇپ، بىر نۇقتىغا يىغىنچاقلغاندا مۇنۇلاردىن ئىبارەت: يولداش دېڭ شياۋىپىڭنىڭ جۇڭكۈچە سوتسيالزم قورۇش نەزەرىيىسىنى شىراڭنىڭ كونكرېت ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈش، مەركەزنىڭ مۇھىم سىياسەت-فاكىچىلىرىنى شىراڭنىڭ كونكرېت ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈش، مەيلى ئىقتىسادىي، ئىجتىما-ئى تەرقىياتتا بولسۇن ياكى ئىسلامات-ئىچىۋېتىشته بولسۇن، دۆلەتنىڭ ئۇمۇمىي ۋەزىيىتى ۋە شىراڭنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىش قىلىپ، هەققەتى ئەمەلىتتىن ئىزدەش كېرەك.

(ئاپتور ج ك پ شىراك ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى ۋە شەۋىۋەتات بۇلۇمە- مدەن) تەرجىمە قىلغۇچى: ئادالەت مۇھەممەت

مەسئۇل مۇھەممەد: ئەركىنچان

سوتسیاللزرم تەلماٽىدىكى ئۇچىنچى قېتىملق سەكىرەش

— دېڭ شياۋىپىنىڭ جۇڭگوچە سوتسیاللزرم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ

ئۇرنى ۋە توھىسى

يوي يۈجۈن

كاپىتالىستىك ئىشلەپچىرىش ئۇسۇلىنىڭ پەيدا بولۇشغا ئەگشىپ، كاپىتاللۇغىغا قارشى سوتسیاللزرم تەلماٽىمۇ بارلىققا كەلدى. سوتسیاللزرم تەلماٽى خىيالىي سوتسیاللزرمچى توماس مورنىڭ «ئۇتوبىيە». دېڭەن كتابىنىڭ نەشر قىلىنىشنى باشلىنىش نۇقتىسى قىلغان بولۇپ، ھازىرغەچە 480 يىللەق تارىخقا ئىكەن. مۇشۇ ئاز كەم بەش ئەسر داۋامىدا، سوتسیاللزرم تەلماٽىدا ئۇچ چوڭ سەكىرەش بولدى. بىرىنچى قېتىملق سەكىرەش سوتسیاللزمنىڭ خىيالىدىن پەنگە سەكىرىشى بولۇپ، بۇنى ماركس ۋە بېنگىلس ئەمەلگە ئاشۇردى؛ ئىككىنچى قېتىملقى سوتسیاللزمنىڭ نەزەرىيىدىن ئەمەلەتكە، سىياسى غايىدىن ئىجتىمائىي تۈزۈمكە سەكىرىشى بولۇپ، بۇنى لېنىن ۋە ماۋ زىدۇڭ قاتارلىقلار ئەمەلگە ئاشۇردى؛ ئۇچىنچى قېتىملق سەكىرەش سوتسیاللزمنىڭ ئىنقىلاشتىن قۇرۇلۇشقا سەكىرىشى بولۇپ، بۇ سەكىرەش لېنىدىن باشلاندى، ستالىن ۋە ماۋ زىدۇڭلار ئارقىلىق دېڭ شياۋىپىڭغا كەلگەندە دەسلەپكى قەددەمە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. يەنى دېڭ شياۋىپىڭ جۇڭگوچە سوتسیاللزرم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ياراتى. بۇ نەزەرىيە جۇڭگوودەك ئىقتىسادى ۋە مەدەنىيەتى بىرقەدر ئارقىدا قالغان مەملىكتە سوتسیاللزمنى قانداق قۇرۇش، سوتسیاللزمنى قانداق مۇستەھكەملەش دەسلەپكى قەددەمە جاۋاب بەردى، بۇنىڭ بىلەن ئىلمى سوتسیاللزمنى يېڭى باسقۇچقا راۋاجلاندۇرۇپ، ھازىرقى زاماندىكى جۇڭگونىڭ ماركسىزمى بولۇپ قالدى. يېقىندا مەركىزىي كومىتەت تەشۈقات بۆلۇمى ئۇيۇشتۇرۇپ يازغان «بىولداش دېڭ شياۋىپىنىڭ جۇڭگوچە سوتسیاللزرم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئۇگىنىش پروگراممىسى» بىزنىڭ بۇ «ھازىرقى زاماندىكى جۇڭگونىڭ ماركسىزمى»نى ئۇگىنىشمىزنى مۇھىم قوشۇمچە ماتېرىيال بىلەن تەمن ئەتتى. «پروگرامما»غا بىرلەشتۈرۇپ، «دېڭ شياۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نى ئۆگەنگەندە ئايدىڭلاشتۇرۇپلىشىمىزغا توغرا كېلىدىغان مۇھىم بىر مەسلە بار، ئۇ بولسىمۇ دېڭ شياۋىپىنىڭ

جوڭگوچه سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى ۋە ئۇنىڭ ئىلەمىي سوتسيالىزم نەزەرىيىسىگە قوشقان ئاساسىي تۆھپىسىدىن سىبارەت. بۇ ماقالىدە مۇشۇ مەسىلە ئۇستىدە نۇقتىلىق توختىلىپ ئۆتىمە كېچەمەن.

— جۇڭگوچه سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى سوتسيالىستىك دۆلەت تۈرۈۋە—
ۋاتقان تارىخي تەرقىيەت باسقۇچىنى توغرا مۇئەيىھە شتۈردى، كاپيتالىزمنىڭ تولۇق راواجلىنىش باسقۇچىنى ھالقىپ ئۆتۈش بىلەن سوتسيالىزمنىڭ ماددىي ئاساسنى سېلىش ئوتتۇرسىدىكى زىددىيەتنى ھەل قىلىدى.

ماركس، ئېنگيلەر، ئەينى يەلاردا، ئىنسانلار جەمئىيەتى كاپيتالىزم تولۇق راواجلانغان، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى يۈكىسەك تەرقىيە قىلغان ئاساستا سوتسيالىزم — كومىمۇنزم جەمئىيەتىكە قەدم قويىدۇ، سوتسيالىستىك ئىنقلاب ئالدى بىلەن تەرقىيە تاپقان كاپيتالىستىك ئەللەردە غەلبىكە پېرىشىدۇ؛ سوتسيالىستىك ئىنقلاب غەلبىكە پېرىشكەندىن كېپىن، قىسىغىنا ئۆتكۈنچى دەۋرىنى باشتن ئۆتكۈزگەندىن كېپىن، كومىمۇنزم جەمئىيەتىكە قەدم قويىدۇ، دەپ تەسەۋۋۇر قىلغاندى، ماركس، ئېنگىلەنسىڭ تەسەۋۋۇرى بويىچە، سوتسيالىزم ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى يۈكىسەك تەرقىيە قىلىش ئاساسغا ئورنىتىلغان لىقىن كاپيتالىزمنىڭ تولۇق راواجلىنىش باسقۇچىنى ھالقىپ ئۆتۈش بىلەن سوتسيالىزم يۈلغا ئاساسنى سېلىش ئوتتۇرسىدا زىددىيەت مەۋجۇت بولمايتى. ھالبۇكى، ھازىرقى زاماندا سوتسيالىزم يۈلغا ماڭغان دۆلەتلەرنىڭ ھەممىسى ئىقتىسادى ۋە مەدەنلىكتى بىز قەدەر ئارقىدا قالغان دۆلەتلەر بولۇپ، ئۇلار كاپيتالىزمنىڭ تولۇق راواجلىنىش باسقۇچىنى زور كۈچ بىلەن راواجلاندۇرۇپ، سوتسييا-غەلبە قىلغاندىن كېپىن، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور كۈچ بىلەن راواجلاندۇرۇپ، سوتسييا-لزمنىڭ ماددىي ئاساسنى تېزدىن سېلىشنى گەۋدىلىك ئۇرۇنغا قويۇشى، ئۇنى توب ۋە بىرىنچى ۋەزىيە قىلىشى كېرەك. ئىلگىرى سوتسيالىستىك دۆلەت تۇرۇۋاتقان تارىخي تەرقىيەتىنى مۇستەقىل تارىخى باسقۇچ توغرا بولىمغاچقا، سوتسيالىزم خېلى ئۇزاق ۋە كومىمۇنزمغا نىسبەتەن نىسيي مۇستەقىل تارىخى باسقۇچ دەپ قارالغان، سوتسيالىزم تەرقىيەت باسقۇچى توغرىسىدىكى تۈرلۈك نەزەرىيەرەمۇ ئوتتۇرۇنغا قويۇلغان بولسىمۇ، لېكىن كۆمۈنزمغا ئۆتۈشتە بىرقانچە تەرقىيەت باسقۇچىنى بېسىپ ئۆتۈشكە توغرا كېلىدۇ دېگەن نۇقىنلىقىن، گەزچە سوتسيالىستىك تۈرۈمنى ئورناتقان بولساقۇ، لېكىن ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ سەۋىيىسى تۆۋەن بولۇش، سۇقىسادىي جەھەتتە قالاق بولۇش، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تاوارلىشىش، ئىجتىمائىيلىشىش، زامانئۇلىشىش دەرىجىسى يۈقرى بولماسلقە تەك ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالنى تونۇشىمز يېتەرىلىك بولىمغاچقا، سۇقىسادىي ۋە مەدەنلىكتى ئارقىدا قالغان ئاساستا سوتسيالىزم قۇرۇشتا سوتسيالىستىك تاوار ئىكلىكى، بازار ئىكلىكىدىن سىبارەت تەرقىيەت

باسقۇچىدىن ھالقىپ تۇتۇپ كېتىشكە بولمايدىغانلىقىنى تونۇۋالىغاچقا، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ نىچكى ئامىللەرنىڭ تەرقىيياتغا كۆكۈل بۇلۇشمىز بىتەرلىك بولىدى، كۆپىنچە ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ نەھۋالى ۋە تەرقىييات تەلىپىدىن چەتلەپ كېتىپ، ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى تۆزگەر-تىشنى بىر تەرقىيەلىك بىلەن تەكتىلىدۇق، نەتىجىدە سوتسيالىستىك قۇرۇلۇش جەريانىدا، شارا ئىت ھازىرلانيسىمۇ تېخىمۇ يۇقىرى باسقۇچقا تۇتۇشكە ئالدىراش، ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى تۆزلىكىز-تۆزگەرتىپ تۇرۇش، "بىرىنچىدىن چوڭ، ئىككىنچىدىن تۇمۇمىي" بولۇشنى قارغۇلارچە قوغلىشىش مەسىلە-لىرى تۇزۇمنىڭ نەۋەللەتكى تولۇق جارى قىلدۇرۇلمىدى. كاپىتالىستىك نەللەردىكى نەمكەك تۇنۇمدارلىقىدىن بۇ تۇزۇمنىڭ نەۋەللەتكى تولۇق جارى قىلدۇرۇلمىدى. كاپىتالىزمنىڭ تولۇق راواجلىنىش باسقۇچىنى ئىزچىل يۇتۇش بىلەن سوتسيالىزمنىڭ ماددىي ئاساسنى سېلىش تۇتۇرسىدىكى زىددىيەت تۇبدان ھەل قىلىنىمىدى.

جوڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىدە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلىدى: بېلىمىز— سوتسيالىستىك جەئىيەت، بىراق يەنلا دەسلەپكى باسقۇچتا تۇرۇۋاتىدۇ. بۇ باسقۇچتىكى ئاساسىي زىددىيەت خەلقنىڭ كۈندىن- كۈنگە بېشىپ بېرىۋاتقان ماددىي، مەدەننەت ئېتىياجى بىلەن قالاق ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش تۇتۇرسىدىكى زىددىيەتنى ئىبارەت. سوتسيالىستىك قۇرۇلۇشتا دەسلەپكى باسقۇچتا تۇرۇۋاتقانلىقىمىزدىن ئىبارەت مۇشۇ نەمەلىيەتنى ئاساس قىلىش، مۇشۇ تۆپ دولەت نەھۋالغا ئۇيغۇن كېلىدىغان لۇشىن، فاڭچىن، سىياسەتلەرنى تۇزۇش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راواجلاندۇرۇشنى كەۋدىلىك تۇرۇنغا قويۇش، تۇمۇمىي مۇلۇكچىلىكىنى ئاساسىي كەۋدە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش بىلەن بىلە، كۆپ خىل ئىقتىصادىي تەزكىپىنىڭ بىلە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشغا يېول قويۇش، سوتسيالىستىك تاۋار ئىكلىكى ۋە بازار ئىكلىكىنى زور كۈچ بىلەن راواجلاندۇرۇش كېرىمكى. مۇشۇنداق قىلغاندۇلا، ئاندىن كاپىتالىزمنىڭ تولۇق راواجلىنىش باسقۇچىنى ھالقىپ تۇتۇش بىلەن سوتسيالىزمنىڭ ماددىي ئاساسنى سېلىش تۇتۇرسىدىكى زىددىيەتنى ھەل قىلىغىلى بولىدۇ.

جوڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى سوتسيالىزمنىڭ ماھىيىتىنى سوتسيالىزمنىڭ تۆپ ۋەزپىسى ۋە سوتسيالىزمنىڭ مەقسىتىدىن ئىبارەت ئىككى تەرقەپتن چوڭقۇر ئېچىپ بەردى، سوتسيالىزم دېگەن نېمە دېگەن مەسىلەگە جاۋاب بەردى.

سوتسيالىزم دېگەن نېمە دېگەن مەسىلەگە قارىتا، يولداش دېڭ شىاۋپىڭ، ئاچقۇچلۇق مەسىلە تۆپ سوتسيالىستىك تۇزۇمده چىڭ تۇرۇش ئاساسدا، سوتسيالىزمنىڭ ماھىيىتىنى يەنسىمۇ ئايىدىلاشتۇرۇش، دەپ

کۆرسەتى. سوتسيالزمنىڭ ماھييىتى توغرىسىدا يولداش دېڭ شياۋىپىڭ ماركىسىزمنىڭ ئاساسىي پرىنسىپلىرىدە- خا ۋە سوتسيالزمنىڭ ئەمەلىيەت تەجربىلىرىگە ئاساسەن، يۈكسەك، ئىلەمىي يەكۈن چقاردى، تۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: "سوتسيالزمنىڭ ماھييىتى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش، ئېكىسىپلاتاتسىيىنى يوقىتىش، ئىككى قۇتۇپقا بولۇنۇشنى تۈگىتىش، ئەڭ ئاخىردا ئۇرتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش." يولداش دېڭ شياۋىپىڭىنىڭ سوتسيالزمنىڭ ماھييىتى توغرىسىدىكى بۇ ئىدىيىسى هەم ئىلەمىي سوتسيالزمنىڭ ئاساسىي پرىنسىپلىرىدا چىڭ تۇرغان، ھەم ئىلەمىي سوتسيالزمنى زور دەرىجىدە راۋاجلاندۇرۇغان. تۇ ئىككى مەزمۇنغا ئىكە: سوتسيالزمنىڭ تۈپ ۋەزپىسى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش؛ سوتسيالزمنىڭ ئاخىرقى مەقسىتى ئۇرتاق بېيىشتن ئىبارەت. يولداش دېڭ شياۋىپىڭ سوتسيالزمنىڭ تۈپ ۋەزپىسىنى ۋە ئاخىرقى مەقسىتىنى مۇشۇنداق تونۇدى ۋە يىغىنچاقلىدى ھەمە سوتسيالزمنىڭ ماھييىتىنى مۇشۇ ئىككى جەھەتنىن بېچىپ كۆرسىتىپ بەردى، بۇ ماركىسىزمنىڭ ئاساسىي پرىنسىپلىرىغا ۋە سوتسيالستىك دۆلەتتىڭ كونكىرىت ئەمەلىيەتىكە تامامەن تۇيغۇن.

ئىلگىرى خېلى تۇزاق بىر مەزگىلدە بىز ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشقا دېڭەندەك كۆڭۈل بۆلۈپ كېتەلمىدۇق، ياكى تېخىمۇ توغرىسىنى ئېتقاندا، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى باشتىن-ئاخىر سوتسيالستىك قۇرۇلۇشتا بىرئىنچى دەرىجىلىك مۇھىم ئىش قاتارىغا قويىمىدۇق، ئەكسىچە، ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى ئۆزگەرتىشنى ئىنتايىن تەكتىلەپ، ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى ئۆزلۈك- سىز ئۆزگەرتىپلا تۇرساق، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ سەۋىيىسى ۋە سىچكى تەلىپىدىن چەتىلەپ ئىشلەپچىقىرىش دەپ قارىدۇق. ئەمەلىيەتتە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ سەۋىيىسى ۋە سىچكى تەلىپىدىن چەتىلەپ ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، ئۇستقۇرۇلما ساھەسىدە سىياسى كۈرەش ئېلىپ بارغاندا، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئۇنۇملۇك ئىلگىرى سۈرگىلى بولماقتا يوق، ئەكسىچە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتغا تېخى توسالىغۇ بولدى. ئىلگىرى بىزنىڭ ئۇرتاق بېيىشنى چۈشىنىشىمىزدىمۇ بىلىش جەھەتتە بىر تەرەپلىملىك بولدى، ھەممىيلەن ئۇخشاش تۇرمۇش كەچۈرە، مۇشۇنداق بولغاچقا، كەڭ ئەمگە كەچ- بولىدۇ، دەپ قارىدۇق، نەتىجىدە تەڭ تەقسىماتچىلىق يولغا قويۇلدى. مۇشۇنداق بولغاچقا، كەڭ ئەمگە كەچ- لمەرنىڭ ئىجادكارلىقى، ئاكتىپلىقى ۋە ئالغا ئىلگىرلەش روهىنى قوزغۇتالمىدۇق، بۇنىڭ بىلەن ئىجتىمائىي ئىگىلىكىنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى بولماي قالدى. يولداش دېڭ شياۋىپىڭىنىڭ سوتسيالزمنىڭ ماھييىتى توغرىسىدىكى نەزەرىيىسى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش، ئىككى قۇتۇپقا بولۇنۇشنى تۈگىتىش، ئاخىردا رۇشنى ۋەزپىه ۋە شەرت قىلىش، ئېكىسىپلاتاتسىيىنى يوقىتىش، ئىككى قۇتۇپقا بولۇنۇشنى تۈگىتىش، ئاخىردا ئۇرتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى مەقسەت قىلىش ئاساسدا سوتسيالستىك قۇرۇلۇشنىڭ نەزەرىيىنى جازىسىنى قۇرۇپ، سوتسيالستىك قۇرۇلۇشنىڭ لۇشىم، فاڭچىن، سىياسەتلەرنى تۈزۈپ بەرگەن، ئۇقىتسا-

دی قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىش، توت ناساسىي پىرنىسىتا چىڭ تۇرۇش، ئىسلاھات-بېچۈپتىشىتە چىڭ تۇرۇش شەرتلىكىنى تەكتىلىگەن، "ئۇچكە پايدىلىق بولۇش"نى ئىسلاھات ۋە ھەرقايىسى جەھەتلەرىدىكى خىزمەتلەرددى- كى ھەق-ناھىق، پايدا-زىياننى ئۆلچەشنىڭ ئۆلچىمى دەپ قارىغان؛ تۇرتاق بېيشىنىڭ بىر تارىخى تەرەققىيات جەريانى ئىكەنلىكىنى، بۇ جەرياندا بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ۋە بىر قىسىم رايونلارنىڭ ئالدىن بېيشىغا يول قويۇش كېرەكلىكىنى، ئالدىن بىغىانلارنىڭ ئارقىدا فالغانلارنى بېيشقا بىتەكلىپ ھەم ئۇلارنىڭ بېيشىغا ياردەم بېرىپ، ئاخىرىدا تۇرتاق بېيشىنىڭ ئىشقا ئاشۇرۇلدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىش ئارقىلىق، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلەرنى ئازاد قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلەرنى راۋاجلاندۇرۇش، تۇرتاق بېيشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى توغرا يولىنى تېپىپ چىقىتى. يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ سوتسيالىزمنىڭ ماھىيىتى توغرىسىدىكى نەزەرېيىسى سوتسيالىزم دېگەن نېمە دېگەن مەسىلىگە ئىلمىي جاۋاب بەردى، جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرېيىسىنىڭ ئۇلۇنى سېلىپ بەردى.

— جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرېيىسى سوتسيالىستىك جەمئىيەتنىكى نېڭىزلىك زىددىيەتنى توغرا تەھلىل قىلدى، ئىسلاھات جۇڭگودىكى ئىككىنچى قېتىملق ئىنقلاب دېگەن ئىدىيىنى ۋە ھەر تەرەپلىمە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ئىدىيىسىنى ئوتتۇرغا قويدى، سوتسيالىستىك جەمئىيەت تەرەققىياتنىڭ ھەركەت.

لەندۇرگۈچ كۈچى مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

ماركسزم، سىنپىي كۈرهش سىنپىي جەمئىيەت تەرەققىياتنىڭ ھەركەتلەندۇرگۈچ كۈچى، دەپ ھىسابلايدۇ، بۇنىڭ توغرىلىقىدا گەپ يوق. ھالبۇكى، سوتسيالىستىك جەمئىيەتتە، بولۇپمۇ سىنپىي زىددىيەت جەمئىيەتنىكى ئاساسىي زىددىيەت بولۇشتىن قالغان باسقۇچتا، سوتسيالىستىك جەمئىيەت تەرەققى- ياتنىڭ ھەركەتلەندۇرگۈچ كۈچى نېمە؟ بۇ مەسىلە زامانىمىزدىكى سوتسيالىزم ھەركىتىدە ئۇزاقتن بۇيان دېگەندەك ئوبىدان ھەل بولماي كەلگەندى.

ستالىن 1936-يىلى، سوۋىت ئىتتىپاقدا سىنپ يوقتىلىدى، كىم كىمنى بېگىش مەسىلىسى ھەل بولدى، دەپ جاكارلغانىدى، ئىككى يىلدىن كېيىن، ئۇنىڭ رىياسەتچىلىكىدە تۈزۈلگەن «سوۋىت ئىتتىپاقي كومپارتىبىسى (بولشېۋىكلىر) تارىخى كۇرسى» دا، سوۋىت ئىتتىپاقي جەمئىتىدە ئىشلەپچىقىرىش مۇناسى- ۋەتلىرى بىلەن ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى، ئۇستقۇرۇلما بىلەن ئىقتىسادىي بارىس ئوتتۇرسىدا زىددىيەت مەۋجۇت ئەمەس، سوۋىت ئىتتىپاقدا جەمئىيەت تەرەققىياتنىڭ ھەركەتلەندۇرگۈچ كۈچى ئەمگە كېچى خەلق ئوتتۇرسىدىكى ماسلىشىش، ھەمكارلىشىش روھىدىن ئىبارەت، دەپ ھۆكۈم چىقىرىلىدى. ستالىنىڭ سوتسيالىستىك جەمئىيەت تەرەققىياتنىڭ ھەركەتلەندۇرگۈچ كۈچى توغرىسىدىكى بۇ نۇقتىشىنەز بىرىدە ئەمگە كېچى خەلقنىڭ ئىتتىپاقلق، ھەمكارلىق ئاساسىدىكى ئۇلۇغ كۈچكە ئەممىيەت بەرگەنلىكى قىممەتلەك ئىدى،

ئەمما ئۇنىڭدا سوتسيالىستىك چەمئىيەتتە يەنلا زىددىيەتىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىگە، سوۋېت ئىتتىپاقدا شىلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتغا توسالغۇ بولۇۋاتقان ئامىللارنىڭ يەنلا مەۋجۇت ئىكەنلىكىگە سەل قارالدى، بۇ ئامىللارنى تۈگىتىشكە ئەھمىيەت بېرىلمىدى، بۇ ھال سوتسيالىزمنىڭ تەرەققىياتغا، ئىلگىرىلىشىدە كەپايىسىز بولدى. تېخىمۇ خاتا بولغانى شۇكى، ئۆزاق ئۆتمەيلا سوۋېت ئىتتىپاقدا كومپارتىيىسى ئىچىدە كۈرمىشنىڭ ئۆتكۈرلىشىپ كېتىشكە ئەگىشىپ، نۇ يەنە، سوتسيالىستىك سوۋېت ئىتتىپاقدا سنىپىي كۈرمەش مەۋجۇت بولۇپلا قالماي، بەلكى سوۋېت ئىتتىپاقدا سوتسيالىستىك قۇرۇلۇشنىڭ ئۇزلۇكسىز غەلبىگە ئېرىشىشى ئارقىسىدا سنىپىي كۈرمەش بارغانسېرى ئۆتكۈرلىشىپ بارىدۇ، دەپ جاكارلىدى، شۇنىڭدەك بۇنى بىر قانۇنىيەت دېدى. بۇ خاتا نۇقىئىنەزەر خاراكتېرى ئۇخشاش بولىغان ئىكى خل زىددىيەتتى ئاربلاشتۇرۇۋەتى، نەتىجىدە سوۋېت ئىتتىپاقدا ئەكسىلىنىقلابچىلارنى تازىلاش ھەربىكتى كېڭىيەتۋىتىلدى، بۇ سوۋېت ئىتتىپاقدىنىڭ ۋە ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشدىن كېيىن دۇنياغا كەلگەن سوتسيالىستىك دۆلەتلەرنىڭ ئۇجىتمانىي تەرەققىياتغا ئېغىر پاسىسىپ تەسرۇر كۆرسەتتى:

يولداش ماۋ زېدۇڭ 50-يىللارنىڭ ئۇتتۇرلىرىدا، سوتسيالىستىك چەمئىيەتىكى نېڭىزلىك زىددىيەت يەنلا شىلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلرى بىلەن شىلەپچىقىرىش كۈچلىرى، ئۇستقۇرۇلما بىلەن ئۇقتىسادىي بازىس ئۇتتۇرسىدىكى زىددىيەتتىن ئىبارەت، دەپ توغرا ئۇتتۇرۇغا قويغانىدى. لېكىن نۇ شىلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ ئىچىكى ئامىللەرنى راواجلاندۇرۇشقا ئانچە كۆڭۈل بۆلەمەي، شىلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلەرنى ئۇزگەرتىش ئارقىلىق شىلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ھەددىدىن زىيادە تەكتىلگەنلىكتىن، شىلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلرى بىلەن شىلەپچىقىرىش كۈچلىرى، ئۇستقۇرۇلما بىلەن ئۇقتىسادىي بازىس ئۇتتۇرسىدىكى زىددىيەتتى ئۆكتىشنىڭ ئۇنۇملىك يولىنى تاپالىدى، كېيىنكى كۈنلەردە يولداش ماۋ زېدۇڭ يەنە، پرولىپتارىيات بىلەن بۇرۇۋۇڭا زىيەت ئۇتتۇرسىدىكى كۈرمەش، سوتسيالىزم يولى بىلەن كاپىتالىزم يولى ئۇتتۇرسىدىكى كۈرمەش مەملىكتىمىزدە باشىن-ئاياغ ئاساسىي زىددىيەتتۇر، "سنىپىي كۈرمەشنى تۇتقا قىلىش" كېرەك، دەپ ئۇتتۇرۇغا قويدى، ئەملىيەتتە سنىپىي كۈرمەشنى سوتسيالىستىك چەمئىيەت تەرەققىياتنىڭ ھەربىكتەندۈرگۈچ كۈچى دەپ قارىدى، نەتىجىدە جۈگۈننىڭ سوتسيالىستىك قورۇلۇشغا ئېغىر زىيان يەتتى.

يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ بىيگى تارىخىي دەۋىرde يولداش ماۋ زېدۇڭنىڭ 50- يىللارنىڭ ئۇتتۇرلىرىدىكى سوتسيالىستىك چەمئىيەتىكى نېڭىزلىك زىددىيەت توغرىسىدىكى توغرا ئىدىيىسىكە ۋارسلق قىلىپ ۋە ئۇنى راواجلاندۇرۇپ، يولداش ماۋ زېدۇڭنىڭ كېيىنكى مەزگىلدىكى پرولىپتارىيات بىلەن بۇرۇۋۇڭا زىيەت ئۇتتۇردىكى كۈرمەش — ئاساسىي زىددىيەت، "سنىپىي كۈرمەشنى تۇتقا قىلىش". كېرەك دېگەن خاتا نۇقىئىنەزەرلىرىنى تۈزىتىپ، چەمئىيەتىمىزنىڭ ئىچىكى قىسىمىدىكى ئاساسىي زىددىيەت خەلق ئاممىسىنىڭ كۈندىن-كۈنگە بىشىپ بېرىۋاتقان ماددىي، مەدەنىي تۈرمۇش بېھتىياجى بىلەن فالاق شىلەپچىقىرىش

كۈچلىرىنىڭ بۇ ئېتىياجىنى قاندۇرالماسلقى ئوتتۇرسىدىكى زىددىيەتتۇر، دەپ قايتا بايان قىلدى. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ: سوتسيالىزم بىلەن شۇغۇللىنىدىكەنمىز، چوقۇم ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشىمزا، بۇنىڭدىن باشتىن-ئاياغ تەۋەنەمىسىلىكىمىز لازىم، دەپ تەكىار-تەكارا تەكتىلىدى. ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ راواجىلاندۇرۇش، ئىككىلىكىنى تەرقىقىي قىلدۇرۇش، خەلق ئاممىسىنىڭ كۈندىن-كۈنگە ئىشىپ بېرىۋاتقان ماددىي، مەددەنىي ئېتىياجىنى ئۇزلۇكىسىز قاندۇرۇش ئۇچۇن بىمە قىلىش كېرەك دېگەن مەسىلەدە يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ ھەم تۆت ئاساسىي پېرىنسپتا چىڭ تۇرۇش، ھەم ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش كېرەك، دەپ قارىدى ھەمde ئىسلاھات — جۇڭكۈدىكى ئىككىنچى قېتىملق ئىنقلاب دېگەن نەزەرىيە ۋە ستراتېتكىيىنى ئوتتۇرۇغا قويدى. بۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: ئىنقلاب ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىدۇ، ئىسلاھاتمۇ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىدۇ، مۇشۇ مەندىن ئېتىقاندا، ئىسلاھاتمۇ ئىنقلاب. لېكىن ئىسلاھات بۇرۇنقى مەندىكى ئىنقلاب ئەمەس، بۇ ئىنقلابتا تۈزۈم ئۇستىدىن ئەمەس، بەلكى تۈزۈلمە ئۇستىدىن ئىنقلاب قىلىندۇ، ئىسلاھات — سوتسيالىستىك تۈزۈمنىڭ ئۆز-تۆزىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشى، ئىسلاھاتتا سوتسيالىزم يۆنلىشىدە چىڭ تۇرۇش، ئىسلاھاتنى كومپارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە پىلانلىق، قەدم-باشقۇچاڭۇق ئېلىپ بېرىش كېرەك. بارلىق ئىسلاھاتلىرىمىزنىڭ مەقسىتى بىرلا، بۇ بولسىمۇ ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرقىياتىغا پۇتلۇكاشاڭ بولىدىغان توسالغۇلارنى تۈكۈتىشىن ئىبارەت. شۇنىڭ ئۇچۇن ئىسلاھاتتا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىشنى، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راواجىلاندۇرۇشنى باشتىن-ئاخىر بىرىنچى ۋەزىپە قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى تېخىمۇ راواجىلاندۇرۇش تەلىپىكە ئۇيغۇن كەلەيدىغان كونا تۈزۈلمىنى ئىسلاھ قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرقىيات تەلىپىكە ئۇيغۇن كېلىدىغان يېڭى تۈزۈلمىنى بەرپا قىلىشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلىش، ئىسلاھات ئارقىلىق ئاكتىلىقنى قوزغاش، ئىش ئۇنۇمىنى يۈقرى كۆتۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرقىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ جۇڭكۈنىڭ دۆلەت ئەھۋالنى ئاساس قىلىپ تۇرۇپ، ھەر تەرقەپلىمە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، قەدەممەقەدمە سىلجىش، ئاكتىپ، پۇختا ئىش كۆرۈش دېگەن پىكىرنى ئوتتۇرۇغا قويدى، بۇنىڭ مەزمۇنى ئىسلاھاتنىڭ بۆسۈش ئېغىزىنى بىزىلارغا قوبۇش، ئاندىن شەھەرلەرگە كېڭىھىتىش؛ ئاۋۇال ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتنى ئېلىپ بېرىش، ئاندىن سىياسىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتنى يانداشتۇرۇپ ئېلىپ بېرىش؛ ئاۋۇال قىسىمن دائىرىدە سىناق قىلىش، ئاندىن ئومۇمۇزلۇك كېڭىھىتىش؛ دادىل سىناق قىلىش، تەجربىلەرنىمۇ ئۆز ۋاقتىدا يەكۈنلەپ تۇرۇش؛ ”ئۇچىكە پايدىلىق بولۇش“نى ئىسلاھاتنىڭ پايدىلىق بولغان- بولىمىغانلىقىنىڭ، مۇۋەپىەقىيەتلىك بولغان- بولىمىغانلىقىنىڭ ئۆلچىمى قىلىش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاشلار. سوتسيالىستىك ئىسلاھات ئىشىكىنى سرتقا ئېچۈپتىشنى ئۆز ئىچىكە ئالدۇ. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ مۇنداق دېگەن: ”ئىشىكىنى سرتقا ئېچۈپتىشمۇ ئىسلاھاتنىڭ بىر مەزمۇنى، ئومۇمۇي جەھەتسىن ئالغاندا،

هەممىسى ئىسلاھات دەپ ئاتىلدىو، بۈگۈنكى دۇنيا ئۇچۇق دۇنيا، تەرەققىي قىلماقچى بولغان ھەرقانداق دۆلەت بېكىنۋالسا بولمايدۇ. جۇڭكودا قۇرۇلۇش ئىلىپ بېرىشتا ئاساسلىق ئۆزىمىزكە تايىنىشمىز كېرەك، لېكىن ئۆز كۈچىمىزكە تايىنىش ئاساسدا نۇشكىنى سىرتقا تېچىۋېتىشكىمۇ توغرا كېلىدۇ — ھەر تەرەپكە تېچىۋېتىشكە توغرا كېلىدۇ، بۇ ئارقىلىق چەت ئەللەرنىڭ مەبلىغى ۋە تېخنىكىسىنى قوبۇل قىلىمۇز، بۇنىڭ ئۆز ئىزىنىڭ تەرەققىي قىلىشمىزغا ياردىمى بولىدۇ.

يولداش دېڭ شىاپىڭ جۇڭكودا تۇسلاھات-ئېچۈۋىتش سىياسىتىنى يولغا قويۇش كېرەكلىكىنى تەكتىلەش بىلەن بىر ۋاقتتا، پۇتكۈل تۇسلاھات-ئېچۈۋىتش جەريانىدا، تۆت ئاساسىي پىرىنسىپتا باشتىن-ئاياغ چىڭ تۇرۇش كېرەكلىكىنى تەكتىلدى. ئۇ تۆت ئاساسىي پىرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش ۋە تۇسلاھات-ئېچۈۋىتش تۇشىدا چىڭ تۇرۇشنى پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىھەنىنىڭ ئىككى تۈپ نۇقتىسى دەپ بەلگىلىدى.

شۇنداق قىلىپ، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ سوتىيالىستىك ئىسلاھاتنىڭ خاراكتېرى، مەزمۇنى، يولى، مەقسىتى ۋە ئەھمىيەتنى ئەتراپلىق، ئىلمىي شەرھەلەپ بېرىپ، سوتىيالىستىك ئىسلاھات تۈغرسىدىكى مۇكەممەل ئىلمىي نەزەرىيىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈپ، سوتىيالىزم شارائىتىدىكى جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

— جوڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەربىيىسى جوڭگونىڭ ئىقتسادىي تۈزۈلە.
مە ئىسلاھاتىنىڭ نىشانى سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلەمىسىنى بەرپا قىلىش.
تىن ئىبارەت دەپ ئوتتۇرىغا قويىدى، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئۇ.
نۇملۇك راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈلەمىسىنى ۋە ھەرىكەت مېخا-
نizmenni تاپتى.

50- يىلاردىن باشلاپ، 60- 70- يىللارغىچە سوتسيالىستىك دۆلەتلەرنىڭ زور كۆپچىلىكى يۈكسەك مەركەزىلەشتۈرۈش، بىرىلەككە كەلتۈرۈش ئاساسىدىكى پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىدە نۇرغۇن ئىللەتلەرنىڭ بارلۇقنى، ئۇنى ئىسلاھ قىلغاندىلا، ئاندىن سوتسيالىستىك تۈزۈمدىن ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرقىقىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدىغانلىقىنى پەيدىنپەي تونۇپ يەتتى. بىراق، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ نىشانى نېمە؟ يەنى، قانداق ئىقتىسادىي تەشكىلات شەكلىنى، باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ۋە ھەربىكەت مېخانىزمنى تاللۇغاندا ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ ۋە ئىجتىمائىي ئىگىلىكىنىڭ تەرقىقىاتىنى ئەڭ ئۇنۇملۇك ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ؟ بۇنىڭغا زامانىمىزدىكى سوتسيالىزم ھەربىكتى ئىلگىرى ئۆزاقبىچە قانائەتلەنەرلىك جاۋاب بېرەلمىدى. ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ماتىسىيە ئۈقتىسىدىن ئېقانىدا، ماركس، ئېنگىلس تەسىۋەۋۇر قىلغان سوتسيالىستىك جەمئىيەت مەھسۇلات

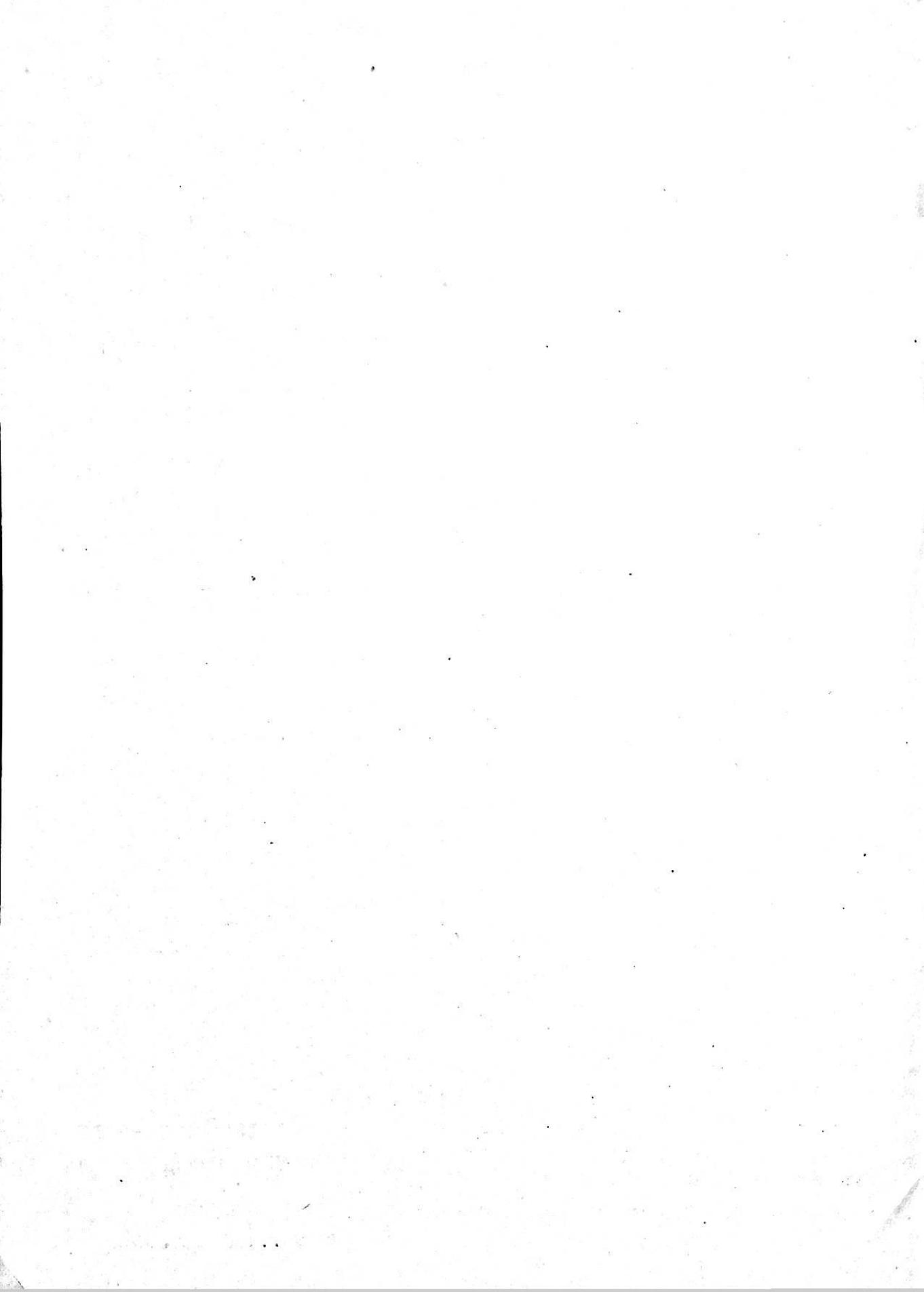
ئىكلىكى جەمئىيىتى بولۇپ، ئۇنىڭدا تاۋار يوق، پۇل يوق نىدى، پىلانلىق ئىكلىك يولغا قويۇلاتى. لېنىن، ساتالىلار سوۋېت ئىتتىپاقلىنىڭ سوتسيالىستىك قۇرۇلۇش تەجربىلىرىگە ئاساسەن سوتسيالىستىك جەمئىيەتتە تاۋار ۋە پۇلىنىڭ مەۋجۇت بولىدىغانلىقىنى، سوتسيالىزم قۇرۇشتا تاۋار ۋە پۇلدىن پايىدىلىنىش كېرەكلىكىنى ئېتىراپ قىلىدى. نەما يەنلىپ پىلانلىق ئىكلىكىنى سوتسيالىزىغا، بازار ئىكلىكىنى كاپىتالىزىغا تەڭ قىلىپ قويىدى. مۇشۇنداق ئەنئەنسى ئۆز قاراشنىڭ چىرمىۋېلىشى ئارقىسىدا، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتى جەريانىدا ھەمشە بىمالال ئىش قىلىپ بارالماي، يېڭى ۋەزىپەت يارىتالىمىدى.

يولداش دېڭ شىاۋپىڭ زامانىمىزدىكى كاپىتالىزم بىلەن سوتسيالىزىمنى ئىلمى كۆزىتىش ئارقىلىق مۇنداق دەپ كۆرسەتى: پىلانمۇ، بازارمۇ ئىقتىسادىي ۋاستە بولۇپ، سوتسيالىزم بىلەن كاپىتالىزىمنىڭ ماھىيەتلەك پەرقى نەمەس؛ بازار ئىكلىكى بىلەن سوتسيالىزم ئۇتتۇرسىدا توب زىددىيەت مەۋجۇت نەمەس، سوتسيالىزىدىمۇ بازار ئىكلىكىنى يولغا قويۇشقا بولىدۇ؛ بىراق سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسى توب سوتسيالىستىك تۈزۈم بىلەن بىرلەشتۈرۈلەن بولىدۇ، ئۇمۇمىي مۇلۇكچىلىك بىلەن ئەمكە كە قاراپ تەقسىم قىلىشنى ئاساسىي كەۋەد قىلىشتا چىڭ تۈرۈش، باشقا ئىقتىسادىي تەركىبەر بىلەن تەقسىمات شەكلەنى توڭۇقلىما قىلىش، سوتسيالىستىك دۆلەتتىڭ ئۇمۇمىي جەھەتنىن تەڭشەپ تىزگىنلىشى ئارقىسىدا بازارنىڭ بایلىقنى تەقسىملەشتىكى ئۇل- ئاساسلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش لازىم. سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى نەزەر بىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشى ئارقىسىدا، ھازىرقى زامانىدىكى سوتسيالىستىك دۆلەتتەرنىڭ ئىقتىسادىي تۈزۈلەمە ئىسلاھاتىنى مۇشكۇلاققا سېلىپ قويغان قىيىن مەسىلە ھەل بولدى. سوتسيالىستىك ئىكلىكى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ نەڭ ياخشى تەشكىلى شەكلى، باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ۋە ھەرىكەت مېخانىزمى تېپىلدى، بۇ ئىلمى سوتسيالىزم نەزەر بىسىكە قوشۇلغان بۆسۈش خاراكتېرىلەك تۆھپىدۇر.

— جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەر بىسى “ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككى لا قول قاتىق بولۇش” فاكچىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، سوتسيالىستىك جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ كونكرېت يولىنى ئايىدىڭلاشتۇرۇپ بەردى.

ئىلکىرى خېلى تۇزاق بىر مەزگىلە بىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ مەركىزىي ۋەزىپە ئىكەنلىكىكە سەل قارىدۇق. كەڭ كۆلەملىك ئاممىۋى سىياسىي ھەرىكەتلەر تۈزۈلمەي بولۇپ تۈردى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر دەككە دۆككەدە يۈردى، ئىقتىسادنىڭ تەرققىياتى ئاستا بولدى، ھەمتا توختاپ قالدى، خەلقنىڭ تۈرمۇش سەۋىيىسى تېز تۇسمىدى، ھەمتا تۆۋەنلەپ كەتى. نەمەلىيەت بۇنىڭ مۇۋەپىيەتىسىز بولغانلىقىنى ئىسپاتلەدە. كېيىن ئىسلاھات يولغا قويۇلغاندا، ئىسلاھاتنىڭ سوتسيالىستىك خاراكتېرى ۋە يۆنلىشنى ئىنكار دى. پارتبىينىڭ رەھبىرلىكىگە ۋە ماركسىزمىڭ بىتە كېلىكىگە قارشى تۇرغۇچىلار چىقىتى، بۇ ئىسلاھاتقا قىلىپ، پارتبىينىڭ رەھبىرلىكىگە ۋە ماركسىزمىڭ بىتە كېلىكىگە قارشى تۇرغۇچىلار چىقىتى، بۇ ئىسلاھاتقا ئۇڭ تەرەپتىن بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان بۇرۇۋاتچە ئەركىنلەشتۈرۈش خاھشى نىدى. يولداش دېڭ شىاۋپىڭ زامانىمىزدىكى دۇنيا سوتسيالىزم ھەرىكتىنىڭ تەجربى- ساۋاقلىرىنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، سوتسيالىستىك

زامانئوپلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدا كۆرۈلگەن مەسىلەرنى مارکىسىز مەھەتلىك دىئالېتكىكا ئارقىلىق تەھلىل قىلىپ ۋە ھەل قىلىپ، ”ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتىق بولۇش“ فاڭچىنى ۋە ئىدىيىسىنى تۇتتۇرغا قويىدى. يولداش دېڭ شىاۋپىڭ ئىنسانىيەت جەئىتىدىكى مەدەننەتىنى ماددىي مەدەننەت ۋە مەنۋى مەدەننەت دەپ ئىككى قىسىمغا بۆلدى، ھەم بۇ ئىككى مەدەننەتىكە ئىلمىي مەزمۇن بەخشن ئەتتى. ئۇ، سوتسيالىستىك قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشتا ئىككى قولدا تۇتۇشتى يەنى بىر قولدا ماددىي مەدەننەتىنى، بىر قولدا مەنۋى مەدەننەتىنى تۇتۇشتى چىڭ تۇرۇش كېرەك، ئىككى مەدەننەت قۇرۇلۇشنى ئۇبدان ئېلىپ بارغاندىلا، بۇنىڭ ئۇزى جۇڭگۈچە سوتسيالىزم بولىدۇ، دەپ قايتا-قايتا تەكتىلىدى. بىر قولدا ماددىي مەدەننەتىنى، بىر قولدا مەنۋى مەدەننەتىنى تۇتۇشتى چىڭ تۇرۇشتن ئىبارەت ئومۇمىي فاڭچىنىڭ يېتىكچىلىكىدە، يولداش دېڭ شىاۋپىڭ ”ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتىق بولۇش“ توغرىسىدىكى بىر قاتار كونكربىت فاڭچىنلارنى، جۈملەدىن بىر قولدا ئىسلاھات-بېچۈپتىشنى تۇتۇش، بىر قولدا جىنайى ئاساسىي پىرىنسېپتا چىڭ تۇرۇشنى تۇتۇش؛ بىر قولدا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى تۇتۇش، بىر قولدا جىنايى ھەزىكەتلەركە زەربە بېرىشنى تۇتۇش؛ بىر قولدا قانۇنچىلىقنى تۇتۇش، بىر قولدا تەلىم-تەرىبىنى تۇتۇش؛ ۋەماكازارنى تۇتتۇرغا قويىدى. يولداش دېڭ شىاۋپىڭ ”ئىككى قولدا تۇتۇش“ كېرەكلىكىنى ئۇبرازلىق ئۇخشتىش بىلەن بايان قىلغاندى. ئۇ، ئادەمنىڭ ئىككى قولى بولىدۇ، ئادەم ئىككىلا قولنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشى كېرەك، نەگەر بىر قولنىلا ئىشلىتىۋەرسە، تەڭپۈڭلۈق ئۇڭايلا بۇزۇلۇپ كېتسىدۇ، دېگەن. پارتىيىمىز ”ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قايتىق بولۇش“ فاڭچىنىدا چىڭ تۇرۇپ، 17 بىلدىن بۇيان ئېلىپ بېرىلىۋاقان ئىسلاھات-بېچۈپتىش ۋە زامانئوپلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى تەڭكەش راۋاجلاندۇرۇپ، جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش ئۇچۇن شانلىق ئىستىقىلىنى نامايان قولىپ بەردى. جۇڭگۈنىڭ ئىسلاھات-بېچۈپتىش ئىشلىرى ۋە زامانئوپلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ 17 يىللەق ئەملىيىتى دېڭ شىاۋپىنىڭ جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ تامامەن توغرىلىقنى ئىسپاتلىدى: دېڭ شىاۋپىنىڭ جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش دۇنیانىڭ دىققەت نەزىرىنى تارتىدىغان مۇھەممەد قىيەتلىر قولغا كەلتۈرۈلدى، جۇڭگۈنىڭ سوتسيالىزم ئىشلىرىدا جۇشقا ھاياتىي كۈچ تۇرغىدى. شۇنىڭغا قەتىي ئىشىنىمىزكى، بۇ نەزەرىيە جۇڭگۈنىڭ ئىسلاھات-بېچۈپ-تىش ئىشلىرى ۋە سوتسيالىستىك زامانئوپلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئۆزلۈكىسى غەلبە قىلىشغا يېتىكچىلىك قىلىدۇ، شۇنىڭدەك زامانىمىزدىكى دۇنيا سوتسيالىزم ھەربىكتىدىمۇ جەزەمن زور تىسىر پەيدا قىلىدۇ. (ئاپتۇر جۇڭگۈ كومپارتبىسى گۇاڭدۇڭ ئۆلکىلىك كومىتېتىنىڭ دائىمىي ئەزا-سى، تەشۈقات بولۇمنىڭ باشلىقى)

《求是文选》(维吾尔文版) 国外代号: M5—V 刊号: ISSN1006—5857
CN11—2498/D

邮发代号: 2—373 定价: 1.50 元 邮政编码 100013

ISSN 1006-5857

A standard linear barcode is positioned vertically. To its right, the number "1.00" is printed, likely indicating the price. Below the barcode, the numbers "9 771006 585006" are printed, which are likely the ISBN or a specific identifier for this issue.